

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 166)
indre marked
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	31. oktober 2002

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 8. november 2002 – dagsordenspunkt rådsmøde (indre marked, industri og forskning) den 14.-15. november 2002 – vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets notat vedrørende de punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

Økonomi- og

Erhvervsministeriet

31. oktober 2002

Eksp.nr. 47883

/TAF

Rådsmødet Konkurrenceevne (Indre Marked, Industri og Forskning) den 14. - 15. november 2002.

1. Opfølgning på det uformelle rådsmøde i Nyborg den 11.-12. oktober 2002 om det nye konkurrenceevneråd og bedre regulering i EU [*](#)

2. Bedre regulering – opfølgning på Kommissionens handlingsplan [*](#)

3.a Resultattavlen om det indre marked nr. 11 [*](#)

3.b Formandskabernes (Danmark/Grækenland/Italien) fælles arbejdsprogram [*](#)

4. Rapport om integration af bæredygtig udvikling og miljøbeskyttelsen i politikker indenfor Konkurrenceevnerådet [*](#)

5. Rådskonklusioner vedr. Kommissionens rapport om status over det indre marked for tjenester KOM(2002)441 [*](#)

6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer - KOM(2002)119 endelig udgave [*](#)

7. Forslag til Rådets forordning om EF-patentet - KOM(2000)412 [*](#)

8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om computer-implementerede opfindelsers patenterbarhed, KOM (2002) 92 [*](#)

9. Kommissionens forslag til Rådets direktiv om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område KOM (2001) 257 endelig [*](#)

10. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv på selskabsrettens område vedrørende overtagelsestilbud. KOM (2002) 534 endelig [*](#)

11. Opfølgning på High-Level-rapporten om selskabsret (Corporategovernance) [*](#)

12. Forslag til femte motorkøretøjsforsikringsdirektiv (KOM

(2002)244 endelig). [*](#)

13. Forslag til forordning om midlertidig toldsuspensionsordning ved indførsel af visse våben og militært udstyr fra tredjelande (opr. dok KOM (88)502) [*](#)

14. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om [25. ændring](#) af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater, KOM (2002) 70 endelig udgave. [*](#)

15. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/13/EF for så vidt angår angivelse af ingredienser i levnedsmidler KOM(2001) 433 endelig [*](#)

16. Kommissionens opfølgingsmeddelelse til grønbogen om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union (KOM (2002) 289 endelig udg.) [*](#)

1. Opfølgning på det uformelle rådsmøde i Nyborg den 11.-12. oktober 2002 om det nye konkurrenceevneråd og bedre regulering i EU

Nyt notat

Resumé

Det danske formandskab afholdt uformelt rådsmøde i Nyborg den 11.-12. oktober 2002 for det nye Konkurrenceevneråd. Formålet med mødet var at drøfte det nye konkurrenceevneråds rolle og bedre regulering i EU. Forud for mødet havde det danske formandskab udsendt to oplæg med en række konkrete spørgsmål til ministrene. Som afslutning på det uformelle rådsmøde i Nyborg opsummerede formanden resultaterne fra mødet i et notat. På rådsmødet den 14.-15. november 2002 vil formandskabet afrapportere om resultaterne af Nyborg-mødet.

Der er ingen påvirkning af gældende dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd i Sevilla den 21. og 22. juni 2002 besluttede bl.a., at rådsformationerne for indre marked, industri og forskning skulle lægges sammen i én ny rådsformation: Rådet for konkurrenceevne. Som opfølgning på denne beslutning valgte formandskabet, at drøftelserne på det uformelle rådsmøde i Nyborg den 11. og 12. oktober 2002 bl.a. skulle handle om det nye råds rolle, herunder hvilke opgaver det nye råd skulle varetage, og hvordan rådet fremover skulle organisere sit arbejde.

Derudover drøftedes opfølgning på Kommissionens handlingsplan om bedre regulering, herunder den kommende regelforenklingsindsats.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om det uformelle rådsmøde.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Formandskabets afrapportering vedrører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Sagen berører ikke dansk ret.

5. Høring

Der er tale om en afrapportering.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Formandskabets orientering har ikke lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Formandskabets orientering har ikke samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen vedr. det uformelle rådsmøde har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 27. september 2002 til orientering forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 30. september 2002.

2. Bedre regulering – opfølgning på Kommissionens handlingsplan

Revideret notat, ændringer markeret med kursiv

Resumé

Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon i marts 2000 pålagde Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne at udarbejde en fælles EU-strategi for bedre regulering. *Kommissionen offentliggjorde den 5. juni 2002 en samlet pakke om bedre regulering, som blev fremlagt på DER Sevilla den 20.-21. juni 2002. Handlingsplanen er et led i den samlede strategi med at forbedre og forenkle de lovgivningsmæssige rammer i EU. Handlingsplanen indeholder 16 aktioner rettet mod henholdsvis Kommissionen, Europa-Parlamentet, Rådet og medlemsstaterne. Rådet (Konkurrenceevne) vedtog den 30. september 2002 rådskonklusioner, der følger op på Kommissionens handlingsplan.*

Der er ingen påvirkning af gældende dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd (DER) i Lissabon i marts 2000 pålagde Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne at udarbejde en fælles EU-strategi for bedre regulering inden udgangen af 2001. Strategien skal fremme "klare og effektive lovgivningsmæssige rammer for at sikre borgernes beskyttelse og virksomhedernes konkurrenceevne og derved begrænse omkostningerne i forbindelse med lovgivningens eventuelle dårlige kvalitet". Strategien skal ses i sammenhæng med Lissabon-processen, hvis formål er at gøre EU til verdens mest dynamiske og konkurrencedygtige økonomi i 2010. Kommissionens handlingsplan skal endvidere ses i sammenhæng med hvidbogen om Nye Styreformer, der blev vedtaget af Kommissionen den 25. juli 2001 (KOM(2001)428 endelig) samt Kommissionens meddelelse til Det Europæiske Råd i Laeken om simplificering og forbedring af lovgivning (KOM(2001)726 endelig).

For at fremme processen nedsatte ministrene med ansvar for offentlig forvaltning en højniveauarbejdsgruppe (Mandelkern-gruppen). Mandelkern-gruppen offentliggjorde en rapport i november 2001, der indeholder en række anbefalinger til, hvordan der nationalt og på EU-plan sikres en høj kvalitet i hele lovgivningsforløbet (indholdet i Mandelkern-rapporten er nærmere beskrevet i aktuelt notat af 15. november 2001 til Folketingets Europaudvalg).

Bedre regulering har siden været drøftet på DER i Laeken og DER i Barcelona. Kommissionen offentliggjorde sin samlede pakke om bedre regulering den 5. juni 2002. Pakken indeholder tre elementer:

1. Handlingsplan om "bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer" (bedre regulering) (KOM(2002)278)
2. Meddelelse om konsekvensvurderinger (KOM(2002)276)
3. Meddelelse om en styrket høringskultur og dialog (KOM(2002)277)

Kommissionen fremlagde handlingsplanen for bedre regulering på DER i Sevilla den 20.-21. juni 2002. Det hedder i Formandskabets konklusioner fra DER i Sevilla, at

"Det Europæiske Råd noterede sig med tilfredshed Kommissionens meddelelse om, hvordan man kan lovgive bedre, og navnlig handlingsplanen om bedre og enklere lovgivningsrammer. Det opfordrer de tre berørte institutioner (Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen) til på grundlag af drøftelserne i Den Tekniske Gruppe på Højt Plan at vedtage en interinstitutionel aftale inden udgangen af 2002 for at forbedre kvaliteten af fællesskabslovgivningen og betingelserne for omskrivningen til national lovgivning, herunder tidsfristerne."

Rådet (Konkurrenceevne) vedtog den 30. september 2002 rådskonklusioner, der følger op på Kommissionens handlingsplan. Rådets konklusioner støtter arbejdet med at forbedre lovgivningen og understreger behovet for en systematisk, effektiv implementering af handlingsplanen, herunder at der bør udpeges konkrete områder, hvor der kan sættes en regelforenklingsindsats i gang.

Handlingsplanen indeholder 16 anbefalinger/aktioner, som retter sig mod Kommissionen, Europa-parlamentet, Rådet og medlemsstaterne. Anbefalingerne/aktionerne vedrører bl.a. kodificering og forenkling af den eksisterende lovgivning, høringer og konsekvensvurderinger, hvilket i store træk svarer til Mandelkern-gruppens anbefalinger. Der er tale om følgende aktioner:

Kommissionen:

- Adfærdskodeks for høring
- Konsekvensvurderinger
- Styrkelse af lovbemærkninger
- Revisionsklausuler
- Kommissionens ret til at trække forslag tilbage
- Overvågning af overtrædelser
- Oprettelse af internt netværk i Kommissionen

Europa-Parlamentet og Rådet:

- Begrænsning af direktiverne til de generelle rammer
- Samreguleringsmekanismer på visse betingelser
- Regelforenkling og reduktion af EU-lovgivning
- Konsekvensvurderinger af substantielle ændringsforslag fra Europa-Parlamentet og Rådet.

Medlemsstaterne:

- Medlemsstaternes notifikation
- Konsultation og konsekvensvurderinger i medlemsstaterne

Fælles lovgivningskultur i EU:

- Oprettelse af netværk mellem EU-institutionerne og medlemsstaterne
- Årlig evaluering
- Offentlig adgang til lovgivningen

Det nærmere indhold i handlingsplanen er beskrevet i aktuelt notat af 19. september 2002 til Folketingets Europaudvalg.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om bedre regulerings-pakken.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Handlingsplanen for bedre regulering forventes ikke i sig selv at få betydning for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Forbedring af procedurer for bedre regulering i medlemsstaterne er et nationalt anliggende. Handlingsplanen behandler forhold vedrørende medlemsstaternes procedurer for bedre regulering under henvisning til den åbne koordinations metode, som blev vedtaget på DER i Lissabon, dvs. opstilling af best practices og anbefalinger til medlemsstaterne.

4. Gældende dansk ret

Arbejdet med bedre EU-lovgivning er ikke reguleret i gældende dansk ret.

5. Høring

Mandelkern-rapporten har været sendt i høring i Specialudvalget vedrørende institutionelle spørgsmål (den 15. november 2001).

Kommissionens pakke for bedre regulering (handlingsplanen og de to meddelelser) har været sendt i høring i Specialudvalget for institutionelle spørgsmål og i den bredere kreds af interesseorganisationer, som udgør de faste medlemmer af Specialudvalget for tekniske handelshindringer. Derudover har pakken været sendt i høring i Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Grønlands Hjemmestyre og Færøernes Landsstyre. Meddelelsen om konsekvensvurderinger har desuden været sendt i høring i Specialudvalget for miljø. Fristen for høringerne udløb den 15. juli 2002.

Der er modtaget svar fra 5 myndigheder og organisationer, hvoraf ingen har haft bemærkninger til handlingsplanen.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Handlingsplanen for bedre regulering har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Der er i sig selv ingen påvirkning af gældende dansk ret. Regelforenklingsprogrammet vil dog kunne medføre forenklinger af den del af dansk ret, der udspringer af regulering på EU-niveau. Såfremt EU-regelforenklings-initiativer skulle føre til forslag til ny EU-regulering, som således får betydning for gældende dansk ret, vil de pågældende EU-forslag gennemgå den almindelige hjemlige EU-procedure.

Handlingsplanen kan medføre mindre administrative udgifter fx til etablering af administrative og institutionelle strukturer med henblik på at sikre høj kvalitet i den nationale regulering. På længere sigt kan det dog forventes, at der opnås en effektiviseringsgevinst ved at optimere procedurerne omkring kvalitet i reguleringen.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er hensigten at forbedre kvaliteten af lovgivningen i EU, bl.a. med henblik på at lette borgeres og virksomheders administrative byrder og dermed bidrage til at styrke erhvervslivets konkurrenceevne og evnen til at skabe beskæftigelse. Handlingsplanen forventes således at give afledte positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedr. bedre lovgivning har tidligere været forelagt d. 9. marts 2001 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 12. marts 2001 til orientering, den 23. november 2001 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 26. november 2001 til orientering, den 14. maj 2002 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger, Turisme) den 21. maj 2002 til orientering samt den 27. september 2002 forud for rådsmødet (Konkurrenceevne) den 30. september 2002. Sagen har endvidere været forelagt ifm. rådsmøde (Generelle anliggender) den 17. juni 2002 til orientering. Folketingets Europaudvalg modtog tre grundnotater om Kommissionens meddelelser (bedre regulerings-pakken) den 8. august 2002.

3.a Resultattavlen om det indre marked nr. 11

Nyt notat

Resumé

Som en del af Handlingsplanen for Det Indre Marked blev det i 1997 besluttet, at Kommissionen hvert halve år skal udarbejde en resultattavle, som gør status over effektiviteten og implementeringen af det indre marked.

På rådsmødet (Konkurrenceevne) den 14. og 15. november 2002 forventes det, at Kommissionen vil præsentere resultattavlens 11. udgave. Den 11. udgave af Resultattavlen foreligger endnu ikke, men forventes offentliggjort den 11. november 2002.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd vedtog i Amsterdam den 16.-17. juni 1997 Handlingsplanen for Det Indre Marked. Formålet med handlingsplanen var at forbedre gennemførelsen og effektiviteten af Det Indre Marked. Med henblik på at gøre status udarbejder Kommissionen hvert halve år en resultattavle.

Den 10. udgave af resultattavlen udkom i maj 2001. På forårstopmødet i Stockholm 2001 blev stats- og regeringscheferne enige om, at medlemsstaterne til topmødet i Barcelona 2002 skulle have gennemført 98,5 pct. af indre markeds direktiver. Kun 7 medlemsstater (Danmark, Sverige, Finland, Holland, Spanien, Belgien og UK) opfyldte målet i Barcelona. De resterende lande havde gennemført mindst 97 pct. Stats- og regeringscheferne besluttede derfor på topmødet Barcelona, at medlemsstaterne til topmødet 2003 skal en gennemførelsesprocent på mindst 98,5 pct., og 100 pct. for de direktiver, hvis gennemførelsesfrist er overskredet med 2 år.

Den 11. udgave foreligger endnu ikke. Resultattavlen forventes offentliggjort den 11. november 2002. På rådsmødet (Konkurrenceevne) den 14. og 15. november 2002 forventes det, at Kommissionen vil præsentere resultattavlens 11. udgave.

Det forventes, at Resultattavle nr. 11 vil være en jubilæums udgave i anledningen af 10 året for det indre marked. Resultattavlen forventes bl.a. vil indeholde følgende afsnit:

Gennemførelse af reglerne i det indre marked

- Gennemførelse af indre markeds direktiverne i national ret
- Traktatbrudssager
- Europæisk standardisering

Gennemførelsen af det indre marked

- Indekset for det indre marked

Effekter af det indre marked

- Virksomhedstilfredshedsundersøgelse
- Forbrugertilfredshedsundersøgelse

2. Europa-Parlamentets holdning

Resultattavlen foreligger ikke endnu.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen forventes ikke at vurdere sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Sagen skønnes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet, da resultattavlen vedrører status for det indre marked.

4. Gældende dansk ret

Resultattavlen er en fremskridtsrapport vedr. indre markeds forhold og berører derfor ikke i sig selv dansk lovgivning.

5. Høring

Resultattavle forventes offentliggjort den 11. november 2002.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Europaudvalget har ikke tidligere været orienteret om Resultattavle nr. 11. I forbindelse med forelæggelsen af dagsordenen for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 21. maj 2002 blev Europaudvalget orienteret om Resultattavle nr. 10.

3.b Formandskabernes (Danmark/Grækenland/Italien) fælles arbejdsprogram

Nyt notat

Resumé

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (indre marked), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplaner for gennemførelse af i initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Danmark, Grækenland og Italien foreligger ikke endnu, men forventes offentliggjort om kort tid.

Formandskabernes arbejdsprogram har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (Indre Marked), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplaner for gennemførelse af initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Danmark, Grækenland og Italien foreligger ikke endnu, men forventes offentliggjort om kort tid.

Arbejdsprogrammet (Danmark, Grækenland og Italien) forventes at have som de vigtigste prioriteter:

Arbejdet i rådet skal rationaliseres og strømlines i lyset af udvidelsen og det nye råd.

Udviklingen af det indre marked i forhold til Lissabon-processen og opfølgningen på Lissabon, Stockholm og Barcelona topmøderne. Fokus er initiativer, som forbedrer virksomhedernes mulighed, ikke mindst SMVers, for at drage fulde fordele af det indre marked, herunder:

- Fjernelse af barrierer for effektiv grænseoverskridende handel med var og tjenester.
- Forenkling og forbedring af lovgivningen.
- Den økonomiske reformproces, herunder styrkelse af konkurrencen.
- Fjernelse af tekniske og administrative barrierer i det indre marked for at sikre fri bevægelighed.
- Forbedring af gennemførelsen af indre markeds lovgivningen.

Af væsentlige konkrete lovgivningsinitiativer forventes formandskaberne at nævne bl.a. offentlige indkøb, EF-patentet, teknisk harmonisering, selskabslovgivningen, fri bevægelighed af personer, tjenesteydelser, farlige stoffer, toldlovgivning samt forbrugerbeskyttelse.

2. Europa-Parlamentets holdning

Det fælles arbejdsprogram foreligger ikke endnu.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Arbejdsprogrammet vil ikke berøre nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Det fælles arbejdsprogram berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

5. Høring

Det fælles arbejdsprogram foreligger ikke endnu.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Det fælles arbejdsprogram for Danmark, Grækenland og Italien har ikke tidligere været nævnt for Folketingets Europaudvalg.

4. Rapport om integration af bæredygtig udvikling og miljøbeskyttelsen i politikker indenfor Konkurrenceevnerådet

Nyt notat

Resumé

Rapporten opdaterer den strategi, som var rådets (indre marked, forbrugerspørgsmål og turisme) svar på anmodningen fra Det Europæiske Råd i Helsinki om at fremsende strategier for integration af miljø og bæredygtig udvikling til Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001.

I strategien blev peget på en række konkrete instrumenter for integration og opstillet mål, foranstaltninger og indikatorer for hvert instrument. Blandt instrumenterne kan nævnes effektiv gennemførelse af fællesskabslovgivningen, lovgivningsmæssige rammer, informationsproceduredirektivet 98/34, princippet om gensidig anerkendelse: artikel 28 til 30, standardisering, integreret produktpolitik (IPP), offentlige indkøb, EF-miljømæ rke, fremme af forbrugernes miljøbevidsthed og kendskab, afgifter, statsstøtte, miljøaftaler og markedsorienterede foranstaltninger samt kemikaliestrategien. Det foreslås, at strategien revideres og udbredes til at dække hele konkurrenceevnerådets område.

Rapporten har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

Rapporten opdaterer den strategi, som var rådets (indre marked, forbrugerspørgsmål og turisme) svar på anmodningen fra Det Europæiske Råd i Helsinki om at fremsende strategier for integration af miljø og bæredygtig udvikling til Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001. Strategi blev vedtaget af rådet (indre marked, forbrugerspørgsmål og turisme) den 30. og 31. maj 2001.

Ifølge strategien er der enighed i Rådet om, at der ikke nødvendigvis er en konflikt mellem et højt miljøbeskyttelsesniveau og fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser. Stigende økonomiske aktivitet kan imidlertid føre til øget pres på ressourcerne. Medlemsstaterne og Kommissionen skal derfor sikre sammenhæng og konsekvens mellem politikkerne for økonomisk udvikling og miljøbeskyttelse, hvilket vil give borgerne klare fordele. Der skal gøres en aktiv indsats for at udvikle synergier mellem de to politikområder. Der er opstillet konkrete instrumenter for integrationen og for hvert instrument: mål, foranstaltninger og indikatorer.

- *Effektiv gennemførelse af fællesskabslovgivningen*

Målet var, at der på Det Europæiske Råds møde i 2002 som foreløbigt mål er blevet gennemført 98,5 pct. af direktiverne. Resultattavlen bør løbende offentliggøre oplysninger om gennemførelsen af miljølovgivning. Indikatoren er de enkelte landes efterslæb i gennemførelsen af lovgivningen på det indre marked, navnlig på miljøområdet.

Status

Sammenlignet med resultattavlen fra maj 2001 var underskuddet for gennemførelse af miljølovgivning faldet fra 7,1 pct. til 6,2 pct. i november 2001 og 4,63 i oktober 2002.

- *En effektiv og passende lovgivningsmæssig ramme*

Kommissionens strategi for bedre og enkle lovgivningsmæssige rammer bør omfatte bestemmelser om en konsekvensanalyse for at sikre passende vurdering af økonomiske og miljømæssige virkninger. Rammerne for forbedret regulering skal anvendes som instrument i den videre udvikling af miljøintegration og bæredygtig udvikling. Kommissionen og medlemsstaterne skal overveje, hvordan miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling bedst kan integreres i den generelle lovgivningsmæssige ramme.

Status

Kommissionen har præsenteret sin handlingsplan og meddelelse om konsekvensvurdering. Kommissionen vil som opfølgning herpå præsentere et instrument til brug for vurderinger af bl.a. konsekvenserne for bæredygtighed.

- *Notifikation af udkast til tekniske reguleringer under direktiv 98/34*

Notificerede forslag inden for miljøområdet skal følges nøje af Kommissionen for at identificere behovet for harmonisering eller andre tiltag på et tidligt tidspunkt. Kommissionen skal på basis af notificerede forslag til nye nationale reguleringer lave en analyse af, hvor miljøproblemer afspejles i nationale reguleringer, og hvor der er behov for harmoniserede tiltag for at sikre både det indre markeds funktion og et højt niveau for miljøbeskyttelse. Indikatoren er antallet og arten af nationale miljøforanstaltninger på miljøområdet, der meddeles.

Status

I 2001 vedrørte 37 ud af 530 nationale reguleringer miljø og emballage.

- *Princippet om gensidig anerkendelse: artikel 28 til 30*

Medlemsstaterne bør sikre en effektiv anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse og samtidig opretholde et højt niveau for miljøbeskyttelse. Potentielle konflikter mellem princippet om gensidig anerkendelse og beskyttelse af miljøet kan måles ved antal og karakteren af meddelelser. Kommissionen bør også følge op på, om gensidig anerkendelse er brugt i meddelelserne og underrette rådet.

Status

Brugen af gensidig anerkendelse er forbedret, men hvordan det virker for de enkelte produkter er svært at sige.

- *Standardisering*

Ny metode kan være et hensigtsmæssigt instrument i forbindelse med miljøkrav. Miljøaspekter bør hyppigere inddrages i standardiseringsarbejdet. For inkorporering af miljøhensyn i standarder er det nødvendigt at have en balanceret repræsentation i standardiseringsprocessen og input fra såvel europæiske som nationale miljøinstanser. Øget brug af mandater til standardiseringsarbejdet på miljøområdet bør fremmes, og det skal sikres, at miljøhensyn er tilstrækkelig repræsenteret i standardiseringsprocessen. Indikatoren er antallet af standarder med miljøkrav og antallet af standarder, der er udviklet efter høring af miljøinstanser.

Status

Kommissionen arbejder i øjeblikket på meddelelse om integrere miljøhensyn i standarder. Kommissionen undersøger også, hvordan miljøinstansers deltagelse i standardiseringsprocessen kan gøres mere smidig.

- IPP (integreret produktpolitik)

IPP bør udvikles som en nyttig ramme for det videre arbejde med at forene de politiske mål og instrumenter om miljø og det indre marked fx i forbindelse med revision af lovgivningen om det indre marked. Rådet bør i tæt samarbejde med Kommissionen regelmæssigt vurdere den praktiske anvendelse af IPP tilgangen i det indre marked.

Status

Kommissionen vil komme med en meddelelse eller hvidbog om IPP.

- Offentlige udbud

Offentlige indkøbere bør opfordres til at fremme brugen af miljøvenlige produkter. Rådet og medlemsstaterne bør tilskynde til, at miljøhensyn kommer til at spille en rolle i forbindelse med offentlige indkøb. Et vigtigt grundlag for definitionen af, hvilke hensyn som skal tages i betragtning, er Kommissionens fortolkende meddelelse. Kommissionen skal regelmæssig underrette Rådet om gennemførelsen og virkningerne af meddelelsen, når den er offentliggjort. Indikatoren er antallet og arten af offentlige udbud, hvor der indgår miljøhensyn, som er meddelt Kommissionen.

Status

Kommissionen vedtog i juni 2001 den fortolkende meddelelse om mulighederne for at integrere miljøhensyn i offentlige udbud. Kommissionen forbereder nu en håndbog og en database om det. Kommissionen vil kunne levere data i løbet af 2003.

- Kemikaliestrategien

Indførelse af en effektiv kemikaliestrategi, som sikrer et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og miljøet, samtidig med at en effektiv konkurrence bibeholdes på det indre marked, og at industriel konkurrenceevne skal sikres. Rådet vil også i fremtiden følge arbejdet med forskellige aspekter af kemikaliestrategien med stor interesse.

Status

Kommissionen forbereder en opfølgning på strategien, som forventes i foråret 2003.

- Miljømærkning

Det overordnede mål bør være at have én EF-ordning og øge antallet miljømærkede produkter på det indre marked. Ordningen bør sigte mod øget markedsaccept inden for et stadig større udvalg af produktgrupper. Målet skal være at nå en kritisk mængde produktgrupper, der er tilstrækkelig stor til at tiltrække forbrugere, handlende og virksomheder. Indikatorerne er, hvor mange virksomheder, der er involveret i tildeling, antallet af produkter samt produktgrupper, som bliver tildelt EF-miljømærket.

Status

Antallet af virksomheder, som bruger miljømærkning, er steget fra 58 i 2000 til 124 i 2002. Produktgrupper, der kan mærkes, er steget fra 17 til 19. Antallet af produkter, som er blevet mærket, er steget fra 17 mio. i 2000 til 54 mio. i 2001.

- Forbrugeropmærksomhed og information

Medlemsstaterne og Kommissionen skal fremme øget forbrugerbevidsthed og viden om et bæredygtigt forbrug og en bæredygtig livsstil. Medlemsstaterne skal underrette Kommissionen om initiativer. Ved at tilskynde fabrikanter og detailhandlere til at anvende standardiseret deklARATION og mærkning, kan der skabes bedre adgang til pålidelig information. Indikatorer er, budgetter afsat til, antallet og arten af medlemsstatsinitiativer for at øge forbrugernes bevidsthed og viden og bæredygtigt forbrug og livsstil.

Status: bidrag vil komme fra medlemsstaterne

- Skatter

ECOFIN anbefalede brug af omkostningseffektive markedsbaserede instrumenter til at nedbringe forurening i en rapport om miljø og bæredygtig udvikling til topmødet i Nice. Disse instrumenter bør være hovedkomponent i enhver general politik, der vil integrere miljøspørgsmål i de økonomiske politikker og sikre bæredygtig udvikling.

Status

Miljøskatter repræsenterer 5,2 pct. af det totale skatteindtjening.

- *Statsstøtte*

Al statsstøtte, som gives efter Kommissionens rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse, skal gives til miljømæssigt bæredygtige projekter. Den årlige statsstøtteoversigt og den kommende resultattavle vil give øget information og omfatte en rapport om anvendelsen af Kommissionens rammebestemmelser. Indikatoren er niveauet for statsstøtte godkendt i overensstemmelse med Kommissionens rammebestemmelser og yd et til miljøformål i procent af både den samlede industristøtte og af bruttonationalproduktet.

Status

Miljøstøtte er generelt steget og ligger nu på ca. 5 pct. af al statsstøtte.

- *Miljøaftaler og markedsorienterede tiltag*

a) Frivillige miljøaftaler

Medlemsstaterne og Kommissionen bør tilskynde til, at der indgås gennemsigtige, effektive miljøaftaler med industrien for at opnå klare miljømål. Kommissionen bør i samarbejde med medlemsstaterne analysere, i hvilket omfang miljøaftaler anvendes og underrette rådet. Indikatoren er antallet og arten af frivillig miljøaftaler, der anvendes.

Status

Kommissionen vedtog 17. juli 2002 en meddelelse om miljøaftaler. Der er ikke vedtaget nogen frivillige miljøaftaler på fællesskabsniveau for nylig.

b) *Miljøhensyn i virksomheders balance*

Integration af miljøhensyn i virksomheders balance bør tilskyndes, og alle initiativer til dette formål bør støttes. Nationale mærkeordninger for integration af miljø i årsregnskabssystemer angiver, hvor godt industrien formår af integrere miljøhensyn i sin virksomhedsstrategi. Kommissionen bør udarbejde benchmarkingsundersøgelser for at afdække omfanget af sådanne ordninger. Indikatoren er antal og arten af nationale mærkeordninger for virksomheders miljøpræstationer, som anvendes.

Status

Kommissionen har i maj vedtaget en anbefaling til medlemsstaterne om måling af miljøemner i årlige regnskaber. Kommissionen følger nu op på, hvad medlemsstaterne har gjort.

c) *Miljøledelsessystemet EMAS*

Målet er en forbedret miljøindsats fra organisationernes side. Medlemsstaterne og Kommissionen bør fremme virksomheders og organisationers indførelse af godkendte miljøledelsessystemer ved selv at registrere under EMAS. Antallet af organisationer registreret under EMAS vil være indikatoren.

Status

I 2002 var 3688 sider registreret. Antallet af ISO 14000 certifikater i 2000 var 9461.

I lyset af den nye rådsformation og udviklingen generelt synes der behov for at revidere strategien, så aktiviteter indenfor konkurrenceevnerådets område om bæredygtig udvikling strømlines.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om strategien.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Rapporten og strategien vurderes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet, da de handler om miljøintegration i politikker, der handler om at gennemføre det indre marked.

4. Gældende dansk ret

Rapporten handler om EU-ret. Der er ingen dansk ret på området.

5. Høring

Udkastet til strategi var i 2001 i høring i en bred kreds af specialudvalget for tekniske handelshindringer og specialudvalget for miljø.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til strategi har ikke umiddelbart lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

De samfundsøkonomiske konsekvenser forventes på længere sigt at være positive, idet en bæredygtigt udvikling vil medføre en mere optimal udnyttelse af samfundets ressourcer.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Notat om strategien blev forelagt Europaudvalget til orientering torsdag den 1. marts 2001 forud for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 12. marts 2001, og den 23. maj 2001 forud for rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 30. og 31. maj 2001.

5. Rådskonklusioner vedr. Kommissionens rapport om status over det indre marked for tjenester KOM(2002)441

Nyt notat

Resumé

Kommissionen vedtog i december 2000 en strategi for serviceydelser i det indre marked, som har til formålet at fjerne hindringer for handel med serviceydelser. Første del af strategien blev afsluttet i juli 2002, hvor Kommissionen præsenterede sin rapport om status over det indre marked for tjenester KOM(2002)441. Rapporten beskriver af handelshindringer i det indre marked. Rådet har udarbejdet rådskonklusioner om rapporten.

1. Baggrund og indhold

Som opfølgning på topmødet i Lissabon i marts 2000 udarbejdede Kommissionen i december 2000 en strategi for serviceydelser i det indre marked. Formålet med strategien er at fjerne hindringer for handel med serviceydelser. Første del af strategien blev afsluttet i juli 2002 med præsentation af Kommissionens rapport om status over det indre marked for tjenester KOM (2002) 441. Rapporten er en faktuel beskrivelse af handels- hindringer i det indre marked.

Statusrapporten er en faktuel beskrivelse af de hindringer, serviceudbydere og forbrugere angiver at møde. I praksis kan servicevirksomhederne i dag stadig ikke etablere sig frit i EU eller eksportere deres ydelser over grænserne uden restriktioner. Barriererne forhindrer servicevirksomhederne i at udnytte de stordriftsfordele, som det indre marked burde indebære. Specielt internationaliseringen af små- og mellemstore virksomheder rammes hårdt, hvilket har en negativ effekt på vækst og beskæftigelse. Endelig forhindrer barriererne forbrugerne i at drage fordel af et større udbud af ydelser til en mere konkurrencedygtig pris.

Det danske formandskab har på grundlag af statusrapporten udarbejdet et forslag til Rådskonklusioner.

Rådskonklusionerne fremhæver problemerne med frihandel for serviceydelser i det indre marked samt servicesektorens betydning for beskæftigelsen og samfundsøkonomien i medlemslandene. Konklusionerne udtrykker endvidere politisk opbakning til den opfølgning, som er forudset i strategien fra 2000. Endelig opstilles et konkret arbejdsprogram for 2003 med følgende punkter:

- Kommissionen udbygger dens økonomiske analyser af potentialerne ved et velfungerende indre marked for serviceydelser.
- Kommissionen og medlemslandene forbedrer det statistiske grundlag for så vidt angår servicesektoren.
- Medlemslandene og Kommissionen tilskynder servicesektoren til at skabe sig en effektiv repræsentation og interessevaretagelse på EU-plan.
- Kommissionen er aktiv i forfølgelsen af brud på EU-lovgivningen. Medlemslandene følger op på domme fra De Europæiske Fællesskabers Domstol.
- Kommissionen udvikler en resultattavle baseret på de vigtigste barrierer med henblik på at følge udviklingen i fjernelsen af disse.
- Kommissionen foreslår lovgivningsmæssige initiativer til at fjerne barrierer, der ikke kan fjernes på anden vis.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke forholdt sig til statusrapporten, men Parlamentet har tidligere støttet Kommissionens strategi for tjenester i det indre marked.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Det er regeringens opfattelse, at rådskonklusionerne ikke berører nærheds- og proportionalitetsprincippet, da Kommissionens strategi handler om at fjerne barrierer for handel med serviceydelser i EU.

4. Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne berører ikke dansk ret.

5. Høring

Rådskonklusionerne har været sendt i høring i specialudvalget for tekniske handelshindringer for industrivarer. Der er modtaget svar fra Danmarks Apotekerforening, HTS (Handel, Transport og Serviceerhvervene), FTF (Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd), Danmarks Rederiforening, DHS (Dansk Handel & Service) og DI (Dansk Industri), som alle kan tilslutte sig rådskonklusionerne. Endvidere ser DI gerne et punkt i konklusionerne, hvor medlemsstaterne påtager sig et ansvar for og udtrykker vilje til at afhjælpe barriererne, mens FTF bemærker, at lovgivningsmæssige initiativer vedr. kvalifikationer bør udformes under hensyntagen til nationale traditioner og kvalitetsmål.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Rådskonklusionerne og rapporten har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Opfølgningen på rapporten (servicestrategiens anden fase), der skal udformes i 2003, vil evt. kunne berøre dansk ret.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Fjernelse af yderligere hindringer for handel med serviceydelser vil kunne tilføre servicesektoren betydelig dynamik og understøtte sektorens internationalisering. Det må derfor forventes, at rådskonklusionerne og rapporten om handelshindringer på sigt vil kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i form af øget vækst og beskæftigelse. For forbrugerne betyder sagen adgang til flere, bedre og billigere serviceydelser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat vedr. Kommissionens statusrapport blev fremsendt til Europaudvalget den 17. september 2002. Europaudvalget blev orienteret om sagen den 27. september 2002 forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 30. september 2002.

6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer - KOM(2002)119 endelig udgave

Resumé

Ud fra en opfattelse af, at lovgivningen om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer efterhånden var blevet meget kompleks, bad Det Europæiske Råd i Stockholm Europa-Kommissionen om at udarbejde et forslag til et mere ensartet, gennemsigtigt og fleksibelt system på området.

Europa-Kommissionen har ved KOM(2002)119 af 7. marts 2002 fremsendt et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

1. Baggrund og indhold

Hjemmelsgrundlaget for direktivforslaget er Traktaten om Det Europæiske Fællesskab (TEF) artikel 40, artikel 47, stk. 1 og stk. 2, første og tredje punktum og artikel 55. Beslutningsproceduren fremgår af TEF art. 251, hvorefter der sker en fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet. Forslaget er fremsat af Europa-Kommissionen den 7. marts 2002 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Efter TEF artikel 3, stk. 1, litra c), er fjernelse af hindringerne for den frie bevægelighed for personer og tjenesteydelser ét af Fællesskabets mål. Det indebærer for medlemsstaternes statsborgere, at de har ret til at udøve et erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat end den, hvori de har erhvervet deres erhvervsmæssige kvalifikationer.

Ud fra en opfattelse af, at EU-reguleringen på området for gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer efterhånden var blevet meget kompleks, bad Det Europæiske Råd i Stockholm Europa-Kommissionen om at udarbejde et forslag til et mere ensartet, gennemsigtigt og fleksibelt system på området. Det Europæiske Råds beslutning var baseret bl.a. på Kommissionens meddelelse af februar 2001 til Rådet "Nye arbejdsmarkeder i EU, der er åbne for alle og giver adgang for alle".

Kommissionens forslag til direktiv er bl.a. udarbejdet på grundlag af resultaterne af en høring over den fremtidige ordning for anerkendelse af erhvervsuddannelser, som Kommissionen iværksatte i juni 2001.

Med henblik på at gøre systemet for gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer klarere, enklere og lettere at forstå og anvende tager direktivforslaget efter dets ordlyd sigte på en omfattende revision af alle eksisterende direktiver om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

På nuværende tidspunkt reguleres den gensidige anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer først og fremmest af de såkaldte generelle EF-direktiver, som tager udgangspunkt i et princip om umiddelbar anerkendelse af erhvervs-kvalifikationer erhvervet i en anden medlemsstat og af de såkaldte EF-sektordirektiver, som bygger på anerkendelse på grundlag af samordning af mindstekrav til uddannelse. Alle disse direktiver ophæves og erstattes af det nye direktiv.

Efter direktivforslaget samles grundlæggende betingelser og garantier i eksisterende EF-sektordirektiver og generelle EF-direktiver i ét direktiv. Princippet om automatisk anerkendelse på grundlag af samordning af mindstekrav til uddannelse opretholdes i forhold til de erhverv, som i dag er omfattet af EF-sektordirektiver, ligesom de rammer, der i dag gælder for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer i medfør af de generelle EF-direktiver, også opretholdes.

Efter direktivforslaget konsolideres, moderniseres og forenkles procedurerne i tilknytning til direktiverne, herunder for så vidt angår de udvalgs- og rådgivningsstrukturer, der er knyttet til direktiverne om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Særligt i forhold til den udvalgs- og rådgivningsstruktur, som i dag bistår Europa-Kommissionen, bemærkes, at der efter direktivet nedsættes ét udvalg vedrørende anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, der træder i stedet for samtlige eksisterende rådgivende udvalg under de nuværende ordninger. Det betyder, at samtlige rådgivende udvalg på EF-sektordirektivernes område skal nedlægges.

I sammenhæng med gennemførelsen af en konsolidering, modernisering og forenkling af den nuværende udvalgs- og rådgivningsstruktur, foreslår Europa-Kommissionen indførelse af en mere fleksibel ordning for ajourføring af fællesskabets regelgrundlag på området. Det sker med henblik bedre at kunne tage højde for den udvikling, der sker inden for de lovregulerede erhverv og inden for de uddannelser, der knytter sig til de lovregulerede erhverv.

Indeholdt i Europa-Kommissionens direktivforslag er en lempelse af kravene i forbindelse med udveksling af tjenesteydelser i forhold til etablering med henblik på at udvide mulighederne for at udøve erhvervmæssig virksomhed under den i hjemlandet erhvervede titel. Betingelserne for udveksling af tjenesteydelser over grænserne skal med forslaget gøres mindre restriktive end betingelserne for at etablere sig i et andet EU-land, hvilket Europa-Kommissionen bl .a. begrundet med, at tjenesteydelsesaktiviteter finder sted inden for en afgrænset periode i modsætning til når der er tale om etablering.

Direktivforslaget indeholder endvidere bestemmelser om udvidet samarbejde mellem de nationale myndigheder indbyrdes og mellem de nationale myndigheder og Europa-Kommissionen med henblik på levering af information og rådgivning til enkelte borgere og problemløsning.

Direktivforslaget er indholdsmæssigt opbygget således, at

1. afsnit I

indeholder direktivets almindelige bestemmelser om anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer

1. afsnit II

indeholder bestemmelser om udveksling af tjenesteydelser inden for erhvervsområder, som er lovregulerede

1. afsnit III, kapitel I

indeholder bestemmelser om den generelle ordning for anerkendelse af uddannelsesbeviser

2. afsnit III, kapitel II

indeholder bestemmelser om anerkendelse af erhvervs erfaring

1. afsnit III, kapitel III

indeholder bestemmelser om anerkendelse på grundlag af samordning af mindstekrav til uddannelse

3. afsnit III, kapitel IV

indeholder fælles bestemmelser om etablering inden for erhvervsområder, som er lovregulerede

1. afsnit IV

indeholder bestemmelser om retningslinjer for erhvervsøvelse på det lovregulerede område

4. afsnit V

indeholder bestemmelser om administrativt samarbejde om direktivets gennemførelse og gennemførelsesbeføjelser

1. afsnit VI

indeholder andre bestemmelser om direktivets gennemførelse, ikrafttræden m.v.

2. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om direktivforslaget.

3. Gældende dansk ret

EF-direktiverne om anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer gælder for enhver EU-statsborger, der ønsker at udøve et lovreguleret erhverv som selvstændig eller arbejdstager i en anden medlemsstat end den, hvor han har opnået sine kvalifikationer.

Efter direktivforslagets artikel 3, defineres "lovreguleret erhverv" som "en eller flere former for erhvervmæssig virksomhed under ét, når der enten direkte eller indirekte ifølge love eller administrative bestemmelser kræves bestemte erhvervmæssige kvalifikationer for adgang hertil eller udøvelse eller en form for udøvelse heraf". Der findes ca. 60 sådanne lovregulerede erhverv i Danmark, i forhold til hvilke adgang til udøvelse enten direkte eller indirekte ifølge love eller administrative bestemmelser er betinget af, at erhvervsudøveren er i besiddelse af bestemte erhvervmæssige kvalifikationer. Reguleringstypen samt reguleringens omfang og udformning varierer.

De generelle EF-direktiver 89/48/EØF, 92/51/EØF og 99/42/EF er implementeret i dansk lovgivning ved henholdsvis lov nr. 291 af 8. maj 1991, bekendtgørelse nr. 292 af 8. maj 1991, bekendtgørelse nr. 52 af 19. januar 1995 og bekendtgørelse nr. 693 af 4. juli 2001. EF-sektordirektiverne 77/452/EØF, 77/453/EØF, 78/686/EØF, 78/687/EØF, 78/1026/EØF, 78/1027/EØF, 80/154/EØF, 80/155/EØF, 85/432/EØF, 85/433/EØF og 93/16/EØF er i dansk lovgivning implementeret i den specifikke lovgivning, der regulerer adgangen til udøvelse af erhvervene som henholdsvis læge, sygeplejerske med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, tandlæge, jordemoder, dyrlæge og farmaceut. Arkitekt erhvervet, som er omfattet af 85/432/EØF og 85/433/EØF er ikke lovreguleret i Danmark. Efter dansk

lovgivning har EU-statsborgere ret til at udøve lovregulerede erhverv i Danmark inden for de rammer, som er fastlagt i EF-direktiverne om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Europa-Kommissionen finder, at direktivforslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet i den forstand, at forslaget kun indeholder bestemmelser, der er nødvendige for at nå målet om at sikre medlemsstaternes statsborgere ret til at udøve et erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat end den, hvori de har erhvervet deres erhvervsmæssige kvalifikationer. Sådanne bestemmelser kan efter Europa-Kommissionens opfattelse kun fastlægges på fællesskabsplan.

Direktivforslaget, som fremsættes i henhold til TEF art. 47, opfylder efter Europa-Kommissionens opfattelse tillige proportionalitetsprincippet, idet det forpligter medlemsstaterne til det mål, der skal nås, men giver dem kompetencen til at beslutte, hvilken form og hvilke midler, der er mest egnede til at nå resultatet.

Det skønnes, at EU-regulering på området for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer er nødvendig og hensigtsmæssig, og at Europa-Kommissionens forslag er i overensstemmelse med både nærheds- og proportionalitetsprincippet.

5. Høring

Direktivforslaget har været udsendt i høring til følgende høringsparter:

Kommunernes Landsforening (KL), Advokatrådet, Akademikernes Centraorganisation (AC), Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Service (ATL), Arbejdsløshedskassernes Samvirke, Autoriserede Kølefirmaers Brancheforening, Bibliotekarforbundet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Danske Busvognmænd (DB), Dansk Apotekerforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Farmaceutforening, Danske Fysioterapeuter, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Kiropraktorforening, Danmarks Kordegneforening, Dansk Magisterforening, Dansk Navigatorforening, Dansk Organist og Kantor Samfund/Foreningen af Præliminære Organister, Dansk Psykologforening, Dansk Standard, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Tandlægeforening, Dansk Tandplejeforening, Dansk Transport og Logistik (DTL), Dansk Translatørforbund, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Kirketjenerforening, Danmarks Lærerforening, Danmarks Optikerforening, Danmarks Rederiforening, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Almindelige Danske Jordmoderforening, Den Danske Dyr lægeforening, Den Danske Landsinspektørforening, Det Kommunale Beredskabspersonales Landsforbund, Forbundet af Offentlige Ansatte, Ergoterapeutforeningen, Farmakonomforeningen, Finansrådet, Finansforbundet, Foreningen af Kliniske Diætister, Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte, Foreningen af Kommunale Beredskabschefer, Foreningen Registrerede Revisorer (FRR), Foreningen af Rådgivende Ingeniør (F.R.I.), Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR),

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gymnasielærernes Lærerforening, Handelskammeret, Hotel- og Restaurations-personalets Fagforening, Hovedorganisationen af Beredskabsofficerer i Danmark, Håndværksrådet, Ingeniørforbundet i Danmark (IDA), Landsforening af Kliniske Tandteknikere, Landsforening af Statsautoriserede Fodterapeuter, Landsforening af Statsautoriserede Fodterapeuter, Landsorganisationen i Danmark (LO), Landbrugsrådet, Lægemiddelindustriforeningen (LIF), Maskinmesterforening, Metal Søfart, Realkreditrådet, Sammenslutningen af Landbrugets

Arbejdsgiverforeninger (SALA), SID, Socialpædagogernes Landsforbund, Sømandsforbundet, Tandlægenes Nye Landsforening, Teknisk Landsforbund, Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet, Etniske minoriteters landsorganisation, Indsam, Dansk Flygtningehjælp, Dokumentations- og rådgivningscentret om racediskrimination, Akademikere for etnisk ligestilling – Akelin, Mellempfolkeligt Samvirke, Dansk Røde Kors og Rådet for etniske minoriteter.

Hørings svarene indeholder som udgangspunkt en bred og grundlæggende opbakning til direktivforslagets målsætning om gennem en forenkling og smidiggørelse af eksisterende EF-regler at sikre medlemsstaternes statsborgere deres traktatfæstede ret til at udøve et erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat end den, hvori de har erhvervet deres erhvervsmæssige kvalifikationer. Høringsparterne finder det desuden generelt positivt, at de eksisterende EF-direktivs grundlæggende betingelser og garantier for gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer opretholdes i et nyt direktiv.

Høringsparterne har bortset herfra meget forskellige syn på direktivforslaget. På EF-sektordirektivernes område så flere organisationer gerne, at sektorharmoniseringen opretholdes i dens nuværende omfang, men ikke nødvendigvis i dens nuværende form. På både de generelle EF-direktivs og på EF-sektordirektivernes område betoner berørte organisationer vigtigheden af, at der fortsat sker en afvejning af hensynene til den frie bevægelighed for personer og tjenesteydelser og hensynet til den offentlige sikkerhed og sundhed, forbrugerbeskyttelsen m.v.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer bemærker i sit høringssvar i relation til direktivforslagets bestemmelser om udveksling af tjenesteydelser, at der i revisorbranchen af hensyn til brugerne af statsautoriserede revisorers ydelser fortsat vil være behov for at betinge adgangen til erhvervsudøvelse af gennemførelse af en egnethedsprøve.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og Advokatrådet finder, at det er problematisk, når direktivforslagets artikel 14, stk. 2, lægger op til at afskaffe den mulighed, som medlemsstaterne i dag har for automatisk at fravige ansøgers normale ret til at vælge mellem udligningsforanstaltninger i de tilfælde, hvor udøvelsen af et erhverv nødvendiggør et nøje kendskab til national ret. Advokatrådet mener desuden, at de i direktivet med fordel kunne præciseres, hvorvidt en ansøger kan indstille sig til egnethedsprøve flere gange, og i bekræftende fald, om der skal være en øvre grænse for antallet af gange den pågældende kan gøre det.

Dansk Sygeplejeråd, FTF, AC og Danske Arkitekters Landsforbund har reservationer i forhold til direktivforslagets artikel 54, hvorefter der med henblik på forvaltning og ajourføring af direktivet nedsættes ét enkelt udvalg, der træder i stedet for samtlige eksisterende udvalg under den foregående ordning. Der er tale om et forskriftsudvalg, som kan behandle ethvert spørgsmål om direktivets gennemførelse.

Organisationernes reservationer kan sammenfattes til, at det kan være vanskeligt at forestille sig ét udvalg, der kan besidde den nødvendige sagkundskab til at bistå Kommissionen både i forhold til de erhvervsområder, som i dag reguleres af EF-sektordirektiver og de, der reguleres af de generelle EF-direktiver – set i lyset af, at den nuværende regulering under henholdsvis sektordirektiver og generelle direktiver er væsensforskellig yset af den rolle, som er tiltænkt udvalget i forhold til ajourføringen af direktivet. Flere organisationer peger på, at det er vanskeligt at forestille sig, at der kan foretages ajourføring og rådgivning i almindelighed uden, at de relevante kompetente myndigheder og organisationer inddrages – som minimum ved en omfattende national koordination, men også gerne ved ad hoc deltagelse i udvalgets møder.

Dansk Sygeplejeråd udtrykker bekymring for, at etableringen af ét fælles udvalg vil medføre, at fokus flyttes fra det faglige aspekt til den gensidige anerkendelse og arbejdskraftens frie bevægelighed, mens FTF mener, at repræsentation af relevante professioner og erhverv er afgørende for den gensidige anerkendelses troværdighed.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtages direktivforslaget, vil det kræve ophævelse af den danske lovgivning, som implementerer eksisterende generelle EF-direktiver og EF-sektordirektiver. Det vil formentlig være nødvendigt at udarbejde en ny rammelov for EU-statsborgeres adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv til erstatning af lov nr. 291 af 8. maj 1991 om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark for statsborgere i De Europæiske Fællesskaber og de nordiske lande. I tilknytning til en sådan lov skal udstedes en ny bekendtgørelse, der implementerer det nye direktiv. Derudover kan det afhængig af lovgivningens konkrete udformning være nødvendigt at ændre i den lovgivning, der regulerer erhvervsområder, som er omfattet af sektordirektiver.

Det skønnes, at direktivforslagets gennemførelse vil være udgiftsneutral.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Direktivforslaget skønnes at få betydning for bevægeligheden over grænserne. Det forventes, at forslaget vil kunne bidrage til, at udbuddet af kvalificeret arbejdskraft øges, således at der skabes et mere dynamisk europæisk og nationalt arbejdsmarked. Samtidig forventes det, at mere lempelige betingelser for udveksling af tjenesteydelser vil kunne bidrage positivt til den økonomiske vækst i samfundet.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat blev oversendt til Europaudvalget den 13. maj 2002. Sagen har været forelagt for Europaudvalget den 17. maj 2002 til orientering forud for Rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 21. maj 2002.

7. Forslag til Rådets forordning om EF-patentet - KOM(2000)412

Revideret notat, ændringer markeret med kursiv

Resumé

Forordningsforslaget fra august 2000 tager sigte på at skabe et effektivt system til beskyttelse af patentrettigheder, som samtidigt er billigt og let tilgængeligt for brugerne af systemet. Det foreslås, at samtlige EU-medlemsstater skal være dækket af én patentansøgning. Ifølge forslaget skal EF-

patentsystemet i ansøgningsfasen bygge på det allerede eksisterende system etableret via Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Det foreslås, at Den Europæiske Patentorganisation (EPO) skal udstede patenterne med umiddelbar virkning for samtlige EU-medlemsstater. Patenterne skal herefter foreligge i deres helhed på ét af de tre EPO-proceduresprog (fransk, tysk, engelsk), og patentkravene på alle tre sprog. Efter patentmeddelelsen skal patentet reguleres efter de regler, der fastsættes i forordningen.

Til blandt andet at afgøre spørgsmål om EF-patenternes gyldighed og krænkelse heraf, foreslår Kommissionen oprettelse af en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal bestå af både førsteinstans- og appelafdelinger. Endelig foreslår Kommissionen, at samtlige gebyrer for EF-patenterne skal tilfalde EPO, til forskel fra i dag, hvor gebyrerne deles mellem de nationale patentmyndigheder og EPO.

Vedtagelsen af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover kræver forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans en ændring af den danske retsplejelov.

På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. og 31. maj 2001, blev der opnået enighed om en fælles strategi for det videre arbejde vedrørende sprogordningen, de nationale patentkontorers rolle, domstolssystemet og gebyrsystemet. Under rådsmøderne den 26. november og 20. december 2001 blev det forsøgt at opnå enighed om en præcisering af den fælles strategi fra maj 2001, hvilket dog ikke lykkedes. På rådsmødet den 21. maj 2002 var sagen på dagsordenen med henblik på at opnå enighed om en præcisering af den fælles strategi (common political approach) om de væsentligste elementer i forordningsforslaget, hvilket dog ikke lykkedes. Der var alene enighed om, at de fortsatte drøftelser skal tage udgangspunkt i det forslag, det spanske formandskab havde udarbejdet til rådsmødet, og at der særligt skulle ske en drøftelse af domstolssystemet på baggrund af et dokument fra Kommissionen. Det blev samtidig slået fast, at intet er aftalt før der er enighed om alle elementerne i forslaget.

1. Baggrund og indhold

Baggrund

Kommissionen fremsatte den 1. august 2000 et forordningsforslag om EF-patentet, KOM(2000)412. Hjemmelen til forslaget er artikel 308 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Kravet til vedtagelse er enstemmighed.

Forordningsforslaget blev fremsendt til medlemsstaterne den 25. august 2000 og blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000.

Forordningsforslaget var på rådsmøderne (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000, 12. marts 2001, 30.-31. maj 2001, 27. september, 26. november 2001, 20. december 2001, 1. marts 2002 og 21. maj 2002 til drøftelse. På rådsmødet den 30 og 31. maj 2001 blev der opnået enighed om iværksættelse af proceduren for ændring af Den Europæiske Patentkonvention. Derudover blev der vedtaget en fælles strategi (common approach) med en struktur for de kommende forhandlinger. Strategien fastlagde meget brede principper for EPO's rolle, de nationale patentkontorers rolle, sprogspørgsmålet, gebyrstrukturen og domstolssystemet.

På rådsmødet den 21. maj 2002 var der lagt op til at opnå enighed om en udbygget fælles strategi (common political approach) om de væsentligste elementer i forordningsforslaget, nemlig sprogordningen, de nationale kontorers rolle, de finansielle aspekter og domstolsordningen, hvilket ikke lykkedes.

Indhold

Forslaget er udarbejdet på baggrund af henholdsvis Kommissionens grønbog om EF-patentet og det fremtidige europæiske patentsystem KOM(97)314 af 16. juni 1997 og opfølgningen på grønbogen KOM(99)42 af 5. februar 1999. Herudover danner Aftalen om EF-patenter (1989) baggrund for en del af forordningsforslagets bestemmelser.

Opnåelse af patentbeskyttelse kan i dag ske på to måder i Europa. Den ene måde er ved indlevering af en ansøgning til de nationale patentmyndigheder, hvorved der opnås et nationalt patent. Den anden mulighed er at søge om et europæisk patent via EPO, der forvalter EPK. Ansøgningen behandles og patentet udstedes centralt af EPO. I ansøgningen udpeger ansøgeren de medlemslande, som ansøgeren ønsker, at patentet skal have gyldighed i. Når et europæisk patent bliver meddelt, skal patentet i oversat form fremsendes til de udpegede nationale patentmyndigheder, og der skal betales et publiceringsgebyr. Sker dette inden for de fastsatte frister, bliver det europæiske patent gyldigt i det pågældende land, og har samme virkning og reguleres udfra samme nationale regler som de "rene" nationale patenter. Retstvister afgøres af de nationale domstole med virkning for hvert enkelt land.

Det nuværende system er både langsommeligt og dyrt. Det er således væsentligt dyrere at få patent i Europa end i Japan og USA. Omkostningerne til at forsvare patentet mod krænkelser, dvs. ved at anlægge retssager ved alle nationale domstole, kan endvidere være økonomisk uoverkommeligt for små og mellemstore virksomheder.

Formålet med forordningsforslaget er at etablere et effektivt og billigt EU-system med central udstedelse af patenter med umiddelbar virkning i medlemslandene og en central domstol. Sigtet med dette er at fremme den europæiske innovation og konkurrenceevne i forhold til især USA og Japan.

Enbedskarakter

EF-patentet skal have enbedskarakter, det vil sige, at det får samme virkning for hele EU under ét. Det kan ligeledes kun erklæres ugyldigt, begrænses, overdrages eller ophøre med virkning for hele området. Licens kan dog meddeles for de enkelte lande.

Regulering

I ansøgningsfasen vil patentansøgningen om et EF-patent være undergivet reglerne og procedurerne i EPK, dog med respekt af den gældende EU-ret. For at skabe mulighed for, at EPO kan behandle ansøgninger om EF-patenter, foreslås det, at Fællesskabet tiltræder EPK. EF-patentet vil efter meddelelsen være reguleret af forordningens bestemmelser.

Sprog

I det nuværende EPK-system skal patentet for at opnå gyldighed i de enkelte medlemsstater oversættes til medlemsstatens sprog. For at EF-patentet skal være økonomisk overkommeligt, foreslås der indført et sprogregime, som adskiller sig fra det, der findes i EPK-regi.

Når EF-patentet er meddelt på ét af EPO proceduresprogene (engelsk, tysk og fransk), skal kravene (den del af patentet, der fastlægger beskyttelsens omfang) ifølge forslaget oversættes til de to andre proceduresprog. EF-patentets gyldighed skal således ikke være afhængig af oversættelse af patentet eller dele deraf til samtlige nationale sprog.

Hvis der bliver anlagt sag mod en formodet krænker af et EF-patent, kan yderligere oversættelse dog blive nødvendig. Som udgangspunkt formodes en påstået patentkrænker, der ikke har haft adgang til patentteksten på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor han har bopæl, ikke bevidst at have krænket patentet. Der er således en formodning for god tro, medmindre ond tro kan bevises. For at beskytte patentkrænkeren i god tro, er det foreslået, at patenthaveren ikke kan få tilkendt erstatning for den periode, der ligger forud for patentkrænkerens modtagelse af en oversættelse af patentet.

Domstolsystemet

Ud fra argumentet om størst mulig retssikkerhed og ensartet retspraksis, samt under hensyntagen til hensigten med at skabe et effektivt og billigt patentsystem, foreslår Kommissionen, at der oprettes et centraliseret og specialiseret domstolssystem til behandling af patentsager. Kommissionen foreslår i *forordningsforslaget*, at der oprettes en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal omfatte både førstinstans- og appelafdelinger.

Domstolen skal have enekompetence til at pådømme spørgsmål vedrørende et EF-patents gyldighed og krænkelse, og domstolen skal have mulighed for at nedlægge fagedforbud, tilkende erstatning m.m. Hvis en sag om et EF-patents gyldighed anlægges ved en national domstol, indebærer enekompetencen, at den nationale domstol skal erklære sig for inkompetent og afvise sagen. De nationale domstoles kompetence foreslås begrænset til sager vedrørende retten til patentet eller aftalte licenser.

Med Nice-traktaten vil der i artikel 229a blive skabt hjemmel til, at Rådet ved enstemmighed kan vedtage bestemmelser med henblik på at tillægge EF-Domstolen kompetence til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter om enerettigheder, herunder patenter. Yderligere følger det af bestemmelsen, at de nationale forfatningsmæssige procedurer vil skulle følges til vedtagelsen af disse bestemmelser. Det skal bemærkes, at Nice-traktaten først træder i kraft, når samtlige medlemsstater har ratificeret den.

Kommissionen har på baggrund af konklusionen fra rådsmødet i maj 2002 udarbejdet et arbejdsdokument vedrørende forslag om oprettelse af et centraliseret domstolsystem. Dokumentet indeholder anvisninger til 1) de juridiske instrumenter til oprettelse af den specialiserede domstol, 2) oprettelse af en central afdeling af domstolen med mulighed for efterfølgende oprettelse af regionale kamre, 3) oprettelse af en central appelinstans, 4) udpegelse af domme re, 5) rets sproget og 6) øvrige processuelle regler.

Gebyrer

Det foreslås i forordningsforslaget, at de årsgebyrer, som skal betales for, at patentet vedbliver at være i kraft, udelukkende tilfalder EPO. Dette er nyt i forhold til i dag, hvor indtægterne i forbindelse med europæisk patentbeskyttelse deles ligeligt mellem det pågældende land og EPO.

I den fælles strategi fra rådsmødet den 30. og 31. maj blev det imidlertid vedtaget, at en vis procentdel af årsgebyrerne for EF-patentet skal tilfalde de nationale kontorer, således at de nationale kontorer forsat kan udøve innovationsfremmende aktiviteter i nærområderne.

Nationale kontorers rolle

Kommissionens forslag indrager ikke de nationale kontorer i arbejdet med EF-patentet. Det er vedtaget i den fælles strategi af 31. maj 2001, at de nationale kontorer skal indtage en væsentlig rolle i arbejdet med EF-patentet, herunder at udføre nyhedsundersøgelse (dvs. undersøge om en opfindelse er ny i forhold til kendt teknik). Et sådant arbejde forudsætter overholdelse af fastsatte fælles kvalitetsstandarder.

1. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning forelå den 10. april 2002. Europa-Parlamentet godkendte Kommissionens forslag med ændringer (18 stk.). Hovedelementerne i Europa-Parlamentets udtalelse er, at 1) sprogordningen bør være lig den, der finder anvendelse for EF-varemærket (engelsk, tysk, fransk, spansk og italiensk), 2) der bør tildeles de nationale patentmyndigheder en rolle i relation til behandlingen af ansøgninger om EF-patenter, 3) nationale domstole med erfaring i patentsager bør være 1. instans domstole i søgsmål vedrørende EF-patentet, og 2. instansen skal være en central EF-domstol og 4) en vis del af gebyrindtægterne for EF-patentet skal tilfalde de nationale patentmyndigheder til finansiering af videnformidlingsaktiviteter.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at målene om at fremme innovationen og væksten i Det Europæiske Fællesskab, samt at give fremstilling og distribution af patenterede opfindelser EF-dimensioner, bedst opnås via en forordning. Kommissionen henviser til, at de opstillede mål ikke kan opfyldes af medlemslandene hverken hver for sig eller samlet, hvorfor de som følge af deres grænseoverskridende virkninger skal gennemføres på EF-plan.

Kommissionen henviser ligeledes til, at Domstolen har fastslået, at der ikke kan indføres intellektuelle ejendomsrettigheder på EF-plan gennem en harmonisering af de nationale lovgivninger.

I betragtning af rettighedernes enhedskarakter mener Kommissionen, at systemets iværksættelse ikke kan overlades til medlemslandenes skøn. Den foreslåede retsakt, en forordning, begrænser sig ifølge Kommissionen således til det minimum, der er nødvendig for at nå de tilstræbte mål, og går ikke længere end nødvendigt.

Kommissionens forslag indebærer en høj grad af centralisering ved behandlingen af patentansøgninger i Europa. Som påpeget af Kommissionen kan de betydelige positive følger af et fælles patentsystem imidlertid ikke opnås uden indførelse af et centraliseret patentsystem reguleret ved forordning.

Det er derfor regeringens vurdering, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Reglerne om patenter findes i lovebekendtgørelse nr. 781 af 30. august 2001. Herudover findes bekendtgørelse nr. 374 af 19. juni 1998 om patenter og supplerende beskyttelsescertifikater. Danmark har tillige ratificeret Den Europæiske Patentkonvention.

5. Høring

Kommissionens oprindelige forslag har været sendt i høring i august 2000 hos følgende organisationer: Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Fremme af Opfindelser (DaFFO), Dansk Handel & Service, Dansk Industri (DI), Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Forening (Patentagentforeningen), Det Danske Handelskammer, Formanden for Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, professor dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Håndværksrådet, Ingeniørforbundet i Danmark,

Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Novo Nordisk A/S og Teknologirådet.

De danske standpunkter vedrørende sprogordningen, Fællesskabets tiltrædelse til EPK, domstolsspørgsmålet, de nationale kontorers rolle og gebyrspørgsmålet blev endvidere den 12. september 2001 forelagt og koordineret med Specialudvalget for Tekniske Handelshindringer for Industrivarer.

Der er modtaget høringsvar fra følgende:

Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Formanden for Det Rådgivende Udvalg, professor, dr. jur Mogens Kockvedgaard, Landsbrugsrådet, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Dansk Industri, Patentagentforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Dansk Forening til Fremme af Opfindelser, Novo Nordisk A/S, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Advokatrådet og Håndværksrådet.

De fremkomne høringsvar kan opdeles på følgende måde:

Enheds karakter

LEGO Holding A/S anfører, at det formentlig er den eneste rigtige løsning med en enheds karakter, hvorefter et patent, såfremt det bortfalder, bortfalder for hele Fællesskabets område. Dette kan dog tænkes at få den effekt, at man udtager nationale patenter eller et europæisk patent, idet man ikke nødvendigvis mister sin ret i alle lande gennem disse systemer. Håndværksrådet, Advokatrådet, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, DIP, DaFFO, Patentagentforeningen, DI, og LEGO Holding A/S støtter, at der indføres et enheds patent.

Sprog

DIP og LIF er positive overfor ethvert tiltag, der kan nedsætte omkostningerne til patentering og kan tilslutte sig forslaget, men LIF og Novo Nordisk A/S så allerhelst, at behandlingssproget blev engelsk, og at der kun skal ske oversættelse i tilfælde af krænkelse. DI har efterfølgende udtalt sig positivt overfor en ét-sprogløsning. Patentagentforeningen kan tilslutte sig sprogløsningen, såfr emt muligheden for at opnå erstatning gøres betinget af det objektive kriterium, at der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet til dansk. DaFFO finder, at alle EF-patenter skal findes på minimum engelsk, og såfremt de findes på fransk eller tysk, bør Kommissionen gives fuldmagt til at oversætte patentet til engelsk. Betaling for dette skal dækkes af Kommissionen som en serviceydelse. Håndværksrådet er betænkelig ved, at der kun skal ske oversættelse af patentkravene til engelsk, tysk og fransk. Advokatrådet finder det betænkeligt ud fra et retssikkerhedssynspunkt at indføre et patentsystem med rettigheder, der har virkning for Danmark, uden at en fuldstændig oversættelse af patenterne er obligatorisk.

Domstolssystemet

DIP anfører, at det er afgørende, at der etableres et retssystem, der sikrer en hurtig, effektiv og ensartet behandling af patentsager ved domstolene, og tilslutter sig gennemførelse af det domstolssystem, der er foreslået i forordningsforslaget. DI, Håndværksrådet og DaFFO giver udtryk for samme holdning. LIF og Novo Nordisk A/S er tillige tilhænger af, at både 1. og 2. instansretterne bliver europæiske, men mener at 1. instansretterne bør kunne sættes nationalt.

Professor, dr. jur Mogens Kockvedgaard anfører, at et fælles domstolssystem vil skabe den fornødne retssikkerhed, men sætter spørgsmålstejn ved nødvendigheden af at oprette en speciel domstol til behandling af patentsager. Patentagentforeningen finder, at bevarelse af et nationalt retssystem i første instans er af afgørende betydning ved behandlingen af krænkelsesspørgsmål, men kan tilslutte sig, at der oprettes en overnational appelinstant.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse anfører, at domstolen bør have en høj grad af lokal tilstedeværelse, særligt i relation til midlertidige retsskridt og første instans. Dansk skal kunne anvendes som retssprog. Den lokale tilstedeværelse og anvendelsen af dansk vil efter foreningens opfattelse sikre en nærhed mellem danske sagsøgte og domstolen og dels sikre, at der i Danmark vil kunne opretholdes lokal kompetence hos dommere, advokater og patentagenter. Advokatrådet mener, at det foreslåede system er forbundet med betydelige praktiske, sprogmæssige og omkostningsmæssige gener, navnlig for personer og små og mellemstore virksomheder. Rådet er af den opfattelse, at fogedrets- og førsteinstansbehandlingen skal være henlagt til de nationale domstole, og at alene appelinstanten skal være central.

Gebyrer

DIP og Novo Nordisk A/S anfører, at det er nødvendigt at bevare de nationale patentmyndigheder, hvorfor en del af afgifterne fra EF-patentet bør tilfalde disse, og taler desuden for, at EPO uddelegerer nogle af sine opgaver til de nationale patentmyndigheder. Håndværksrådet finder, at det er vigtigt, at de samlede gebyrer for opretholdelse af et EF-patent bliver de samme som for et europæisk patent, således at der ikke geografisk set bliver registreret flere patenter end nødvendigt.

Øvrige forhold

Provisorisk beskyttelse (beskyttelse også for tiden før patentmeddelelsen):

DIP og LIF anfører, at provisorisk beskyttelse ikke skal være afhængig af, at krænkeren har modtaget en oversættelse af patentet, men mener at det bør være tilstrækkeligt, at der er indleveret en oversættelse til den nationale patentmyndighed eller EPO. Patentagentforeningen mener, at erstatning for krænkelse bør gøres betinget af, at der foreligger en oversættelse af kravene til dansk, og at det skal præciseres, at provisorisk beskyttelse bortfalder, med mindre der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet (beskrivelse og krav) til dansk i forbindelse med udstedelsen af EF-patentet. LEGO Holding A/S mener ikke, at reglerne om provisorisk beskyttelse og erstatning er hensigtsmæssige og mener, at krænkeren som et minimum bør fralægge sig en eventuel berigelse, men så helst at reglen udgik. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at reglerne i EPK om provisorisk beskyttelse bør finde anvendelse i stedet for de foreslåede.

Foreløbige foranstaltninger (fogedforbud):

DIP anfører, at en EF-patentdomstol skal kunne håndtere midlertidige foranstaltninger hurtigt og effektivt, og at det kunne være ønskeligt med en harmonisering af reglerne om bevissikring. Professor, dr. jur Mogens Koktvedgaard, LEGO Holding A/S og LIF efterlyser klarere regler vedrørende fogedforbud.

Sammenhæng med Bioteknologidirektivet:

Landbrugsrådet anfører, at det ikke fremgår af forordningsforslaget, i hvilket omfang det får betydning for bioteknologidirektivet, herunder de nationale ordninger om "farmers privilege".

Kommissionens adgang til at intervenere og meddele tvangslicens:

LEGO Holding A/S anfører, at Kommissionens adgang til at intervenere synes meget vid, og at reglerne om tvangslicensmeddelelse er meget vidtgående og bredt formuleret. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at meddelelse af tvangslicens ikke skal henhøre under Kommissionens kompetence, med derimod domstolens. Det samme gør sig gældende for så vidt angår fastsættelse af licensafgifter.

Samordning med nationale patenter og patenter udstedt af EPO:

Patentagentforeningen finder, at det er afgørende, at nationale patenter, patenter meddelt af EPO og EF-patenter medfører samme retsvirkninger. Novo Nordisk A/S mener, at de eksisterende muligheder for patentbeskyttelse skal bevares, herunder at det skal være muligt at konvertere en ansøgning om EF-patent til en ansøgning om nationalt patent i de lande, hvor det er muligt at opnå beskyttelse.

Ugyldighedssager ved den centrale domstol og indsigelsessag ved EPO:

Løvens Kemiske Fabrik finder det uholdbart, hvis der skal være mulighed for at føre en ugyldighedssag ved den centrale domstol samtidig med, at der føres en indsigelsessag ved EPO. Desuden ønsker de, at der blev indsat yderligere en ugyldighedsgrund, således at patentkravenes omfang også skal kunne tages op til revision af den centrale domstol.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover vil forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans kunne indebære en ændring af retsplejeloven.

Forslagets bestemmelser om gebyrer vil få konsekvenser for de nationale patentmyndigheders økonomiske grundlag.

En fremtidig dansk tilslutning til oprettelsen af en central domstol vil endelig kræve anvendelse af grundlovens § 20.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En billigere europæisk patentbeskyttelse vil særligt komme små og mellemstore virksomheder til gode, og det skønnes, at et EF-patent vil have en gavnlige effekt på innovationen. Det vil styrke europæiske virksomheders konkurrenceevne, og en positiv effekt på samfundsøkonomien forudses.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har været forelagt Europaudvalget den 23. november 2001 (særligt ordførermøde pga. folketingsvalget) til forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 26. november 2001. Sagen har været forelagt til orientering den 17. december 2001 forud for ekstraordinært rådsmøde (Indre Marked) den 20. december 2001, den 22. februar 2002 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 1. marts 2002 og den 17. maj 2002 forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 21. maj 2002. Notat er senest fremsendt den 10. maj 2002.

8. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om computer-implementerede opfinders patenterbarhed, KOM (2002) 92

Revideret notat, ændringer markeret med kursiv

Resumé

Kommissionen har fremlagt et direktivforslag vedrørende harmonisering af reglerne for patentering af computer-implementerede opfindelser, KOM (2002) 92. Forslaget tager sigte på at skabe retningslinier for, under hvilke betingelser der kan opnås patent på sådanne opfindelser.

Vedtagelsen af direktivforslaget vil medføre ændringer i den danske patentlov.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 20. februar 2002 direktivforslaget om computer-implementerede opfinders patenterbarhed. Hjemmelen til forslaget er artikel 95 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, og kravet til vedtagelse er kvalificeret flertal efter metoden om fælles beslutningstagen, jf. Traktatens artikel 251.

Direktivforslaget vedrører harmonisering af reglerne for patentering af softwareopfindelser og definerer, hvornår en softwareopfindelse kan patenteres.

Baggrunden for forslaget er, at den nuværende retstilstand vedrørende patentbeskyttelse af computer-implementerede opfindelser er uklar. I henhold til ordlyden i den Europæiske Patentkonvention og medlemsstaternes patentlove er det ikke muligt at få patent på computerprogrammer "som sådan". *Dog er computer-implementerede opfindelser ikke udelukket fra patentering, og den Europæiske Patentorganisation og de nationale patentmyndigheder har som følge heraf udstedt patenter på et stort antal computer-implementerede opfindelser. Praksis har udviklet sig forskelligt i de enkelte medlemslande og den Europæiske Patentorganisation.*

Formålet med forslaget er at skabe en klar retstilstand i EU for, i hvilket omfang software kan patenteres, samtidig med at der skabes et incitament til investering og innovation i den europæiske industri.

Software kan forenklet beskrives som edb-programmer, der indgår i næsten alt fra computere til kaffemaskiner og medicinsk udstyr. Et patent beskytter indehaveren mod andres kommercielle udnyttelse af hans opfindelse. En patentret giver til gengæld ikke indehaveren ret til at udnytte opfindelsen, hvis udnyttelsen er i strid med andre love og regler i samfundet.

Direktivforslaget opstiller en række krav til en softwareopfindelse, for at den kan patenteres:

- *Opfindelsen skal være ny, kunne anvendes industrielt (det vil sige, at opfindelsen har en praktisk anvendelsesmulighed) og have opfindeshøjde (det vil sige at den skal adskille sig væsentligt fra, hvad der allerede er kendt).*
- *En softwareopfindelse skal yde et teknisk bidrag, for at have opfindeshøjde. Det tekniske bidrag er defineret som forskellen mellem det, der søges patent på og det aktuelle tekniske niveau i samfundet.*

I forslaget er det fastsat, at der kan ansøges om patent på en softwareopfindelse, der enten er en programmeret computer eller lignende maskine (dvs. man ser computer/hardware og software som et samlet produkt) eller en proces, der udføres af maskinen. *Som eksempel på et tilfælde, hvor software kan patenteres, kan nævnes et computerstyret røntgenapparat.*

Kommissionen har i sit forslag valgt at indskrænke området for patentering af software i forhold til den Europæiske Patentorganisations og visse medlemsstaters praksis på området. Efter direktivforslaget er det således ikke muligt at opnå patent gennem patentkrav, der vedrører softwaren i sig selv eller softwaren lagt på f.eks. en disk. Dette tiltag er foretaget med henblik på at præcisere, at det ikke er muligt at f& aring; patent på et computerprogram "som sådan".

Formandskabet har fremlagt et kompromisforslag, hvor der til betingelserne for patenterbarhed er tilføjet en bestemmelse om, at en computer-implementeret opfindelse ikke yder et teknisk bidrag blot som følge af, at den gør brug af en computer eller anden maskine. Opfindelser såsom computerprogrammer, der implementerer forretnings-, matematiske eller andre metoder, og som ikke resulterer i nogen teknisk effekt (udover den normale tekniske interaktion mellem en computer og et program), anses ikke for patenterbare.

Af kompromisforslaget fremgår tillige, at et patentkrav på et computerprogram, enten alene eller lagret på f.eks. en disk, ikke skal tillades, med mindre det vedrører et produkt eller en proces, der i sig selv udgør en patenterbar opfindelse, jf. artikel 5. Herved bibeholdes status quo i forhold til en række medlemsstaters og den Europæiske Patentorganisations praksis.

Direktiverne om retlig beskyttelse af edb-programmer ved ophavsret, bestemmelser om halvlederes topografi samt varemærker berøres ikke af direktivforslaget.

Kommissionen vil overvåge direktivforslagets indvirkning på innovation og konkurrence samt aflægge statusrapport til Europa-Parlamentet senest 3 år efter direktivets ikrafttræden.

2. Europa-Parlamentets holdning

Direktivforslaget er sendt i høring i Europa-Parlamentet, og Europa-Parlamentets holdning foreligger endnu ikke.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Kommissionen mener, at der er behov for at harmonisere reglerne for patentering af softwareopfindelser for at undgå en individuel udvikling i retstilstanden i de forskellige EU-lande, herunder en udvidelse af det patenterbare område.

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, fordi formålet ikke kan gennemføres på nationalt plan. Kommissionen mener endvidere, at de midler, der tages i brug, står i rimeligt forhold til målene.

Regeringen er enig heri.

4. Gældende dansk ret

De forskrifter, som finder anvendelse på området for beskyttelse af software, er lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 706 af 29. september 1998. Herudover finder patentloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 781 af 30. august 2001, anvendelse.

Den danske patentlov er udformet i overensstemmelse med den Europæiske Patentkonvention (EPK), og jf. disse regler er det ikke muligt at patentere opfindelser, der alene udgør programmer for datamaskiner. Praksis på området er, at det er muligt at patentere software, hvis opfindelsen opfylder de almindelige betingelser for patentering. *Hvis en softwareopfindelse anvendes til at løse et teknisk problem på en ny måde og adskiller sig væsentligt fra allerede kendte anvendelser, er der tale om en patenterbar opfindelse. Derimod kan software, som udelukkende bruges til f.eks. tekstbehandling, ikke patenteres, fordi denne proces ikke anses som værende teknisk.*

Software beskyttes udtrykkeligt i henhold til ophavsretslovens § 1, stk. 3. *Det der beskyttes via ophavsretten, er selve kildekoden (dvs. koden til programmet i dens konkrete udformning), og ikke den bagvedliggende idé.* Ophavsretten opstår uden registrering. Patentretten beskytter derimod selve ideen, som har resulteret i en konkret opfindelse – og som er knyttet til anvendelsen. Patentretten opnås ved registrering.

5. Høring

Følgende organisationer er ved skrivelse af 14. marts 2002 blevet hørt vedrørende direktivforslaget om computer-implementerede opfinders patenterbarhed:

Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Bech, Bruun & Dragsted, Budde, Schou & Ostfeld A/S, Chas. Hude A/S, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Dataforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Dansk Forening til Fremme af Opfindelser, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, ITEK, Dansk Patent- og Varemærkespecialistforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Forening, Det

Danske Handelskammer, Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, DKUUG & KLID, DTI Innovation, Elektronikindustrien, FDIH, Forbrugerrådet, Foreningen af Kommercielle Danske Internet Sites, Giersing & Stelling Patentbureau A/S, Hofman-Bang Zacco A/S, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, Ingeniørforbundet i Danmark, Internationalt Patentbureau, IT-Brancheforeningen, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, Larsen og Birkeholm A/S, LEGO System A/S, Linds Patentbureau, Patentagentforeningen, Patentgruppen ApS, Patrade A/S, Per Jacobsens Patentbureau, Plougmann & Vingtoft A/S, PROSA, PSI Patent, SSLUG, Sandel, Løje & Wallberg, Sparre Software, Sø- og Handelsretten, Teknologirådet, Torben S. Petersen Patentbureau.

Heraf har følgende organisationer haft bemærkninger til direktivforslaget:

Advokatrådet, Dansk Dataforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Dansk Forening til Fremme af Opfindelser, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, ITEK, Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, De Danske Patentagenters Forening, Det Danske Handelskammer, Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, DKUUG, Giersing & Stelling Patentbureau A/S, Håndværksrådet, IT-Brancheforeningen, KLID, Patentgruppen ApS, SSLUG, Sparre Software.

Generelle bemærkninger til direktivforslaget

Dansk Handel & Service, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, DaFFo, DI og ITEK, Giersing & Stelling, Patentagentforeningen, Patentgruppen, FDIH, Håndværksrådet, IT-Brancheforeningen og Landbrugsrådet støtter en harmonisering af reglerne om patentering af computer-implementerede opfindelser.

Koktvedgaard og Dansk Dataforening stiller spørgsmålstejn ved, om tiden er inde til at harmonisere regelsættet. Dansk Dataforening mener tillige, at der i stedet for regulering snarere er behov for reelle prøvesager, som kan afgrænse det patenterbare område for softwareopfindelser, og klarlægge retstilstanden.

Dansk Handel & Service anfører, at forslaget er afbalanceret. Derimod mener KLID, SSLUG, DKUUG og Sparre, at forslaget generelt vil virke hæmmende på den innovative aktivitet og konkurrencesituationen.

DIP og Giersing & Stelling anfører, at patenter er bedst egnede til at beskytte software. Sparre anfører derimod, at ophavsretten yder tilstrækkelig beskyttelse. Dansk Dataforening anfører, at det, som ikke kan beskyttes via ophavsretsloven, naturligvis skal kunne søges patentbeskyttet.

Koktvedgaard, DI & ITEK og Advokatsamfundet anfører, at det er problematisk at direktivforslaget ikke behandler spørgsmålet om forholdet til den Europæiske Patentkonvention. SSLUG anfører, at selve lovgivningen i Danmark og de øvrige EU-lande samt EPK's artikel 52 (2) c er klar.

Håndværksrådet beder Patent- og Varemærkestyrelsen iværksætte initiativer som forbedrer kendskabet til mulighederne for at patentere software i virksomhederne. Om samme emne bemærker SSLUG, at der reelt ikke sker en udnyttelse af den vidensspredning, som ligger i patentsystemet blandt programmører.

Dansk forening for Industriel Retsbeskyttelse og Håndværksrådet mener, at direktivforslaget er positivt for SMV'ere, idet disse med direktivet vil være bedre oplyst om omfanget af computer-implementerede opfinders patenterbarhed, og dette vil føre til flere innovationer.

Konkrete bemærkninger til direktivforslaget

Direktivets anvendelsesområde og definitioner (Artikel 1 og 2)

Koktvedgaard anfører, at formuleringen af artikel 2 a vil betyde problemer med hensyn til implementering i dansk ret.

FDIH anfører at definitionerne er meget vigtige, således at der ikke meddeles patenter på et forkert grundlag.

DI & ITEK, Advokatrådet, Sparre og Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening anfører, at definitionerne i artikel 2 er for upræcise, og at der bør ske en afklaring, således at en entydig afgrænsning af direktivets anvendelsesområde sikres. KLID anfører, at artiklen bør præciseres, således at der sker en afgrænsning af begrebet "som sådan". Dansk Handel & Service angiver derimod at definitionen i artikel 2 medfører, at det bliver klart, hvad der kan søges patent på.

Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening og Dansk Dataforening mener, at det er problematisk at indføre begrebet "teknisk bidrag". Dansk Dataforening anfører, at dette bør ændres, således at det afspejler det allerede anvendte begreb "opfindeshøjde", som anses for værende tilstrækkeligt. Patentgruppen mener derimod, at anvendelsen af begrebet "teknisk bidrag" er hensigt smæssig.

Dansk Dataforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, DIP, FDIH, Dansk Handel & Service, DaFFo, IT-Brancheforeningen og Håndværksrådet anfører, at der ikke bør åbnes generelt for patentering af forretningsmetoder. DaFFo, DIP, og Patentagentforeningen beklager, at der med forslaget ikke sker en tilnærmelse til den amerikanske retsstilling, hvorefter for etningsmetoder kan patenteres. Dette vil efter disse organisationers mening medføre, at europæiske virksomheder står svagt konkurrencemæssigt i forhold til amerikanske virksomheder. Modsat mener SSLUG, DKUUG og Sparre, at der med direktivforslaget sker en udvidelse af det patenterbare områder for software.

Koktvedgaard anfører, at der er et behov for en nærmere definition af softwarepatenters beskyttelsesomfang, for at sikre en ensartet praksis.

Computer-implementerede opfindelser som teknologisk område (Artikel 3)

DIP ønsker, at den Europæiske Patentkonvention tilpasses TRIPS, så undtagelsesbestemmelsen for softwareopfindelser i EPK artikel 52 (2) c fjernes.

Betingelser for patenterbarhed (Artikel 4)

IT-Brancheforeningen og DI & ITEK anfører, at det høje krav til opfindeshøjde bør opretholdes. Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening og Giersing & Stelling anfører, at sagsbehandlingen af patentansøgninger på softwareområdet kræver kvalificerede sagsbehandlere, for at opfylde kravene om undersøgelse af nyhed og opfindeshøjde.

DI & ITEK og Koktvedgaard anfører, at artikel 4, stk. 3 ligesom artikel 2 a er uhensigtsmæssigt formuleret med hensyn til sproglig klarhed, og kan give problemer ved implementeringen i dansk ret.

Patentkravets form (Artikel 5)

DI & ITEK, Patentagentforeningen, Patentgruppen, IT-Brancheforeningen og Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening anfører, at afvigelsen fra gældende EPO praksis, og den deraf følgende begrænsning af det patenterbare område er uhensigtsmæssig, og derfor bør ændres. KLID ønsker at artiklen fjernes helt. SSLUG mener, at den Europæiske Patentorganisations praksis er i strid med lovgivningen.

Forbindelse med direktiv 91/250/EØF (Artikel 6)

DI & ITEK påpeger vigtigheden af denne bestemmelse, som sikrer retten til dekompileation og dermed adgangen til et programs grænseflader.

Overvågning og rapportering om direktivets virkninger (Artikel 7 og 8)

Dansk Handel & Service og Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse mener, at det er positivt, at Kommissionen vil overvåge og redegøre for direktivets effekt, idet man herved kan imødekomme eventuelle negative konsekvenser heraf. Sparre mener derimod ikke, at Kommissionen kan varetage denne opgave, idet Kommissionen er part i sagen.

Efterfølgende har direktivforslaget været drøftet i Specialudvalget for tekniske handelshindringer den 30. september 2002.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget vil medføre en ændring af patentloven, så det præciseres i lovteksten, i hvilket omfang man fremover vil kunne få patent på softwareopfindelser. Det kan bemærkes, at den samme procedure blev anvendt, da man implementerede EU-direktivet vedrørende bioteknologiske opfindelser (98/44).

Forslaget forventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er Kommissionens opfattelse, at Fællesskabet indtil videre ikke bør udvide den patentbeskyttelse, der gives for computer-implementerede opfindelser, og som følge heraf har Kommissionen valgt at fastholde kravet om teknisk bidrag.

Direktivforslagets øgede gennemsigtighed og forudsigelighed i patentreguleringen forventes at medføre en øget interesse for at patentere softwareopfindelser. Samlet set anses den samfundsøkonomiske effekt dog som værende begrænset eller neutral i forhold til det nuværende niveau.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Europaudvalget er orienteret om sagen den 22. februar forud for rådsmødet (Indre marked) den 1. marts 2002. Notatet er fremsendt den 14. februar 2002. Grundnotat er fremsendt den 3. april 2002 og supplerende grundnotat den 18. juni 2002.

9. Kommissionens forslag til Rådets direktiv om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område KOM (2001) 257 endelig

Revideret notat, ændringer er markeret med kursiv

Resumé

Kommissionen har den 2. juli 2001 officielt fremsat forslag til Rådets direktiv om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område.

Kommissionens direktivforslag om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område er fremsat med hjemmel i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab artikel 12 og 18, stk. 2, samt artikel 40, 44 og 52 i traktatens afsnit III, der vedrører den frie bevægelighed for personer, tjenesteydelser og kapital.

Formålet med direktivforslaget er at modernisere og simplificere retten for unionsborgere og deres familiemedlemmer til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, at søge at minimere de administrative procedurer, ligesom forslaget tilsigter at forbedre definitionen af familiemedlemmernes rettigheder samt at begrænse mulighederne for at nægte eller inddrage en opholdstilladelse.

1. Baggrund og indhold

Direktivforslaget skal erstatte og supplere en række eksisterende fællesskabsretlige instrumenter vedrørende fri bevægelighed og ophold og vil medføre ophævelse af følgende ni direktiver:

- direktiv 64/221 om samordning af de særlige foranstaltninger, som gælder for udlændinge med hensyn til rejse og ophold, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed,
- direktiv 68/360 om afskaffelse af restriktioner om rejse og ophold inden for Fællesskabet for medlemsstaternes arbejdstagere og deres familiemedlemmer,
- direktiv 72/194 om udvidelse af anvendelsesområdet for Rådets direktiv af 25. februar 1964 om samordning af de særlige foranstaltninger, som gælder for udlændinge med hensyn til rejse og ophold, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed, til også at omfatte arbejdstagere, og som udnytter retten til at blive boende på en medlemsstats område efter at have haft beskæftigelse dér,
- direktiv 73/148 om ophævelse af rejse- og opholdsbegrænsningerne inden for Fællesskabet for statsborgere i medlemsstaterne med hensyn til etablering og udveksling af tjenesteydelser,
- direktiv 75/34 om retten for statsborgere i en medlemsstat til at blive boende på en anden medlemsstats område efter dér at have udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed,
- direktiv 75/35 om udvidelse af anvendelsesområdet for direktiv 64/221 om samordning af de særlige foranstaltninger, der gælder for udlændinge med hensyn til rejse og ophold, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed, til også at omfatte de statsborgere i en medlemsstat, som udøver retten til at blive boende på en anden medlemsstats område efter dér at have udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed,
- direktiv 90/364 om opholdsret,
- direktiv 90/365 om opholdsret for lønmodtagere og selvstændige, der er ophørt med erhvervsaktivitet,
- direktiv 93/96 om opholdsret for studerende,

Direktivforslaget vil endvidere medføre ændringer i forordning 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed og indeholder bestemmelser, der indarbejder og tilpasser bestemmelserne i forordning 1251/70 om arbejdstageres ret til at blive boende på en medlemsstats område efter at have haft beskæftigelse dér.

I konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Cardiff i juni 1998 blev det fastslået, at medlemsstaterne og alle institutionerne må gøre en vedvarende indsats for at bringe Unionen tættere på borgerne ved at gøre den mere åben, mere forståelig og mere relevant for det daglige liv.

Det er på denne baggrund fundet nødvendigt med en ny tilgang til udøvelsen af unionsborgernes rettigheder, således at der indføres ét samlet regelsæt for fri bevægelighed i overensstemmelse med artikel 17 og 18 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Direktivforslaget behandles i proceduren med fælles beslutningstagen mellem Rådet og Europa Parlamentet, jf. artikel 251. Som en del af retsgrundlaget henvises der til artikel 18, stk. 2, hvorefter Rådets afgørelse skal træffes med enstemmighed.

Direktivforslaget skal erstatte og supplere en række gældende EU-retsakter, der omfatter ni direktiver og to forordninger om den frie bevægelighed for EU-borgere og deres familiemedlemmer.

Udover at direktivforslaget skal erstatte og supplere de allerede gældende EU-retsakter på området, er formålet med forslaget blandt andet at modernisere og simplificere retten for unionsborgere og deres familiemedlemmer til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område og at søge at minimere de administrative procedurer. Endvidere er formålet at søge at forbedre definitionen af familiemedlemmerne s rettigheder samt at begrænse mulighederne for at nægte eller inddrage en opholdstilladelse.

Direktivforslaget fastlægger de betingelser, hvorefter unionsborgere og deres familiemedlemmer kan færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, samt betingelserne for at meddele unionsborgere og deres familiemedlemmer permanent opholdstilladelse i en medlemsstat.

Direktivforslaget fastlægger endvidere begrænsninger for denne ret som følge af offentlig orden, offentlig sikkerhed og offentlig sundhed.

Som en af de væsentligste ændringer i forhold til allerede gældende regler udvides adgangen for en unionsborger til at medtage familiemedlemmer.

Endvidere udvides retten for en unionsborger til at opholde sig på en anden medlemsstats område i op til seks måneder i modsætning til tre måneder efter nugældende regler.

For ophold ud over seks måneder lempes betingelserne for en unionsborgers ret til at opholde sig på en anden medlemsstats område, således at en unionsborger har ret til at opholde sig i mere end seks måneder uden krav om opholdsbevis, herunder uanset at unionsborgeren ikke er arbejdstager eller selvstændig, hvis blot unionsborgeren erklærer at have tilstrækkelige midler samt at være i besiddelse af en sygeforsikring.

Endelig skal retten til permanent opholdstilladelse efter direktivforslaget meddeles efter fire års ophold i modsætning til fem års ophold efter nugældende regler.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om Kommissionens direktivforslag.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Det anføres i direktivforslaget, at Det Europæiske Fællesskab ifølge EF-traktatens artikel 40, 44 og 52 skal indføre de lovgivningsmæssige instrumenter, der er nødvendige for at sikre arbejdskraftens frie bevægelighed, ret til indrejse og ophold, etableringsfrihed og fri udveksling af tjenesteydelser.

Artikel 18, stk. 1, tillægger enhver unionsborger ret til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område, dog med de begrænsninger og betingelser, der er fastsat i traktaten eller den afledte ret. Medlemsstaterne har ingen beføjelser i den henseende.

Artikel 18, stk. 2, giver Fællesskabet mulighed for at vedtage bestemmelser, der gør det lettere at udøve retten til fri bevægelighed.

De foranstaltninger, der er indeholdt i direktivforslaget, respekterer de beføjelser, der er tillagt Det Europæiske Fællesskab, og som skal udøves i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 5, hvorefter Fællesskabet kun handler i det omfang, det er nødvendigt for at nå denne traktats mål.

Der er med direktivforslaget navnlig tale om en sammenskrivning, forenkling og justering af allerede gældende fællesskabsret om personers fri bevægelighed. Regler om personers fri bevægelighed er pr. definition et anliggende af grænseoverskridende karakter, og EU-regulering er derfor nødvendig.

Det må ligeledes sikres, at der ikke sker forskelsbehandling mellem unionsborgere, uanset i hvilken medlemsstat de tager ophold, og de enkelte medlemsstater kan ikke vedtage regler, der gælder for samtlige unionsborgere.

Direktivforslaget skønnes derfor at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Efter udlændingelovens § 2, stk. 4, fastsætter indenrigsministeren nærmere bestemmelser til gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs regler om visumfritagelse og om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v.

Indenrigsministeriet har i bekendtgørelse nr. 761 af 22. august 1994 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Det Europæiske Fællesskabs regler eller aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, som senest ændret ved Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 684 af 12. juli 1996 (EF/EØS-bekendtgørelsen), fastsat de nærmere regler om ophold og beskæftigelse i Danmark for udlændinge, der er omfattet af EU's regler om unionsborgere og deres familiemedlemmer.

Endvidere finder bestemmelserne i udlændingeloven, lovbekendtgørelse nr. 608 af 17. juli 2002, anvendelse på unionsborgere og deres familiemedlemmer.

5. Høring

Medlemmerne af Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandringssamarbejdet (SPAIS) og Specialudvalget for Etablering og Tjenesteydelser er skriftligt blevet hørt over forslaget.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget vil i sin nuværende udformning medføre ændringer i udlændingelovgivningen og skønnes ligeledes at kunne give anledning til ændringer i blandt andet lovgivningen på uddannelses- og socialområdet og i lovgivningen om personregistrering.

Direktivforslaget forventes i sin nuværende udformning at medføre en vis udvidelse af retten til familiesammenføring, og det vurderes derfor, at forslaget vil medføre statsfinansielle konsekvenser, som det dog på nuværende tidspunkt ikke er muligt at skønne endeligt over.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det kan ikke på nuværende tidspunkt vurderes, i hvilket omfang forslagets indhold vil medføre samfundsøkonomiske konsekvenser. Direktivet skønnes dog at få betydning for muligheden for fri bevægelighed af personer over grænserne.

8. Folketingets Udvalg og Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret om sagen forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 27. september 2001.

10. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv på selskabsrettens område vedrørende overtagelsestilbud. KOM (2002) 534 endelig

Nyt notat

Resumé

Forslaget har en generel målsætning om integration af de europæiske markeder i overensstemmelse med handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser og om harmonisering til fremme af virksomhedsomstruktureringer. Herudover sigter forslaget dels på at styrke retssikkerheden i forbindelse med grænseoverskridende overtagelsestilbud for alle parter, dels på at sikre minoritetsaktionærer i forbindelse med sådanne tilbud.

Forslaget skaber en ramme for medlemsstaternes foranstaltninger derved, at det knæsætter visse principper og fastsætter et begrænset antal generelle krav.

1 Baggrund og indhold

Kommissionen har den 2. oktober fremsat sit forslag til direktiv om overtagelsestilbud. Forslaget tilsigter at fastsætte ensartede retlige rammer for overtagelsestilbud rettet mod børsnoterede selskaber for dermed at fremme virksomhedsomstruktureringer i EU. Forslaget er fremsat dels på baggrund af et tidligere fremsat forslag, der i juli 2001 blev forkastet ved afstemningen i Europa-Parlamentet, dels på baggrund af de anbefalinger en gruppe af højt stående selskabsretseksperter (High Level Group on Company Law), sammensat af Kommissionen, offentliggjorde i januar 2002, den såkaldte Winter-rapport.

Forslaget fremstår således som en blanding af bestemmelser fra det tidligere forslag, der er videreført i uændret form og nye bestemmelser, som tager højde for ekspertgruppens anbefalinger.

Det er tredje gang inden for de seneste godt 13 år, Kommissionen fremsætter et forslag til regulering på området. Kommissionens første forslag blev fremsat i januar 1989. Der var tale om et meget detaljeret forslag, som bl.a. på den baggrund mødte stor modstand blandt medlemsstaterne. Som følge af introduktionen af subsidiaritetsprincippet i 1992 besluttede Kommissionen at revidere sit forslag.

Kommissionens andet forslag, der blev fremsat i februar 1996, var et rammedirektiv, der i langt højere grad end det forudgående indeholdt generelle principper for regulering med mulighed for, at medlemsstaterne i deres nationale lovgivning og administration kunne fastlægge reguleringen af mere detaljerede spørgsmål. Rådet vedtog fælles holdning i juni 2000, hvorefter forslaget blev oversendt til Europa-Parlamentet med henblik på anden læsning.

Parlamentets anden læsning resulterede i en række ændringsforslag. Nogle af forslagene kunne umiddelbart tiltrædes, mens andre mødte modstand hos såvel Kommissionen som Rådet, hvorfor direktivforslaget måtte i forligsprocedure.

Forligsudvalget vedtog den 6. juni 2001 en fælles tekst, der blev sendt til afstemning i Europa-Parlamentet. Ved Parlamentets afstemning den 4. juli 2001 var der stemmelighed (273 stemmer henholdsvis for og imod), og forslaget faldt derfor på grund af manglende flertal.

Kommissionens nye forslag dækker det samme anvendelsesområde og indeholder de samme fundamentale principper som det forudgående. Det er imidlertid blevet suppleret med nye bestemmelser, der imødekommer de væsentligste ønsker, Europa-Parlamentets fremsatte i forbindelse med behandlingen af det foregående forslag i forligsudvalget. Endvidere følger forslaget på nogle områder de anbefalinger, der er fremsat i "Winter-rapporten". Konkret gør det sig gældende for så vidt angår en fælles definition af "rimelig pris" (artikel 5) og indførelse af en obligatorisk indløsningsret (artikel 14) samt en obligatorisk indløsningspligt (artikel 15) i forbindelse med overtagelsestilbud.

På linie med anbefalingerne i "Winter-rapporten" fastholder det nye forslag det princip, at det er op til aktionærerne at træffe beslutning om beskyttelsesforanstaltninger, når tilbuddet er gjort offentligt (artikel 9). Som noget nyt introduceres en bestemmelse, der skal skabe større gennemsigtighed i børsnoterede selskabers forsvarsstrukturer og forsvarsmekanismer (artikel 10). Introduktionen af denne bestemmelse er ligeledes fremkommet på baggrund af anbefalingerne i Winter-rapporten.

Derimod følger forslaget ikke fuldt ud Winter-rapportens anbefalinger med hensyn til neutralisering af et selskabs beskyttelsesforanstaltninger når der er fremsat et købstilbud til dets aktionærer. I Winter-rapporten er det således bl.a. anbefalet at særlige beskyttelsesforanstaltninger, såsom de stemmemæssige forskelle på A- og B-aktier, skulle tilsidesættes, når der var fremsat et købstilbud til et selskabs aktio nærer (den såkaldte "breakthrough løsning"). Kommissionen har imidlertid valgt at se bort fra denne konkrete anbefaling og forslaget indeholder dermed ikke bestemmelser, der tilsidesætter de stemmemæssige forskelle på aktier (A- og B-aktier).

Derimod fastsætter forslaget, at restriktioner med hensyn til overdragelse af aktier (f.eks. ejerloft på aktieposter eller restriktioner for overdragelse af aktier) samt indskrænkninger i stemmeretten, ikke kan gøres gældende overfor tilbudsgiver, eller ophører med at have virkning, når købstilbuddet er offentliggjort (artikel 11).

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Det tilkendegives i forslaget, at der er behov for en EF-lovgivning på området. Baggrunden herfor er:

Det er afgørende, at der sikres et minimumsniveau for offentliggørelse og oplysninger vedrørende overtagelsestilbud, så gennemsigtigheden sikres under overtagelsesforsøg.

Aktionærerne bør have et minimumsniveau for beskyttelse, som bør være ensartet i EU, hvilket ikke er tilfældet i dag.

Det tillades i dag i flere medlemsstater, at ledelsen iværksætter forsvarsmekanismer uden aktionærernes godkendelse, og der tillades andre forsvarsmekanismer i form af særlige rettigheder eller begrænsninger på stemmer og aktier. Der er dermed ikke lige vilkår for overtagelsesforsøg i Europa.

Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling. Der er med forslaget skabt en ramme, der giver medlemsstaterne mulighed for at tage højde for nationale forskelle.

4. Gældende dansk ret

Obligatorisk tilbud og fastlæggelse af en "rimelig pris" (artikel 5)

Pligten til at fremsætte et tilbud til aktionærerne er i dansk ret reguleret i lov om værdipapirhandel § 31. En implementering af direktivet vil ikke medføre ændringer på dette punkt.

Med hensyn til modydelse er de nuværende danske regler, at denne ved et tilbud skal være den samme, kontant betaling eller aktier, som erhververen har givet for de allerede erhvervede aktier, jf. lov om værdipapirhandel § 31, stk. 1, og bekendtgørelsen om overtagelsestilbud § 5, stk. 4. Tilbudsgiver kan dog altid opfylde sin forpligtelse ved kontant betaling.

Direktivet vil medføre en ændring af de danske regler om modydelsen. Efter direktivet kan modydelsen bestå udelukkende af kapitalandele. Dog skal tilbudsgiver tilbyde kontant betaling – i det mindste som et alternativ – hvis han i en periode fra tre måneder før tilbuddets fremsættelse og til tilbudsperiodens udløb mod kontant betaling har erhvervet over 5 pct. af kapitalandelen eller stemmerettighederne i målselskabet.

Ledelsens pligter i forbindelse med overtagelsesforsøg (artikel 9)

De selskabsretlige regler i aktieselskabsloven behandler ikke specifikt ledelsens pligter i forbindelse med overtagelsesforsøg. Dette er dog ikke ensbetydende med, at bestyrelsen i dag frit kan iværksætte tiltag som forsvar mod overtagelsesforsøg imod selskabets eller aktionærernes interesser. De eksisterende principper i dansk selskabsret medfører, at der for helt ekstraordinære beslutninger kan være en pligt for bestyrelsen til at henlægge kompetencen til generalforsamlingen.

En implementering af direktivet vil formodentlig få betydning for dansk ret. Det kan ikke antages, at henvisning til de eksisterende principper vil opfylde direktivets krav.

Offentliggørelse af særlige oplysninger (artikel 10)

I henhold til lov om værdipapirhandel § 29 skal der i børsnoterede selskaber gives meddelelse til selskabet, når der erhverves aktier der udgør mindst 5 pct. af stemmerettighederne eller mindst 5 pct. af aktiekapitalen. Derudover skal der gives meddelelse, når grænser med 5 pct.'s mellemrum nås eller ikke længere nås. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen offentliggør meddelelse herom i styrelsens edb-informationssystem. Direkt bestemmelse om offentliggørelse af kapitalbesiddelse får ikke betydning for denne regel.

Herudover er der dog bestemmelser om offentliggørelse af oplysninger om særlige begrænsninger ved overdragelse af aktier, stemmeretsbegrænsninger m.v. både vedtægtsbestemte og aftalebaserede, hvorom der ikke er bestemmelser i dansk ret. Direktivets implementering vil på dette punkt medføre ændringer i dansk ret.

Restriktioner for overdragelse af kapitalandele og stemmerettigheder (artikel 11)

Grundlæggende er der i dansk ret aftalefrihed. Det vil sige, hvor der ikke er præceptive regler, kan det i eller uden for vedtægter aftales at begrænse rettigheder for aktionærerne. Det medfører, at der kan vedtages/aftales begrænsninger i ejerskab, stemmeret m.v.

For vedtægtsbestemte begrænsninger gælder det, at disse som udgangspunkt kan ophæves ved vedtægtsændring jf. aktieselskabslovens § 78. Såfremt ophævelsen forringer bestemte aktionærs stilling, for eksempel deres ret til forkøbsret til andre aktier, skal ophævelsen dog tillige tiltrædes af to tredjedele af den på generalforsamlingen repræsenterede del af den aktieklasser, hvis retsstilling forringes, jf. aktieselskabsloven § 79, stk. 3.

En aktionæroverenskomst eller anden aftale kan alene ændres af de involverede parter.

En implementering af forslaget vil derfor medføre ændringer i dansk ret, hvorefter begrænsninger i form af ejerloft og stemmeret skal ophæves i overtagelsessituationer uden iagttagelse af de krav, der normalt stilles til sådan ophævelse.

Indløsningsret/-pligt (squeeze-out/sell-out – artikel 14-15)

Efter dansk ret kan en aktionær, der ejer mere end 90 pct. af aktiekapitalen og 90 pct. af stemmerettigheder, i fællesskab med bestyrelsen forlange at de øvrige aktionærer skal lade deres aktier indløse, jf. aktieselskabsloven § 20 b (squeeze-out).

Minoritetsaktionærer har ret til at lade sig indløse, når en aktionær ejer mere end 90 pct. af aktiekapitalen og 90 pct. af stemmerettigheder, jf. aktieselskabslovens § 20 d (sell-out).

Direktivforslaget adskiller sig fra dansk ret ved, at squeeze-out og sell-out reglerne skal gælde separat for hver enkelt aktieklasser. Dermed er det muligt at forlange de øvrige aktionærer indenfor for en aktieklasser indløst eller lade sig indløse indenfor en aktieklasser, uden at der er opnået mere end 90 pct. af den samlede aktiekapital og de samlede stemmerettigheder. Direktivet vil derfor medføre ændringer i dansk ret, der vil have betydning, hvo r et selskab har flere aktieklasser.

5. Høring

Direktivforslaget er p.t. i høring hos specialudvalget for etablering og tjenesteydelser samt specialudvalget for finansielle anliggender.

Winter-rapporten har været forelagt følgende organisationer:

Advokatrådet, Amdsrådsforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Finansforbundet, Finansrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Håndværksrådet, Handelskammeret, Investeringsforeningsrådet, JAK-Andelskasserne, Københavns Fondsbørs, Realkreditrådet, Reginale Bankers Forening og Værdipapircentralen.

Danmarks Rederiforening, Dansk Industri og Handelskammeret fremkom med en række bemærkninger til rapportens indhold.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

I overensstemmelse med det under punktet om gældende dansk ret anførte

kan det forventes, at forslaget vil kræve lovgivningsinitiativer.

7. Samfundsmæssige konsekvenser

Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at udtale sig om eventuelle

samfundsmæssige konsekvenser.

Direktivforslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

11. Opfølgning på High-Level-rapporten om selskabsret (Corporategovernance)

1. Baggrund og indhold

EU-kommissionen nedsatte i 2001 en High Level Expert Group on Company Law, som fik til opgave at undersøge mulighederne for og komme med anbefalinger til forenkling og modernisering af selskabsretten på europæisk plan. Ekspertgruppen fik ved beslutning på ØKOFIN mødet i Oviedo i april 2002 udvidet sit mandat til også at behandle corporate governance og revisorspørgsmål set i lyset af Enron-sagen.

Disse spørgsmål vil bl.a. omfatte bestyrelsens rolle og sammensætning, ledelsens aflønning, ledelsens ansvar for forberedelsen af regnskabet samt principper for revision og revisors rolle. Rapporten med High Level gruppens samlede anbefalinger forventes offentliggjort den 4. november 2002.

På Konkurrenceevnerådsmødet den 30. september præsenterede formanden for ekspertgruppen, professor Jaap Winter, hovedelementerne i rapporten. På dette grundlag drøftede Rådet uformelt de berørte problemstillinger. Behandlingen på rådsmødet mundede ud i rådskonklusioner, der understregede den betydning og interesse, medlemsstaterne tillægger det arbejde, som High Level gruppens anbefalinger er udtryk for. <>

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der forventes alene en rapport med anbefalinger til medlemslandenes eventuelle opfølgning. Da rapporten endnu ikke er offentliggjort, kan regeringen ikke foretage en vurdering af, om rapportens anbefalinger er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Den relevante danske lovgivning er selskabs- og regnskabslovgivningen samt tilsynslovgivningen for den finansielle sektor.

5. Høring

Der foreligger endnu ikke materiale, der kan danne grundlag for en høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige noget om eventuelle lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser til opfølgning af rapportens anbefalinger.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at udtale sig om eventuelle samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Europaudvalget til orientering den 31. maj 2002 forud for ØKOFIN mødet den 4. juni 2002, den 14. juni forud for ØKOFIN mødet den 20. juni 2002 og den 1. november 2002 forud for ØKOFIN mødet den 5. november 2002. Sagen har endvidere været forelagt Europaudvalget til orientering den 27. september 2002 forud for Konkurrenceevnerådsmødet den 30. september 2002.

12. Forslag til femte motorkøretøjsforsikringsdirektiv (KOM(2002)244 endelig).

Nyt notat

Resumé

Direktivforslaget indeholder en række forskellige ændringer til navnlig de fire første motorkøretøjsforsikringsdirektiver, som udgør det regelsæt, der overordnet regulerer medlemsstaternes lovgivning om ansvarsforsikring for motorkøretøjer og kontrollen med forsikringspligtens overholdelse.

Hensigten med direktivforslaget er navnlig at forbedre beskyttelsen af de skadelidte ved færdselsuheld, at afhjælpe mangler i de tidligere direktiver og skabe klarhed om visse af definitionerne i direktiverne samt løse problemer, der ofte forekommer i praksis for at sikre et mere effektivt indre marked for motorkøretøjsforsikring.

En gennemførelse af direktivforslaget med den nuværende ordlyd vil medføre enkelte ændringer i dansk ret. Bl.a. vil færdselslovens regler (§ 105) om en øvre beløbsgrænse for forsikringsdækning ikke kunne opretholdes, ligesom der formentlig også vil skulle foretages en række ændringer i administrative forskrifter.

Det skønnes, at direktivforslaget ikke vil have statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser af betydning.

Direktivforslaget har været i høring hos en række myndigheder og organisationer mv. Høringen har vist, at der er en generel positiv holdning til forslaget. Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet en udtalelse om direktivforslaget.

1. Baggrund og indhold

Den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om ansvarsforsikring for motorkøretøjer og kontrollen med forsikringspligtens overholdelse er reguleret ved Rådets direktiv 72/166 EØF, EFT 1972 L 103, s. 1 (første motorkøretøjsforsikringsdirektiv), Rådets direktiv 84/5 EØF, EFT 1984 L 8, s. 17 (andet motorkøretøjsforsikringsdirektiv), Rådets direktiv 90/232, EFT 1990 L 129, s. 33 (tredje motorkøretøjsforsikringsdirektiv) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/26, EFT 2000 L 181, s. 65 (fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv).

Europa-Parlamentet vedtog i juli 2001 en resolution, der opfordrede Kommissionen til at udarbejde et forslag til et femte motorkøretøjsforsikringsdirektiv med ændringer til det eksisterende EU-regelsæt om motorkøretøjsforsikring.

Kommissionen har som opfølgning på denne opfordring den 7. juni 2002 fremsat et forslag om ændring af Rådets direktiv 72/166/EØF, 84/5/EØF, 88/357/EØF, 90/232/EØF og direktiv 2000/26/EF om ansvarsforsikring for motorkøretøjer (forslag til et femte motorkøretøjsforsikringsdirektiv) (KOM(2002) 244 endelig).

Direktivforslaget er fremsat med hjemmel i EF-traktatens artikel 47, stk. 2, artikel 55 og artikel 95, og skal vedtages efter fremgangsmåden i artikel 251 (fælles beslutningstagen).

Direktivforslaget svarer i det væsentligste til et tidligere udkast, som Kommissionen har haft i høring i medlemsstaterne.

Den danske regering har den 14. marts 2002 afgivet en udtalelse om Kommissionens udkast. Kopi af udtalelsen er sendt til orientering til Folketingets Europaudvalg den 27. marts 2002 og Folketingets Retsudvalg den 2. april 2002.

Kommissionens direktivforslag har været i høring hos berørte myndigheder og organisationer mv., jf. pkt. 6.

Direktivforslagets indhold:

Direktivforslaget indeholder en række forskellige ændringer af navnlig de første fire motorkøretøjsforsikringsdirektiver, som gennemgås punkt for punkt nedenfor.

1.1. De fire motorkøretøjsforsikringsdirektiver forpligter bl.a. EU-medlemsstaterne til at træffe foranstaltninger for at sikre, at erstatningsansvaret for køretøjer, der er "hjemmehørende i det pågældende land", er dækket af en forsikring, jf. første motorkøretøjsforsikringsdirektiv, artikel 3, stk. 1.

I **artikel 1** i forslaget til femte motorkøretøjsforsikringsdirektiv foreslås det, at definitionen af "det område, hvor et køretøj er hjemmehørende", som bestemt i artikel 1, stk. 4, i første motorkøretøjsforsikringsdirektiv, ændres i to henseender. Det foreslås for det første præciseret, at køretøjet anses for hjemmehørende i den stat, hvis nummerplade det er forsynet med, uanset om der er tale om permanente eller midlertidige nummerplader (grænse- og toldplader), idet det for visse køretøjer med midlertidige nummerplader har vist sig vanskeligt at opnå forsikringsdækning i den medlemsstat, i hvilken de er registrerede. For det andet foreslås der en afklaring af, hvor køretøjet anses for hjemmehørende i tilfælde, hvor køretøjet er uden nummerplade eller bærer en nummerplade, hvis registreringsnummer ikke svarer til eller ikke længere svarer til køretøjet. I disse tilfælde skal den stat, hvor uheldet fandt sted, ved behandlingen af en skadessag betragtes som værende "det område, hvor et køretøj er hjemmehørende".

Det foreslås endvidere i forslaget artikel 1 at ændre artikel 2, stk. 1, i første motorkøretøjsforsikringsdirektiv således, at det gøres klart, at adgangen til at udføre ikke-systematisk kontrol (stikprøvekontrol) med ansvarsforsikringer for køretøjer både gælder for køretøjer, der er hjemmehørende på en anden medlemsstats område, og for køretøjer, der er hjemmehørende på en ikke-medlemsstats område, når de indpasserer fra en anden medlemsstat. Den ikke-systematiske kontrol skal udføres uden forskelsbehandling og som et led i en generel politikontrol.

Endelig foreslås det i forslaget artikel 1 at ophæve artikel 4, litra b, i første motorkøretøjsforsikringsdirektiv, hvorefter der for visse typer af køretøjer (bl.a. visse landbrugsmaskiner) kan gøres undtagelse fra forsikringspligten i artikel 3. Det skyldes, at artikel 4, litra b, samtidig giver medlemsstaterne adgang til at bevare retten til ved indpassage af de omhandlede køretøjer at kræve, at føreren er i besiddelse af et gyldigt grønt kort, eller at den pågældende tegner en grænseforsikring. En sådan grænsekontrol er imidlertid ikke længere tilladt inden for Schengen-området, hvorfor bestemmelsen foreslås ophævet.

1.2. I forslaget **artikel 2** foreslås bl.a. artikel 1, stk. 2, i andet motorkøretøjsforsikringsdirektiv ændret med henblik på at fastsætte nye minimumsbeløb for forsikringsdækning af person- og tingsskade. De nye minimumsbeløb foreslås fastsat til 1.000.000 EUR (personskade) pr. skadelidt og 500.000 EUR (tingsskade) for hver skade, uanset antallet af skadelidte. Beløbene skal efter forslaget reguleres hver femte år i takt med det europæiske forbruger købsprisindeks (EICP), begyndende fra ikrafttrædelsen af femte motorkøretøjsforsikringsdirektiv.

Samtidigt foreslås bestemmelsen i andet motorkøretøjsforsikringsdirektiv, artikel 1, stk. 2, sidste pkt., der bl.a. giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte et samlet beløb *pr. uheld* uanset antallet af skadelidte eller skadernes art, ophævet. Forslaget er fremsat med henblik på at forbedre beskyttelsen af de skadelidte.

Herudover foreslås det, at medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller udelukke erstatning for tingsskade, forvoldt af ukendt køretøj, fra den i artikel 1, stk. 4, nævnte garantifond ikke skal gælde, hvor der samtidig med tingsskade er sket "væsentlig personskade".

1.3. I andet skadesforsikringsdirektiv, artikel 12a, stk. 4, fjerde afsnit, andet led (Rådets andet direktiv 88/357/EØF af 22. juni 1988 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring, om fastsættelse af bestemmelser, der kan lette den faktiske gennemførelse af den fri udveksling af tjenesteydelser, og om ændring af direktiv 73/239/EØF, som senest ændret ved fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv), er det bestemt, at den medlemsstat, hvor der præsteres tjenesteydelser, skal pålægge virksomheden at udpege en repræsentant, der er bosat eller etableret på dens område, som skal indsamle alle nødvendige oplysninger i forbindelse med krav og have beføjelse til at repræsentere virksomheden.

Det nævnes endvidere i sidste pkt. i bestemmelsen, at "den udpegede person må ikke udøve nogen form for direkte forsikringsvirksomhed for nævnte virksomhed". Baggrunden for sidstnævnte bestemmelse har ifølge Kommissionen været at forhindre, at repræsentanten, som på vegne af det pågældende udenlandske forsikrings selskab udøver fri udveksling af tjenesteydelser, samtidigt benytter sig af retten til at etablere (direkte) forsikringsvirksomhed. Efterfølgende har tredje skadesforsikringsdirektiv imidlertid ophævet alle forhindringer for den samtidige udøvelse af disse to friheder. Som en konsekvens heraf er det tilladt filialer af forsikringsvirksomheder at optræde som tjenesteydere på alle forsikringsområder undtagen motorkøretøjsforsikring. I forslaget **artikel 3** foreslås artikel 12 a, stk. 4, fjerde afsnit, andet led, i andet skadesforsikringsdirektiv derfor ophævet.

1.4. I forslaget **artikel 4, stk. 1**, foreslås det, at der indføres en ny bestemmelse i artikel 1 i tredje motorkøretøjsforsikringsdirektiv, hvorefter en passager ikke kan udelukkes fra forsikringsdækning med den begrundelse, at han vidste eller burde vide, at føreren af motorkøretøjet var påvirket af spiritus eller andet rusmiddel på ulykkestidspunktet. Det forhold, at passageren dækkes af den lovpligtige forsikring, er uden betydning for spørgsmålet om den pågældendes eventuelle ansvar i henhold til national lovgivning, eller for størrelsen af den erstatning, der udredes ved en konkret ulykke. Dette afgøres af de nationale domstole, jf. direktivforslaget forklarende bemærkninger.

1.5. Der foreslås i forslaget **artikel 4, stk. 2**, indsat en ny bestemmelse i tredje motorkøretøjsforsikringsdirektiv, (artikel 1a) ifølge hvilken ansvarsforsikringen skal dække personskade påført fodgængere og cyklister som følge af en trafikulykke, hvor et motorkøretøj er involveret, uanset om brugeren (føreren) af køretøjet har handlet culpøst. Dækningen gennem den lovpligtige forsikring berører ikke spørgsmålet om fodgængerens eller cyklistens erstatningsansvar eller størrelsen af den erstatning, der udredes ved en konkret ulykke. Dette afgøres efter den gældende nationale lovgivning og af de nationale domstole, jf. direktivforslaget forklarende bemærkninger.

1.6. Det foreslås desuden i forslaget artikel 4, stk. 3, at det præciseres i artikel 2 i tredje motorkøretøjsforsikringsdirektiv, at medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger, således at alle lovpligtige ansvarsforsikringer for motorkøretøjer dækker hele Fællesskabets område på grundlag af én enkelt præmie og i hele kontraktens løbetid, omfattende også perioder hvor køretøjet befinder sig i en anden medlemsstat i kontraktens løbetid. Denne regel foreslås indført for at forhindre, at forsikringstagere i forsikringsbetingelserne fratages muligheden for at opretholde forsikringsdækningen som følge af, at motorkøretøjet er medtaget på et midlertidigt ophold i en anden medlemsstat.

1.7. I artikel 2 i andet skadesforsikringsdirektiv defineres udtrykket "den medlemsstat, hvor risikoen består" bl.a. som "den medlemsstat, hvor registreringen er sket, såfremt forsikringen dækker transportmidler af enhver art". I de tilfælde, hvor et motorkøretøj importeres fra en medlemsstat til en anden, foreslås det imidlertid med forslagets **artikel 4, stk. 4 (art. 4a)**, at der ved udtrykket "den medlemsstat, hvor risikoen består", skal forstås den modtagende medlemsstat i tredive dage fra det tidspunkt, hvor køberen har bekræftet leveringen, selv om køretøjet ikke formelt er registreret i den modtagende medlemsstat. Hvis køretøjet i denne periode bliver involveret i en ulykke, mens det er uforsikret, skal den garantifond, som den modtagende medlemsstat har oprettet på grundlag af artikel 1, stk. 4, i andet motorkøretøjsforsikringsdirektiv, erstatte de person- og tingsskader, som køretøjet forvolder.

1.8. Det foreslås i desuden i **artikel 4, stk. 4 (art. 4b)**, at der indføres en pligt for medlemsstaterne til at sikre, at forsikringstageren inden for 2 uger efter udløbet af den pågældendes kontrakt med et forsikringsselskab modtager en erklæring fra forsikringsselskabet om skader, som køretøjet har været involveret i, i de seneste fem år af kontraktsforholdet (skadesattest).

1.9. Med forslagets **artikel 4, stk. 4 (art. 4c)**, foreslås indsat en regel i tredje motorkøretøjsforsikringsdirektiv om, at en selvrisiko ikke skal kunne gøres gældende mod *skadelidte* i uheld forårsaget af et motorkøretøj forsikret og hjemmehørende i en medlemsstat. Andet kan dog være fastsat i særlige direktivbestemmelser. I forslagets forklarende bemærkninger nævnes således artikel 1, stk. 4, i andet motorkøretøjsforsikringsdirektiv, som ændret ved forslagets artikel 4 (om uheld forårsaget af et ukendt motorkøretøj), som eksempel på et område, hvor en bestemmelse om selvrisiko vil kunne være berettiget for at modvirke bedrageri.

1.10. Fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv gælder for skadelidte bosat i en EU-medlemsstat i tilfælde, hvor skaden er sket i en anden EU-medlemsstat end skadelidtes bopælsstat eller i en ikke-medlemsstat, som har tilsluttet sig grønkortordningen, og forvoldt af et motorkøretøj, der er forsikret og hjemmehørende i en anden EU-medlemsstat end den, hvor skadelidte er bosat, jf. direktivets artikel 1. Disse skadelidte skal kunne rejse krav direkte mod det forsikringsselskab, som har ansvarsforsikret det skadevoldende køretøj, jf. direktivets artikel 3. I forslaget til femte motorkøretøjsforsikringsdirektiv foreslås denne ret udvidet til at gælde generelt, dvs. ved *alle uheld* (også uheld i skadelidtes bopælsstat) som er forårsaget af et motorkøretøj, der er forsikret af det pågældende forsikringsselskab og som er hjemmehørende i en medlemsstat, jf. forslagets **artikel 4, stk. 4 (art. 4d)**, om direkte krav.

1.11. Efter artikel 4 i fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv skal ethvert forsikringsselskab endvidere udpege skadebehandlingsrepræsentanter i alle andre medlemsstater end den, hvor selskabet har fået sin tilladelse. Skadebehandlingsrepræsentanten behandler og træffe afgørelse eller indgår forlig i skadessager, hvor skadelidte er bosat i samme medlemsstat som skadesrepræsentanten. Reglen gælder dog kun ved uheld i en *anden* EU-medlemsstat end den, hvor skadelidte er bosat, eller i en ikke-medlemsstat tilsluttet grønkortordningen, og som er forvoldt af køretøjer, der er forsikret og hjemmehørende i en anden medlemsstat end skadelidtes bopælsstat.

Med **artikel 4, stk. 4 (art. 4e)**, i forslaget til femte motorkøretøjsforsikringsdirektiv udvides reglen til også at gælde *uheld* i den medlemsstat, hvor skadesrepræsentanten er udpeget, og som er forvoldt af motorkøretøjer dækket af en ansvarsforsikring, der er tegnet af det forsikringsselskab, den pågældende repræsenterer.

1.12. Forslagets **artikel 4, stk. 4 (art. 4f)**, indeholder en bestemmelse om, at de enkelte medlemsstater skal sikre, at de informationskontorer, der er oprettet eller anerkendt med fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv, skal bistå med oplysninger til *enhver*, som har været udsat for skade forvoldt af et motorkøretøj, der er forsikret og hjemmehørende i den pågældende medlemsstat.

1.13. Som konsekvens af ophævelsen af artikel 4, litra b, i første motorkøretøjsforsikringsdirektiv, jf. ovenfor, foreslås fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektivs artikel 5, punkt 2, nummer ii, og punkt 5, nummer ii, ophævet, jf. forslagets **artikel 5**. Efter denne bestemmelse skal informationskontorerne føre register, som indeholder oplysninger af relevans for medlemsstaternes kontrol i medfør af artikel 4, litra b).

1.14. Forslagets **artikel 6** indeholder en ikrafttrædelsesbestemmelse, hvorefter medlemsstaterne inden den 31. december 2004 skal sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at gennemføre forslaget.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet en udtalelse om direktivforslaget.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Hensigten med direktivforslaget er en modernisering af de første tre motorkøretøjsforsikringsdirektiver og en udvidelse af anvendelsesområdet for reglerne i det fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv. Det er regeringens opfattelse, at direktivforslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

4.1. Spørgsmål om ansvar for færdselsuheld forårsaget af motorkøretøjer, og forsikringspligt for krav om erstatning for skader forvoldt ved sådanne uheld, reguleres af færdselslovens kap. 16, jf. lovbekendtgørelse nr. 712 af 2. august 2001, som senest er ændret ved lov nr. 380 af 6. juni 2002.

Efter færdselslovens § 104, stk. 1, jf. § 101, stk. 1, er *ejeren* eller *brugeren* af et motordrevet køretøj objektivt ansvarlig for de skader, køretøjet volder ved færdselsuheld eller ved eksplosion eller brand, der hidrører fra brændstofanlæg i køretøjet. Ved brugeren forstås en person, der har selvstændig rådighed over køretøjet i egen interesse.

For en *fører* af et motordrevet køretøj, der ikke kan betragtes som ejer eller bruger i denne betydning, f.eks. en chauffør, gælder dansk rets almindelige culperegulering, jf. lovens § 104, stk. 2.

Færdselslovens § 101, stk. 1, omfatter kun erstatning for tab som følge af skader, der påføres andre end den, der er erstatningsansvarlig efter færdselslovens § 104, stk. 1, jf. § 101, stk. 1, jf. Højesterets dom i UfR 1998.1626 H. Ved dommen fandt Højesteret, at en ejer (og forsikringstager) ikke kunne kræve erstatning for tab af forsørger hos forsikringsselskabet i forbindelse med et ulykke, hvor ejerens ægtefælle, der var passager i bilen, blev dræbt.

Erstatningen for personskade eller tab af forsørger kan *nedsættes* eller *bortfalde*, hvis skadelidte eller afdøde forsætligt har medvirket til skaden. Erstatningen kan endvidere nedsættes og i særlige tilfælde bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde ved grov uagtsomhed har medvirket til skaden, jf. § 101, stk. 2. Som udgangspunkt vil den, der accepterer den risiko for skade, der er forbundet med at køre med en spirituspåvirket fører, have udvist en så grov uagtsomhed, at erstatningen må nedsættes med 1/3. Skærpende omstændigheder medfører yderligere nedsættelse, evt. fuldstændig bortfald, jf. f.eks. UfR 1990.688 V.

Personskade eller tab af forsørger, der er en følge af *sammenstød* mellem motordrevne køretøjer, erstattes efter reglerne i færdselslovens § 101, stk. 1 og 2, jf. § 103, stk. 1.

4.2. Krav om erstatning for skader forvoldt af motordrevne køretøjer skal være dækket af en forsikring i et ansvarsforsikringsselskab, der har Finanstilsynets tilladelse, jf. færdselslovens § 105, stk. 1, 1. pkt., jf. bekendtgørelse nr. 1171 af 16. december 1992 om ansvarsforsikring for motordrevne køretøjer mv. som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 148 af 7. marts 1995 (herefter bekendtgørelse nr. 1171). En ansvarsforsikringen kan dog også tegnes i et forsikringsselskab, der har koncession i en anden EU-medlemsstat, eller i et land, der efter aftale med EU har gennemført Rådets direktiv 92/49/EØF, og som i Danmark er anmeldt til at tegne ansvarsforsikring for motordrevne køretøjer, jf. færdselslovens jf. § 105, stk. 1, 2. pkt. Alle sådanne forsikringsselskaber skal være medlemmer af Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM).

DFIM er udpeget som dansk garantifond, jf. andet motorkøretøjsforsikringsdirektivs artikel 1, stk. 4. DFIM er desuden udpeget som informationskontor og erstatningsorgan efter fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektivs artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 1, jf. nedenfor under pkt. 4.8.

Forsikringen skal dække personskade eller tab af forsørger på indtil 50 mio. kr. og tingsskade på indtil 10 mio. kr. for den ved en enkelt begivenhed forårsagede skade, jf. færdselslovens § 105, stk. 2. Disse beløb reguleres hvert år pr. 1. januar med 2 pct. tillagt tilpasningsprocenten for det pågældende finansår, jf. stk. 3. Pr. 1. januar 2002 er beløbene fastsat til henholdsvis 81 mio. kr. (personskade) og 16 mio. kr. (tingsskade), jf. bekendtgørelse nr. 932 af 24. oktober 2001.

4.3. Ethvert motorkøretøj skal være registreret og forsynet med nummerplade(r), inden det tages i brug, jf. § 1 i bekendtgørelse nr. 1350 af 18. december 2000 (registreringsbekendtgørelsen). Efter bekendtgørelsens § 119 kan der gives tilladelse til, at nye køretøjer, der indkøbes her i landet, og brugte køretøjer, der senest har været registreret her i landet, midlertidigt registreres på danske grænsenummerplader. Registreringen på grænsenummerplader er undergivet en gyldighedsperiode, der bestemmes ud fra formålet med anvendelsen, og den tid der forløber, inden køretøjet eventuelt kan registreres på bestemmelsesstedet, jf. bekendtgørelsens § 123.

4.4. Ved registrering af et motordrevet køretøj skal det godtgøres, at der i overensstemmelse med færdselslovens forskrifter er en forsikring i kraft for det pågældende køretøj, jf. § 11, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1171. Forsikringspligten påhviler ejeren eller brugeren, jf. færdselslovens § 106, stk. 1. Forsikringsselskabet har som udgangspunkt pligt til at tegne forsikring på begæring af den for sikringspligtige, jf. færdselslovens § 107 og § 5 i bekendtgørelse nr. 1171.

Udenlandske motordrevne køretøjer (dvs. køretøjer, hvis ejer eller bruger har bopæl i udlandet, og som ikke er registreret i Danmark) skal være omfattet af en ansvarsforsikring i overensstemmelse med færdselslovens § 105, stk. 1-3, jf. bekendtgørelse nr. 171 af 2. april 1993 om udenlandske køretøjers adgang til Danmark (herefter bekendtgørelse nr. 171), § 2, stk. 1. Forsikringspligten anses uden videre opfyldt for motorkøretøjer, der er hjemmehørende i et EU-land, undtagen for visse typer køretøjer opregnet i et bilag til bekendtgørelsen, jf. dennes § 2, stk. 2. For de køretøjer, hvor forsikringspligten

ikke umiddelbart kan anses for opfyldt, skal føreren være i besiddelse af et gyldigt grønt kort eller af en grænseforsikringspolice, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3.

4.5. Forsikringen skal på grundlag af én enkelt præmie dække ved kørsel på hele Fællesskabets område og give den dækning, der er foreskrevet i lovgivningen i vedkommende medlemsstat, eller den dækning, der kan kræves efter dansk lovgivning, når denne dækning er større, jf. § 7 i bekendtgørelse nr. 1171.

4.6. Forsikringsselskabet hæfter umiddelbart over for skadelidte efter færdselslovens § 108, stk. 1, jf. § 105, stk. 1. Det kan aftales i policevilkårene, at forsikringsselskabet har regres mod skadevolderen, når forsikringsbegivenheden er fremkaldt af den pågældende ved uagtsomhed. En sådan aftale har dog kun retsvirkning, hvis forsikringsbegivenheden er fremkaldt ved en uagtsomhed, der kan betegnes som grov hensynsløshed, hvilket også omfatter forsætlige handlinger, jf. færdselslovens § 108, stk. 2. Reglen er indsat for at hindre, at den lovpligtige ansvarsforsikring skal medføre, at erstatningsreglerne mister deres præventive funktion.

Når forsikringstageren eller den erstatningsberettigede anmelder, at selskabet trods påkrav ikke har fyldestgjort et forfaldent forsikringskrav, og selskabet ikke inden en af Rigspolitichefen (tidligere Færdselsstyrelsen) fastsat frist godtgør, at forpligtelsen er opfyldt, kan Rigspolitichefen kræve det skyldige beløb indfriet af DFIM, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1171. DFIM erstatter umiddelbart over for skadelidte, men mod regres over for eventuelle ansvarlige, personskade, der må antages forvoldt af ukendt, motordrevet køretøj, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1. Foreningen erstatter umiddelbart over for skadelidte, men mod regres over for den ansvarlige, skade, forvoldt af et motordrevet køretøj, for hvilket forsikring ikke er tegnet, eller for hvilket forsikring er tegnet, men ophævet af selskabet eller ikke holdt i kraft, jf. § 4, stk. 2.

4.7. Bekendtgørelse nr. 171 indeholder i § 5 en regel om, at enhver udenlandsk bil skal være forsynet med registreringsnummer, typisk anbragt på en nummerplade. Kravet om registrering anses for opfyldt af køretøjer, for hvilke der i Norge, Sverige eller Finland er meddelt tilladelse til midlertidig brug, og som enten ikke er registreret - eller som er midlertidigt registreret - i hjemlandet, jf. bekendtgørelsens § 7. Kontrollen med, om udenlandske køretøjer under kørsel i Danmark overholder bl.a. forskrifterne om besiddelse af gyldig ansvarsforsikring og registreringsnummer, foretages ved stikprøvekontrol både ved grænsepassagen, og når køretøjerne er kommet ind i landet, jf. § 16, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 171.

Kontrol undlades, når køretøjet er registreret i et EU-medlemsland og ikke hører til den type køretøjer, der er undtaget fra landenes forsikringsbureauers garantiforpligtelse, jf. § 16, stk. 2. I bekendtgørelsens § 17 bestemmes det, at udenlandske køretøjer, der ikke opfylder bl.a. ovennævnte betingelser, skal afvises. For så vidt angår bestemmelserne om besiddelse af registreringsnummer kan den lokale politimyndighed imidlertid tillade, at køretøjer, der ikke opfylder disse krav, kan forsynes med grænse nummerplader, der skal være gældende for et tidsrum på indtil 1 år.

4.8. Med henblik på at gennemføre fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv i dansk ret har Folketinget vedtaget lov nr. 217 af 22. april 2002 om ændring af færdselsloven (Behandling af erstatningskrav efter skader i udlandet). Med loven er der bl.a. indsat to nye bemyndigelsesbestemmelser - § 115 a og § 115 b - i færdselsloven.

Justitsministeren har bl.a. i medfør af de to nye bestemmelser i færdselsloven udstedt bekendtgørelse nr. 585 af 9. juli 2002 om ansvarsforsikring for motorkøretøjer mv. (herefter bekendtgørelse nr. 585). Bekendtgørelsen træder i kraft den 20. januar 2003 og erstatter bekendtgørelse nr. 1171.

I § 14 i bekendtgørelse nr. 585 er det bestemt, at skadebehandlingsrepræsentanter, der i Danmark er udpeget til at repræsentere udenlandske forsikringsselskaber i overensstemmelse med artikel 4 i fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv, behandler og træffer afgørelse eller indgår forlig i skadesager for skadelidte bosat i Danmark i forbindelse med uheld i en anden EU/EØS-medlemsstat eller i en ikke-medlemsstat tilsluttet grænseordningen, som er forvoldt af et køretøj, der er forsikret og hjemmehørende i en anden medlemsstat i EU eller EØS.

Hvis en skadelidt i forbindelse med et sådan uheld fremsætter et erstatningskrav over for repræsentanten i Danmark, skal repræsentanten senest 3 måneder herefter fremsætte et begrundet erstatningstilbud, hvis ansvaret ikke bestrides, og tabet er opgjort, eller give et begrundet svar, hvis ansvaret afvises, eller tabet ikke er endeligt opgjort. Dette gælder dog ikke, hvis den pågældende forsikringsselskab, som repræsentanten repræsenterer, inden for den nævnte frist har fremsat et begrundet tilbud eller svar, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 1 og 2.

Tilsvarende sagsbehandlingsregler gælder for forsikringsselskaber med koncession i Danmark, jf. § 15, stk. 4. En skadelidt bosat i en anden EU/EØS-medlemsstat, der kommer ud for et uheld i udlandet inden for det grønne korts område, hvor det skadevoldende køretøj er hjemmehørende i en anden medlemsstat end den, hvor skadelidte er bosat, og forsikret i Danmark, har således krav på, at forsikringsselskabet træffer en afgørelse om sit erstatningskrav inden for frist på 3 måneder.

Reglerne i fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv om forsikringsselskabers udpegning af skadebehandlingsrepræsentanter i de andre EU-medlemsstater er for forsikringsselskaber med koncession i Danmark gennemført i lov bekendtgørelse nr. 696 af

15. juli 2001, som senest ændret ved lov nr. 428 af 6. juni 2002 om forsikringsvirksomhed. Sidstnævnte lovændring stiller som et krav til koncession, at det pågældende forsikringsselskab udpeger en skadebehandlingsrepræsentant i de øvrige EU-lande.

Ifølge § 115 a, stk. 1, skal justitsministeren oprette eller anerkende et erstatningsorgan, som bl.a. kan behandle erstatningskrav fra skadelidte bosat i Danmark efter færdselsuheld i en anden EU-medlemsstat eller i en ikke-medlemsstat, der har tilsluttet sig grønkortordningen. DFIM er ved Justitsministeriets skrivelse af 30. april 2002 anerkendt som dansk erstatningsorgan, jf. også § 16 i bekendtgørelse nr. 585.

Ifølge bekendtgørelsens § 17, stk. 1, kan en skadelidt bosat i Danmark indgive et erstatningskrav til DFIM som erstatningsorgan, hvis skadevolderens udenlandske forsikringsselskab eller dets skadebehandlingsrepræsentant i Danmark ikke har givet et begrundet tilbud om erstatning eller et svar inden for tre måneder fra det tidspunkt, hvor skadelidte indgav sit erstatningskrav til selskabet eller repræsentanten. Det samme gælder, hvis skadevolderens forsikringsselskab ikke har udpeget en skadebehandlingsrepræsentant i Danmark, medmindre skadelidte har fremsat kravet direkte over for det udenlandske forsikringsselskab og modtaget et begrundet svar inden 3 måneder efter fremsættelse af kravet, eller skadelidte har anlagt søgsmål direkte mod selskabet, jf. bekendtgørelsens § 17, stk. 2 og 3.

Erstatningsorganet skal endvidere efter bekendtgørelsens § 20 refundere erstatningsbeløb, der er udbetalt af et erstatningsorgan i en anden EU-medlemsstat som følge af en skade forvoldt af et køretøj, der er forsikret i Danmark.

Efter § 115 b, stk. 1, skal justitsministeren oprette eller anerkende et informationskontor, der efter en skade (færdselsuheld) bl.a. kan bistå danske skadelidte med få oplysninger om det skadevoldende køretøj og dets forsikringsforhold efter et færdselsuheld i en anden EU-medlemsstat mv. Ifølge § 21 i bekendtgørelse nr. 585 anerkendes DFIM som informationskontor i Danmark. Informationskontoret skal koordinere indsamling og formidling af en række oplysninger, herunder registreringsnumrene på de motorkøretøjer, der er hjemmehørende i Danmark. Informationskontoret skal bl.a. også indsamle og formidle oplysninger om udenlandske skadebehandlingsrepræsentanter i Danmark og om forsikringsselskaber, der ansvarsforsikrer motordrevne køretøjer hjemmehørende i Danmark.

I en række tilfælde skal informationskontoret i en periode på 7 år efter et uheld på skadelidtes begæring straks oplyse om navn og adresse på forsikringsselskabet og dets skadebehandlingsrepræsentant samt nummeret på forsikringspolice, jf. bekendtgørelsens § 22, stk. 1 og 2. Herudover skal informationskontoret oplyse skadelidte om ejerens, den sædvanlige førers eller den registrerede indehavers navn og adresse, hvis skadelidte har en berettiget interesse i at få oplysningerne, jf. bekendtgørelsens § 23.

5. Høring

Direktivforslaget er sendt i høring hos nedenstående myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenten for Sø- og Handelsretten, præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Københavns Politi, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatsamfundet, Forbrugerrådet, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Nævnet for Etnisk Ligestilling, Kommunernes Gensidige Forsikringsselskab, Forsikring & Pension, Dansk Transport og Logistik, Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Service, Arbejdsgiverforeningen for Transport og Logistik, Turistvognmændenes Arbejdsgiverforening, Erhvervenes Transportudvalg, Danmarks Automobilforhandlerforening, Forenede Danske Motorejere, De Danske Bilimportører, Danske Sælgere, Bestillingskontorenes Sammenslutning, Dansk Taxa Forbund, Storkøbenhavns Taxinævn, Danske Kørelæreres Landsforbund, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Danske Busvognmænd, NOAH-Trafik, De Samvirkende Invalideorganisationer, Landsforeningen af Polio- Trafik- og Ulykkesskadede og Finanstilsynet.

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenten for Sø- og Handelsretten, præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Service, De Danske Bilimportører, Erhvervenes Transportudvalg, Foreningen af Politimestre i Danmark, Københavns Kommune, Københavns Politi, Nævnet for etnisk ligestilling, Rigsadvokaten og Rigspolitechefen har ikke bemærkninger til forslaget.

Dansk Transport og Logistik anfører, at reglerne om, hvor køretøjet er hjemmehørende, hvis det er forsynet med midlertidige nummerplader, bør indeholde en tidsbegrænsning, idet myndighederne ikke har mulighed for at håndhæve forsikringspligten efter pladernes udløbstid, hvis køretøjet forlader den medlemsstat, der har udstedt de midlertidige nummerplader. Der bør ikke indføres ubetinget ansvar over for cyklister og fodgængere, idet der bør være mulighed for nedsættelse eller bortfald af erstatningen, hvis den skadelidte forsætligt eller groft uagtsomt har medvirket til skaden. Det

samme bør gælde for en skadelidt passager. Dansk Transport og Logistik tilslutter sig endelig, at de nationale informationskontorers virksomhed kommer til at omfatte alle skadelidte.

Forbrugerrådet kan tilslutte sig direktivforslaget under forudsætning af, at forslaget ikke fører til yderligere forhøjelser af forsikringspræmierne for den lovpligtige ansvarsforsikring. Det anføres dog, at en passager, der vidste eller burde have vidst, at føreren var beruset, ikke uden videre bør være dækket af ansvarsforsikringen. Dette bør vurderes konkret i hvert enkelt tilfælde.

Forenede Danske Motorejere tilslutter sig forslaget.

Forsikring & Pension og **Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM)** anfører, at definitionen af, hvor et køretøj er hjemmehørende, når det er forsynet med midlertidige nummerplader, bør indeholde en tidsbegrænsning, således at køretøjet anses for hjemmehørende i den stat, der har udstedt de midlertidige nummerplader, i indtil 1 år efter pladens udløbsdato. I modsat fald vil garantifonden i den stat, hvor nummerpladen oprindeligt er udstedt, hæfte for skader, der sker, efter at køretøjet i årevis har kørt i udlandet med de udløbne midlertidige nummerplader uden at være forsikret. Efter udløbet af 1-års fristen må køretøjet anses for hjemmehørende dér, hvor uheldet er sket.

Medlemsstaternes mulighed for at fastsætte et mindstebeløb pr. uheld bør opretholdes af hensyn til forsikringsselskabernes muligheder for at foretage genforsikring.

Forsikring & Pension og DFIM kan i princippet tilslutte sig, at garantifonden også skal erstatte tingsskade forvoldt af ukendte køretøjer, hvis der er sket "alvorlig personskade". Det kan imidlertid være vanskeligt for skadelidte at forstå, at der kun skal betales erstatning for tingsskader, hvis der samtidig er sket alvorlig personskade. Hvis garantifonden udbetaler erstatning for personskade, har garantifonden jo anset det for bevist, at skaden er forvoldt af et ukendt køretøj. Garantifondens pligt til at betale erstatning for tingsskade bør derfor ikke begrænses til skader, hvor der samtidig er sket "alvorlig personskade". Betaler garantifonden erstatning for personskade, bør den også betale erstatning for tingsskade forvoldt ved samme uheld.

Med hensyn til erstatningen til en skadelidt, der som passager har kørt med en spirituspåvirket fører, bemærkes, at erstatningen til passageren efter dansk ret kan nedsættes eller bortfalde som følge af egen skyld. Endelig bør den foreslåede skadesattest kun udstedes, hvis forsikringstageren ønsker det, idet mange slet ikke ønsker en sådan erklæring.

NOAH-trafik støtter, at fodgængere og cyklister bliver dækket af den lovpligtige ansvarsforsikring. Med henblik på at skærpe bilisternes opmærksomhed og hensyntagen til andre trafikanter bør skadevolderens ansvar og dækningsområdet for ansvarsforsikringen generelt udvides, således at forsikringen skal dække samtlige udgifter ved uheldet, herunder udgifter til hospitalsbehandling, sygedagpenge, revalidering mv., som i dag i vidt omfang dækkes af det offentlige.

Ved personskader bør der ikke fastsættes minimumsbeløb i forhold til skadelidte, men i stedet være ubegrænset dækning. En passager, der undlader at gribe ind over for en spirituspåvirket fører, må ofte anses for medansvarlig for kørslen og bør derfor som udgangspunkt ikke være omfattet af forsikringen. Endvidere bør den, der låner eller udlejer en bil til en beruset fører, kunne drages til ansvar herfor. Det bør desuden overvejes, om forsikringen skal dække biler, der mangler den ene eller begge nummerplader.

NOAH-trafik peger endelig på, at der i Europa generelt er behov for at forbedre trafikofres vilkår, f.eks. ved at forhøje erstatningerne med mulighed for straks at udbetale acontobeløb til dækning af begravelsesudgifter, løntab, lægebehandling mv. Endvidere bør mulighederne for medicinsk, psykologisk og juridisk hjælp forbedres.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

6.1. Såfremt direktivet vedtages med den ordlyd, der fremgår af forslaget, kan det få følgende lovgivningsmæssige konsekvenser:

6.1.1. Forslagets artikel 2 om bl.a. nye minimumsbeløbsgrænser for forsikringsdækning vil kræve en ændring af færdselsloven. Bestemmelsen ophæver bl.a. den nuværende hjemmel i artikel 1, stk. 2, i andet motorkøretøjsforsikringsdirektiv til at fastsætte et samlet mindstebeløb pr. uheld for personskader og tingsskader uanset antallet af skadelidte eller skadernes beskaffenhed. Efter direktivforslaget skal med lemsstaterne, med forbehold af eventuelle regler om mere omfattende forsikringsdækning, fremover kræve lovpligtig forsikring for mindst følgende beløb: ved personskade 1 mio. euro *pr. skadelidt* og ved tingsskade 500.000 euro for hver skade uanset antallet af skadelidte.

I færdselsloven er der imidlertid fastsat en øvre grænse for forsikringsdækningen *pr. uheld* uanset antallet af skadelidte eller skadernes beskaffenhed. Det følger således af færdselslovens § 105, stk. 2, jf. stk. 3, at forsikringen skal dække personskader eller tab af forsøger på indtil 50 mio. kr. og tingsskader på indtil 10 mio. kr. for den ved en enkelt begivenhed forårsagede skade (pr. 1. januar 2002 henholdsvis 81 mio. kr. og 16 mio. kr., jf. bekendtgørelse nr. 932 af 24. oktober 2001). En

gennemførelse af direktivet vil derfor have den konsekvens, at den øvre beløbsgrænse i færdselslovens § 105, stk. 2, ikke kan opretholdes, ligesom reguleringsmekanismen i § 105, stk. 3, formentlig også må ændres.

6.1.2. En eventuel udvidelse af skadebehandlingsrepræsentantens kompetence efter fjerde motorkøretøjsforsikringsdirektiv (forslagets artikel 4) vil nødvendiggøre dels en præcisering af bemyndigelsesbestemmelserne i færdselslovens § 115 a, stk. 4, jf. stk. 1, og § 115 b, der som nævnt blev indsat i færdselsloven ved lov nr. 217 af 22. april 2002 (Behandling af erstatningskrav efter skader i udlandet), dels ændringer i de administrative forskrifter i bekendtgørelse nr. 585 af 9. juli 2002.

6.1.3. En gennemførelse af forslagets artikel 3 vil have som konsekvens, at § 213, stk. 6, første led, i lov om forsikringsvirksomhed må ophæves.

6.1.4. Den i forslagets artikel 4, stk. 2, foreslåede nye bestemmelse (artikel 1a i tredje motorkøretøjsforsikringsdirektiv vedrørende fodgængere og cyklister) er formentlig uden betydning for de danske regler om motorkøretøjsforsikring. Bestemmelsen vedrører alene anvendelsesområdet for den obligatoriske ansvarsforsikring for motorkøretøjer, og ifølge færdselslovens § 105 og § 7 i bekendtgørelse nr. 1171 (efter 20. januar 2003 §§ 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 585) skal skader, herunder skader på cyklister og fodgængere, forvoldt af motordrevne køretøjer allerede i dag være dækket af ansvarsforsikringen. Hertil kommer, at ejeren og brugeren af et motordrevet køretøj efter dansk ret i forvejen hæfter på objektivi grundlag for de skader, der forvoldes af motorkøretøjet, jf. færdselslovens § 101, stk. 1.

Spørgsmålet om nedsættelse eller bortfald af erstatning som følge af skadelidtes egen skyld synes det fortsat overladt til medlemsstaterne at regulere, og den nye bestemmelse medfører således ikke ændringer i færdselslovens regler herom, jf. § 101, stk. 2 og 3.

6.1.5. Forslagets artikel 4, stk. 1 (artikel 1 i tredje motorkøretøjsforsikringsdirektiv vedrørende viden om førerens spirituspåvirkning), synes alene at regulere spørgsmålet om forsikringsselskabernes adgang til i *forsikringsaftalen* med forsikringstageren at begrænse forsikringsdækningen over for *skadelidte* i situationer, hvor skadelidte var passager i motorkøretøjet og vidende om, at føreren var spirituspåvirket.

I forslagets forklarende bemærkninger er det anført, at motorkøretøjsforsikringsdirektiverne på dette punkt bør klargøres i henhold til den praksis som EF-Domstolen har fastlagt, jf. sag C-129/94, *Ruiz Bernaldez*, Saml. 1996 I, s. 1829. I sagen udtalte EF-Domstolen, at aftalevilkårene for en lovpligtig ansvarsforsikring ikke må indeholde bestemmelser om, at forsikringsselskabet i visse tilfælde, og navnlig særligt fremt føreren af køretøjet er spirituspåvirket, ikke er forpligtet til at erstatte den person- eller tingsskade, det forsikrede køretøj forvolder tredjemand. Personer, der lider skade ved et uheld forvoldt af et motorkøretøj, skal i henhold til den lovpligtige motorkøretøjsforsikring kunne opnå erstatning for alle person- og tingsskader, de har lidt, uden at forsikringsselskabet kan påberåbe sig lovbestemmelser eller aftaleklausuler til støtte for ikke at yde erstatning.

EF-Domstolens praksis synes derimod ikke at være til hinder for den i dansk retspraksis fastslåede fortolkning af færdselslovens § 101, stk. 3, hvorefter en passagers kendskab til, at føreren af et motorkøretøj var påvirket af alkohol eller andet euforiserende stof, kan føre til nedsættelse eller bortfald af passagerens krav på *erstatning* ved uheld forvoldt af det pågældende køretøj, men ikke udelukkelse fra forsikringsdækning, i det omfang passageren har et erstatningskrav. Forslagets artikel 4, stk. 1, har på den baggrund formentlig ingen betydning for dansk rets vedkommende.

6.1.6. Forslagets artikel 4, stk. 4 (artikel 4 d, direkte krav), vil ikke medføre ændringer af dansk ret, idet færdselslovens § 108, stk. 1, i forvejen indeholder en bestemmelse om direkte hæftelse over for skadelidte i alle uheld forårsaget af motorkøretøjer, der er forsikret af det pågældende forsikringsselskab. En gennemførelse af forslagets artikel 4, stk. 4 (artikel 4 c, selvrisiko), vil heller ikke medføre ændringer i dansk ret, idet det af § 108, stk. 1, sammenholdt med § 7, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1171 (efter 20. januar 2003 § 3, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 585), følger, at det ikke gyldigt kan aftales, at *skadelidte* i et uheld forvoldt af et motorkøretøj bærer en selvrisiko i forbindelse med erstatning fra skadevolderens ansvarsforsikring.

6.1.7. Såfremt direktivet vedtages med den ordlyd, der fremgår af forslaget, må der formentlig foretages en række ændringer i de administrative forskrifter, herunder bekendtgørelse nr. 171 (bl.a. kap. 2 om kontrol med, om udenlandske køretøjer er dækket af ansvarsforsikring) og bekendtgørelse nr. 585, der som nævnt under punkt 4.8. ovenfor erstatter bekendtgørelse nr. 1171 den 20. januar 2003.

6.2. Direktivforslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

Det kan dog ikke afvises, at forslagets artikel 2, der bl.a. ophæver den nuværende hjemmel i artikel 1, stk. 2, i andet motorkøretøjsforsikringsdirektiv til at fastsætte et samlet mindstebeløb pr. uheld for personskader og tingsskader uanset antallet af skadelidte eller skadernes art, vil medføre merudgifter for staten som selvforsikrer.

Direktivforslaget vil medføre, at forsikringsdækningen for personskade skal være mindst 1 mio. euro pr. skadelidt og for tingsskade mindst 500.000 euro for hver skade uanset antallet af skadelidte, uden mulighed for at fastsætte en øvre grænse for erstatningens størrelse pr. uheld, jf. også ovenfor under pkt. 1.2.

Som anført ovenfor under pkt. 4.2, er der i dansk ret fastsat en øvre beløbsgrænse på 50 mio. kr. for personskade eller tab af forsørger og på 10 mio. kr. for tingsskade for hver forsikringsbegivenhed (pr. 1. januar 2002 henholdsvis 81 mio. kr. og 16 mio. kr., jf. bekendtgørelse nr. 932 af 24. oktober 2001). I praksis indebærer direktivforslaget derfor i tilfælde af eksempelvis et færdselsuheld med et stort antal skade lidte, at det samlede erstatningsbeløb vil overstige færdselslovens nuværende beløbsgrænser og således medføre merudgifter til udbetaling af erstatninger.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes endvidere, at direktivforslaget ikke vil have samfundsøkonomiske konsekvenser af betydning.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

8.1. Grundnotat om direktivforslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 4. september 2002.

8.2. Den danske regerings udtalelse til Kommissionen om et tidligere udarbejdet udkast til direktivforslag er sendt til Folketingets Europaudvalg den 27. marts 2002.

13. Forslag til forordning om midlertidig toldsuspensionsordning ved indførsel af visse våben og militært udstyr fra tredjelande (opr. dok KOM (88)502)

Nyt notat

Resumé

Formålet med forslaget er at skabe et EU-retsgrundlag, der kan give medlemsstaternes militære myndigheder mulighed for toldfrit at indføre våben og militært udstyr fra tredjelande.

1. Baggrund og indhold

Folketingets Europaudvalg er i et notat af 4. april 2002 blevet orienteret om den danske regerings besvarelse af Kommissionens åbningsskrivelse vedrørende betaling af told af forsvarsmateriel importeret fra tredjelande.

Det fremgår af notatet, at Danmark siden 1978 - i lighed med langt de fleste andre medlemsstater - har haft en toldfritagelsesordning for forsvarsmateriel indført fra tredjelande. Det fremgår endvidere af notatet, at Kommissionen i sin åbningsskrivelse gør gældende, at materiel indført fra tredjelande kun kan fritages for told, hvis dette følger af afledt fællesskabsret vedtaget med hjemmel i EF-traktatens artikel 26. Det er således Kommissionens opfattelse, at EF-traktatens artikel 296 - om beskyttelse af væsentlige sikkerhedsinteresser - ikke kan finde anvendelse i en toldsammenhæng med den virkning, at en medlemsstat efter omstændighederne måtte være berettiget til at undlade at opkræve told ved indførsel af visse typer materiel fra tredjelande, uanset at medlemsstaten ikke efter andre dele af fællesskabsretten måtte være fritaget for denne forpligtelse. På den baggrund anfører Kommissionen, at Danmark - ved at undlade at opkræve told - har overtrådt sine forpligtelser efter fællesskabsretten.

Som oplyst i notatet har de medlemslande, der har anvendt ordningen, modtaget en tilsvarende åbningsskrivelse som Danmark

Som det fremgår af notatet, har regeringen i sit svar til Kommissionen tilkendegivet, at den er villig til - sammen med andre medlemsstater - at indlede drøftelser med henblik på at finde en forhandlet løsning på det problem, som Kommissionen har rejst.

På den baggrund har det danske formandskab taget sagen op over for Kommissionen og de andre medlemsstater med henblik på at få vedtaget en forordning om toldfritagelse for forsvarsmateriel, der indføres fra tredjelande.

Formål og indhold:

Formålet med at vedtage en forordning på området vil være fremover at sikre, at medlemsstaternes militære myndigheder kan undlade at betale told af forsvarsmateriel indført fra tredjelande. Kommissionen har i 1988 forelagt et forslag herom for Rådet (dok KOM (88) 502), der ikke blev vedtaget

Kommissionen har i oktober 2002 udarbejdet et revideret forslag.

Artikel 1 i det reviderede forslag fastsætter, at forordningen indeholder betingelserne for toldsuspension af visse våben og forsvarsmateriel, der indføres fra tredjelande af eller for de myndigheder, der er ansvarlige for medlemsstaternes militære forsvar.

Efter artikel 2 i forslaget suspenderes toldsatsen i den fælles toldtarif til 0 pct. for en række varer, der er anført på listen i forordningens bilag 1, når varerne anvendes af eller for de militære eller sikkerhedsmæssige styrker. Det er i øvrigt en betingelse for suspensionen til 0 pct., at varerne primært har til formål at blive anvendt af de militære myndigheder med henblik på forsvar af den nationale sikkerhed, eller deltage i fredsstøttende operationer m.v. Dele og komponenter, der indføres til anvendelse i varer, der er anført på listen i bilag 1, er ligeledes omfattet af toldsuspensionen. Derudover er varer, der indføres til brug ved afprøvning af varerne også omfattet af toldsuspensionen.

Det følger af artikel 3, at varerne – ved overgang til fri omsætning – skal være ledsaget af et certifikat, udstedt af medlemsstatens kompetente myndigheder. Certifikatet skal forelægges toldmyndighederne i den medlemsstat, hvor varerne indføres. Certifikatet erstatter en toldangivelse. Uanset dette er det – af hensyn til oplysningernes fortrolighed - i artikel 3, stk. 2, fastsat, at certifikatet og de indførte varer kan n anden myndighed, der udpeges til dette formål af den medlemsstat, hvor varerne indføres. I sådanne tilfælde skal den myndighed, der udsteder certifikatet, før den 31. januar og den 31. juli sende en summarisk rapport til toldmyndighederne vedrørende sådanne indførsler. Det følger i øvrigt af stk. 3, at de kompetente myndigheder, der udsteder certifikatet, skal give toldmyndighederne meddelelse om enhver permanent omdirigering af varer fra militært brug til civil brug.

Efter artikel 4 skal medlemsstaterne give Kommissionen meddelelse om navnet på den myndighed, der er kompetent til at udstede det i artikel 3 anførte certifikat, herunder meddelelse om det stempel, der anvendes af den omhandlede myndighed. Derudover fastsættes der bestemmelser om situationer, hvor varerne indføres i en anden medlemsstat, end hvor certifikatet er udstedt, samt om opbevaring af certifikatet.

I artikel 5 fastsættes, at medlemsstaterne skal give Kommissionen alle relevante oplysninger om anvendelsen af forordningen. Medlemsstaterne skal også – og ikke senere end tre måneder efter hvert kalenderår – sende Kommissionen oplysninger om det samlede antal certifikater, der er udstedt, og om den samlede værdi og mængde (bruttovægt) af de varer, der er indført i henhold til forordningens bestemmelser.

2. Europa-Parlamentets holdning

Et kommende forslag til forordning er baseret på EF-traktatens artikel 26. Efter denne bestemmelse skal Europa-Parlamentet ikke høres om forslaget.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

En løsning, hvorefter medlemsstaterne i fællesskab fastsætter regler for, i hvilken udstrækning militært materiel importeret fra tredjelande kan fritages for told, kan kun ske på baggrund af en forordning vedtaget med hjemmel i EF-traktatens artikel 26. Forslaget rejser således ikke spørgsmål i relation til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Siden 1978 er der indrømmet toldfritagelse ved indførsel af forsvarsmateriel i henhold til en bevilling udstedt af de statslige told- og skattemyndigheder.

5. Høring

Forslaget er sendt til høring hos Dansk Industri og HTS - Handel, Transport og Serviceerhvervene. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Industri.

Dansk Industri anfører, at det umiddelbart er vanskeligt at vurdere konsekvenserne for private virksomheder af en vedtagelse af den foreslåede toldsuspensionsordning for myndigheder. Danske virksomheder indenfor afsætning af forsvarsmateriel befinder sig i en ekstremt sårbar konkurrencemæssig position i forhold til ikke mindst amerikanske virksomheder. Det er derfor af meget stor betydning for virksomhederne, at deres konkurrenceevne ikke bliver yderligere forringet med øgede toldomkostninger. Herunder er det ikke mindst vigtigt, at import af udstyr og dele fra tredjelande, der indgår i danske produkter, ikke pålægges øgede toldomkostninger, der vil fordyre de færdige produkter.

6. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Vedtagelsen af forordningen vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser

7. Samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelsen af en forordning på området vil indebære, at forsvaret ikke skal betale told af materiel, der indføres fra tredjelande, og som bliver omfattet af forordningen.

Det er vanskeligt at vurdere den betydning, det evt. måtte have for forsvarets fremtidige udgifter til materielanskaffelser, såfremt der ikke vedtages en forordning, allerede fordi Kommissionen og medlemsstaterne ikke er enige om de retlige følger af ikke at opnå en forhandlet løsning.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Et notat om EU-toldfritagelsesordningen for indførsel af forsvarsmateriel fra tredjelande er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. oktober 2002.

14. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om 25. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater, KOM (2002) 70 endelig udgave.

Revideret notat, ændringer markeret med kursiv.

Resumé

Forslaget indeholder et forbud mod anvendelse til privat brug af kemiske produkter (fx maling eller rengøringsmidler), der indeholder 43 stoffer, som kan være kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske.

Kommissionen fremsætter med jævne mellemrum forslag, der begrænser anvendelsen af sådanne stoffer i takt med at deres skadelige egenskaber afdækkes.

1. Baggrund og indhold

Status: Kommissionen oversendte den 12. februar 2002 direktivforslaget til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Europa-Parlamentet afsluttede sin første læsning den 11. juni 2002 med vedtagelse af 5 ændringsforslag. Kommissionen afviste alle disse forslag.

Formål og indhold: Forslagets overordnede formål er øget beskyttelse af forbrugernes sundhed og opretholdelse af det indre marked.

Forslaget er en tilføjelse af 43 stoffer til den gruppe af stoffer og præparater, der allerede er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategori 1 og 2 – såkaldte CMR-stoffer, og som er underkastet et forbud mod anvendelse til privat brug. Disse stoffer er optaget på bilag I til direktivet (direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præpar

Ved stoffer og præparater i kategori 1 er der videnskabeligt påvist effekter på mennesker, mens kategori 2 betyder, at der er en stærk formodning om, at der er effekter på mennesker, jf. resultater fra dyreforsøg. Stoffer og præparater kan ligeledes være i kategori 3, hvor man ud fra dyreforsøg har en mistanke om en skadelig effekt på mennesker.

Forslag omhandler 21 kræftfremkaldende stoffer (2 i kategori 1, 19 i kategori 2) 5 mutagene stoffer (kategori 2) og 17 reproduktionstoksiske stoffer (1 i kategori 1, 16 i kategori 2).

Kommissionen skal ifølge direktiv 94/60/EØF forelægge Europa-Parlamentet og Rådet forslag til forbud mod anvendelse til privat brug af kemiske produkter indeholdende CMR-stoffer senest 6 måneder efter offentliggørelsen af klassificeringer af disse stoffer som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategori 1 eller 2 efter Rådets direktiv 67/548/EØF om tilnærmelse af lovgivningen om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer.

Med den 28. tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548/EØF blev 43 stoffer klassificeret som enten kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategori 1 og 2. Danmark stemte for disse tilpasninger.

Det foreliggende direktivforslag betyder, at disse 43 stoffer optages på listen over stoffer og præparater, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategori 1 og 2 – såkaldte CMR-stoffer. Det vil sige, at stofferne vil blive optaget på bilag I til direktivet (direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater). Stofferne bliver deribudt at anvende til privat brug.

2 Europa-Parlamentets holdning

f

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Kommissionen anfører at et højt beskyttelsesniveau for forbrugernes sundhed og sikkerhed kun kan nås ved at fastlægge ensartede forskrifter for markedsføring af stoffer og præparater, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske.

For så vidt angår proportionaliteten, anfører Kommissionen, at direktivforslaget vil medføre fordele i form af beskyttelse af forbrugernes sundhed, og at denne opnås med små omkostninger. Regeringen er enig i denne vurdering.

4. Gældende dansk ret

Med Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 329 af 16. maj 2002 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter, må stoffer med den pågældende klassificering ikke markedsføres til private i Danmark. Således er de pågældende stoffer allerede i dag omfattet af et dansk markedsføringsforbud til private.

5. Høring

Forslaget har været sendt til høring i Specialudvalget (miljø). Specialarbejderforbundet støtter forslaget. Det Økologiske Råd udtaler, at man støtter forslaget, men finder, at forslaget skal udstrækkes til også at omfatte produkter (artikler).

Der er ikke indkommet yderligere høringssvar

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget er allerede gennemført i dansk lovgivning ved Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 329 af 16. maj 2002 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser for henholdsvis erhvervsliv, forbrugere, stat, amter og kommuner, idet stofferne allerede er omfattet af et forbud mod salg til private.

Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark, da salg af CMR-stofferne på bilag I til direktiv 67/548/EØF allerede er forbudt til private i Danmark. Forslaget formodes at forbedre beskyttelsesniveauet i Europa.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grundnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 23. september 2002. Folketingets Europaudvalg blev orienteret om forslaget den 27. september 2002 forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 30. september 2002.

15. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/13/EF for så vidt angår angivelse af ingredienser i levnedsmidler KOM(2001) 433 endelig

Revideret notat, ændringer markeret med kursiv

Resumé

Til opfølgning af Kommissionens Hvidbog om Fødevarer sikkerhed foreslås de eksisterende fællesskabsregler for angivelse af ingredienser i levnedsmidler ændret. Forslaget har til formål at sikre, at forbrugere med allergi eller intoleranser hjælpes ved, at de får mere fyldestgørende oplysninger om produkternes sammensætning, *således at de får mulighed for at undgå bestemte fødevarer ingredienser. Herudover har forslaget til formål at sikre forbrugerne generelt en bedre information om fødevarers sammensætning.*

Forslaget indebærer en ophævelse af den såkaldte 25%-regel, som betyder, at det i dag ikke er obligatorisk at nævne de forskellige dele i en sammensat ingrediens, hvis denne udgør mindre end 25% af fødevareren. *I formandskabets seneste kompromisforslag indføres en 2%-regel for sammensatte ingredienser, hvis sammensætningen er fastsat i gældende fællesskabsforskrifter, samt en tilsvarende 2%-regel for krydderier.* Samtidig fastsættes en liste over allergener, der i alle tilfælde skal fremgå af mærkningen af fødevarer. Endvidere begrænses mulighederne for at anvende kategorinavne for visse ingredienser.

En vedtagelse af direktivet skønnes generelt at medføre et højere sundhedsbeskyttelsesniveau, og forbrugerinformationen vil blive forbedret.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har ved KOM(2001) 433 af 6. september 2001 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/13/EF for så vidt angår angivelse af ingredienser i levnedsmidler. Forslaget er modtaget i Rådet den 7. september 2001.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget har til formål at sikre, at forbrugere med allergi eller intolerancer hjælpes ved, at de får mere fyldestgørende oplysninger om produkternes sammensætning, således at de får mulighed for at undgå bestemte fødevarer ingredienser. Herudover har forslaget til formål at sikre forbrugerne generelt en bedre information om fødevarers sammensætning.

Det foreslås derfor at ændre mærkningsdirektivet (direktiv 2000/13/EF), således at der i et nyt bilag IIIa til direktivet fastsættes en liste over allergener, der i alle tilfælde skal fremgå af mærkningen af fødevarer. I den forbindelse begrænses bl.a. mulighederne for at anvende kategorinavne, som f.eks. olie. Samtidig indebærer forslaget en ophævelse af den såkaldte 25%-regel, som betyder, at det i dag ikke er obligatorisk at nævne de forskellige dele i en sammensat ingrediens, hvis denne udgør mindre end 25% af fødevareren.

Til gengæld indføres der en 5%-regel for sammensatte ingredienser, hvis sammensætningen er fastsat i gældende fællesskabsforskrifter, som f.eks. varestandarder for marmelade, samt en tilsvarende 5%-regel vedrørende saucer og sennepper og endelig en 2%-regel for krydderier. *I formandskabets seneste kompromisforslag udgår 5%-reglen vedrørende saucer og sennepper, og de øvrige 5%-regler foreslås ændret til 2%-regler.*

Med forslaget ophæves kategoribetegnelserne "kandiserede frugter" og "grøntsager". For så vidt angår de øvrige ingredienskategorier, må kategorinavnet kun anvendes, hvis ingrediensen ikke er optaget på bilaget til direktivet. *Efter formandskabets kompromisforslag kan kategorinavnet dog anvendes, hvis fødevarens salgsbetegnelse klart henviser til den pågældende ingrediens.*

Formandskabets kompromisforslag sikrer, at alle stoffer, der har været anvendt ved produktionen af en fødevarer, og som stadig forefindes i færdigvaren, eventuelt i ændret form, såsom tilsætningsstoffer, produktionshjælpemidler, opløsnings- eller bæremidler m.m., skal fremgå af mærkningen, hvis de er fremstillet på grundlag af de fødevarer allergener, der er optaget i bilaget.

Listen i bilag IIIa omfatter således allergifremkaldende ingredienser og stoffer, som altid skal anføres ved deres specifikke navn i ingredienslisten. Listen omfatter følgende ingredienser:

- Glutenholdigt korn og glutenholdige kornprodukter
- krebsdyr og produkter på basis af krebsdyr
- æg og produkter på basis af æg
- fisk og produkter på basis af fisk
- jordnødder og produkter på basis af jordnødder
- soja og produkter på basis af soja
- mælk og mejeriprodukter (herunder lactose)
- nødder og produkter på basis heraf
- sesamfrø og produkter på basis af sesamfrø.

Endvidere omfatter listen tilsætningsstoffet sulfit, hvilket indebærer, at det altid skal mærkes, hvis koncentrationen af sulfit i produktet er mere end 10 mg/kg.

Listen over allergifremkaldende ingredienser og stoffer kan ifølge forslaget ændres ved komitéprocedure i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed.

I formandskabets kompromisforslag er listen ændret på følgende punkter:

1. *"Glutenholdigt korn og glutenholdige kornprodukter" er ændret til "Glutenholdigt korn og produkter heraf"*
2. *"Mælk og mejeriprodukter (herunder lactose)" er ændret til "mælk og produkter heraf (herunder lactose)"*
3. *"Selleri og produkter heraf" er tilføjet listen*
4. *"Sennep og produkter heraf" er tilføjet listen*
5. *Koncentrationsgrænsen for sulfit i produktet er fastsat til 10 mg/ kg eller 10 mg/ liter.*

Under det danske formandskab er det oplyst, at den videnskabelige komite er blevet anmodet om at udarbejde videnskabelige kriterier, der kan danne grundlag for eventuelle ændringer af listen. Det forventes, at den første gennemgang af listen vil finde sted, inden direktivet får virkning.

For alkoholholdige drikkevarer med en alkoholprocent over 1,2 volumenprocent alkohol er der ikke fastsat regler om ingrediensmærkning. For disse produkter er der i forslaget medtaget en bestemmelse om, at sådanne drikkevarer skal mærkes med ingrediensen, såfremt ingrediensen er optaget på listen i bilaget til forslaget. Gennemførelsesbestemmelserne til denne bestemmelse fastsættes i de respektive komitéer for alkoholholdige drikkevarer eller i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed for de alkoholholdige drikkevarer, der ikke er omfattet af en særlig komité.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet behandlede forslaget den 11. juni 2002 og fremsatte en række ændringsforslag.

Af hovedpunkterne af Parlamentets ændringsforslag kan nævnes:

1. *at Kommissionens forslag om, at ingredienser, der udgør mindre end 5% af færdigvaren, kan opregnes i en anden rækkefølge efter de øvrige ingredienser, udgår,*
2. *at der ikke fastsættes undtagelser for sammensatte ingredienser, hvis sammensætning er fastsat i fællesskabsforskrifter og som udgør mindre end 5 % af færdigvaren,*
3. *at der ikke fastsættes undtagelser for saucer og sennep, som udgør mindre end 5% af færdigvaren,*
4. *at Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet senest to år efter direktivets ikrafttræden udarbejder videnskabelige kriterier for optagelse af ingredienser i bilaget og at dette undersøges regelmæssigt hvert andet år,*

5. at Kommissionen senest seks måneder efter vedtagelsen af direktivet udsteder detaljerede retningslinjer for, hvordan bilaget skal fortolkes, samt

6. at selleri og selleriprodukter, sennep og sennepsprodukter og lupin optages i bilaget.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Der er tale om en ændring af eksisterende fællesskabsregler til opfølgning af Kommissionens Hvidbog om Fødevarer sikkerhed. Forslaget er begrundet i et ønske om generelt at sikre forbrugerne en fyldestgørende information, samt sikre at personer med allergi får bedre mulighed for at kontrollere, om en ingrediens med allergifremkaldende egenskaber findes i et givet produkt.

Regeringen finder, at nærheds- og proportionalitetsprincippet er opfyldt.

4. Gældende dansk ret

Området er reguleret i bekendtgørelse nr. 741 af 9. august 2000 om mærkning m.v. af fødevarer.

5. Høring

Forslaget har været i høring efter fødevarerlovens § 6 i en bred kreds af organisationer samt i Det Rådgivende Fødevarerudvalg.

Forbrugerrådet finder det væsentligt, at ingrediensmærkningen bliver så fyldestgørende, enkel og overskuelig som muligt, da ingrediensmærkning - sammen med varedeklaration - er forbrugernes væsentligste kilde til information om indholdet af de produkter, de køber. **Forbrugerrådet** finder det positivt, at der etableres en liste over allergener, der i alle tilfælde skal fremgå af mærkningen, og man får at Danmark skal arbejde for en fuldstændig angivelse af de sammensatte ingredienser, således at 25% reglen ikke erstattes af andre 5% og 2% regler, men helt bortfalder. **Forbrugerrådet** finder endvidere, at muligheden for at anvende kategorinavne bør bortfalde, således at ingredienserne mærkes ved deres egentlige betegnelse. Da nogle allergener optræder under mange forskellige specifikke betegnelser, som kan være svære for forbrugeren at identificere, foreslår **Forbrugerrådet**, at allergenet i deklARATIONEN både mærkes med en "samlebetegnelse" (f.eks. mælk eller mælkebestanddele) efterfulgt af den specifikke betegnelse (f.eks. casein), det vil sige: Mælk: casein. **Forbrugerrådet** finder det utilstrækkeligt, at sulfid kun skal deklareres ved et indhold på mere end 10 mg pr. kg. Forbrugerne har krav på at vide, hvis sulfid (og andre tilsætningsstoffer for den sags skyld) er tilsat den vin, de køber.

Astma-Allergi Forbundet finder, at hovedbudskabet om afskaffelse af 25 % reglen, mærkning af allergener og indskrænkning i brugen af de såkaldte samlebetegnelser lever op til forbundets ønske om bedre mærkning. Samtidig er det yderst positivt, at forslaget gør det muligt at foretage en løbende hurtig revision af listen, hvis det findes nødvendigt. **Astma-Allergi Forbundet** ønsker, at også bærestoffer som indeholder allergener fra listen i Bilag IIIa, skal mærkes. Det er i dag muligt at bruge bl.a. lactose, hvede og visse konserveringsmidler som bærestof, og det er muligt at opleve allergiske reaktioner på disse ingredienser/tilsætningsstoffer. Desuden skal heller ikke overførte tilsætningsstoffer eller tilsætningsstoffer, der er anvendt som et hjælpemiddel i produktionen, mærkes, hvilket skaber problemer for de mennesker, som har en overfølsomhed over for tilsætningsstoffer. **Astma-Allergi Forbundet** ønsker forbedrede regler for små pakker, hvis overflade er under 10 cm², hvilket ikke er medtaget i forslaget. **Astma-Allergi Forbundet** påpeger, at det i forslagets begrundelse under 19 er anført, at sulfid altid og uden mulighed for undtagelse skal nævnes, men det er uklart, om der kun er tale om sulfid i koncentrationer over 10 mg/kg. **Astma-Allergi Forbundet** håber, at forslaget vedtages og implementeres hurtigst muligt under hensyntagen til producenterne, men det underer forbundet, at der skal gå mere end tre år fra d.d. før forbrugerne kan være sikre på, at varedeklarationen er i orden.

Fødevarerindustrien kan tilslutte sig en ophævelse af 25 % reglen og at der fastsættes en liste over allergener, der i alle tilfælde skal fremgå af mærkningen. Det er dog væsentligt for ordningens praktiske anvendelighed og fleksibilitet, at der er indsat visse undtagelsesbestemmelser for ingredienser, der udgør mindre end 5 % (og 2 %). **Fødevarerindustrien** finder det dog vigtigt at gøre opmærksom på, at afskaffelsen af 25 % reglen vil give anledning til øgede udgifter til mærkning for visse fødevarer i form af længere ingredienslister samt hyppigere ændringer af etiketter. **Fødevarerindustrien** påpeger, at forslaget af retssikkerhedsmæssige grunde bør indeholde en bestemmelse om uundgåelig og utilsigtet tilstedeværelse af allergifremkaldende stoffer. **Fødevarerindustrien** finder, at det ikke fremgår klart af forslaget, hvorvidt tilsætningsstoffer, der ikke har nogen teknologisk funktion i den færdige fødevarer, er omfattet af direktivets mærkningsbestemmelser, hvilket bør præciseres i forslaget. **Fødevarerindustrien** påpeger en fejl i forslagets konsekvensanalyse (side 12, andet sidste afsnit), hvor teksten er i logisk modstrid med selve direktivets hovedmål om at afskaffe 25 % reglen. **Fødevarerindustrien** opfordrer til, at der arbejdes for, at det bliver fast praksis i EU's lovproces, at der udarbejdes og fremsendes konsoliderede og sammenskrivede udgaver ved enhver successiv ændring af bestemmelser.

Danisco finder, at afskaffelsen af 25%-reglen vil kunne bidrage til bedre forbrugeroplysning, og at de skærpede krav til mærkning af allergifremkaldende ingredienser vil øge sikkerheden for fødevarerallergikere. **Danisco** finder, at de ændrede regler vil medføre en række praktiske problemer, og ønsker en fleksibilitet i implementeringen af reglerne. **Danisco** finder det vigtigt, at mærkning ingen ikke bliver overdrevent kompleks eller virker uoverskuelig på forbrugerne, så central information drukner i lange ingredienslister. **Danisco** hilser det velkommen, at forslaget lægger op til undtagelsesbestemmelser, f.eks. 5%-reglen. **Danisco** finder, at der er tale om at komplicere tingene unødigt og fylde varedeklarationen med overflødige oplysninger, når det kræves, at der i en forklarende bemærkning tæt ved ingredienslisten skal oplyses om, at ingredienser findes i levnedsmidlet som særkilte ingredienser og som ingredienser i

en sammensat ingrediens (artikel 1, c, i). **Danisco** finder, at det klart bør fremgå, at tilsætningsstoffer uden teknologisk funktion i den færdige fødevarer ikke er omfattet af direktivets mærkningsbestemmelser. **Danisco** finder, at teksten "Tilsætningsstoffer til levnedsmidler kan ligeledes forårsage uønskede reaktioner ..." i ligesåledes punkt 5, kan efterlade det indtryk, at alle tilsætningsstoffer kan forårsage uønskede reaktioner, hvorfor teksten bør ændres til "Det kan ligeledes forekomme, at enkelte tilsætningsstoffer til levnedsmidler kan forårsage uønskede reaktioner ...". **Danisco** formoder, at der er tale om en sproglig fejl i konsekvensanalysen, hvor der står: "Mærkning skal ikke ændres for levnedsmidler, hvor sammensatte ingredienser ikke udgør mere end 25 % af varen ...", idet formuleringen er i direkte modstrid med forslaget hovedformål, nemlig afskaffelsen af 25%-reglen. ♦ omme, at enkelte tilsætningsstoffer til levnedsmidler kan forårsage uønskede reaktioner ...". **Danisco** formoder, at der er tale om en sproglig fejl i konsekvensanalysen, hvor der står: "Mærkning skal ikke ændres for levnedsmidler, hvor sammensatte ingredienser

Danske Slagterier støtter forslaget om ophævelse af 25%-reglen og indførelse af krav om deklaration af allergifremkaldende stoffer. Danske Slagterier frygter dog, at en opstilling af samtlige indgående ingredienser i samtlige sammensatte ingredienser kan medføre, at ingredienslisten bliver uoverskuelig for forbrugeren. Danske Slagterier finder, at 25%-reglen bør erstattes med en 5%-regel, som besluttet af Codex Alimentarius Kommissionen. I relation til forslaget artikel 1, 1), b), ii) hvor det anføres, at ingredienser, der svarer til hinanden eller kan erstatte hinanden, kan anføres med angivelsen "indeholder ... og/eller ..." henholdsvis "indeholder mindst en af følgende ingredienser ...", finder Danske Slagterier, at formuleringen i gæseøjnene skal ændres, da der i selve ingredienslisten ikke bør anføres ordet "indeholder". Der bør i stedet formuleres "og/eller..." hhv. ".../... og/eller ...". Danske Slagterier finder det hensigtsmæssigt, at forslaget træder i kraft samtidig med andre ændringer af mærkningsdirektivet, jf. forslaget om kategoribetegnelse for kød i SANCO/2119/00-REV 6, som forudses implementeret fra 1. januar 2003.

aring;seøjnene skal ændres, da der i selve ingredienslisten ikke bør anføres ordet "indeholder". Der bør i stedet formuleres

Mejeriforeningen finder i relation til kategorien "mælkeproteiner" det uheldigt, at eksempelvis kasein og kaseinater og valleproteiner skal indgå i ingredienslisten med den specifikke betegnelse, idet Mejeriforeningen antager, at forbrugeren er mere opmærksom på, at et produkt indeholder mælkeproteiner, hvis det er denne betegnelse, der indgår i ingredienslisten.

FDB kan fuldt ud tilslutte sig forslaget om at afskaffe 25 % reglen. FDB ville dog have foretrukket, at den helt blev afskaffet og ikke kun erstattet af en 5 % henholdsvis 2 % regel. FDB finder, at reglen om, at det skal fremgå af mærkningen, hvis en vare indeholder en ingrediens, der anses for allergent, er et skridt i den rigtige retning.

Det Danske Fjerkræraad finder, at det fremsatte forslag til stk. 5, syvende led, bør udgå, da det vil kunne være forvirrende for forbrugeren med hensyn til den reelle sammensætning af en fødevarer. Mærkning efter denne bestemmelse vil desuden også kunne medvirke til at skabe mistillid til fødevarerindustrien, idet det kan give det indtryk, at fødevarerindustrien ikke har kontrol med, hvilke ingredienser der anvendes.

Vin og Spiritus Organisationen i Danmark (V.S.O.D.) tager udgangspunkt i, at forslaget ikke kan få anden indflydelse på mærkning af vin, frugtvin og spiritus, end at det vil blive et krav for salg i alle EU-landene, at man mærker vin og frugtvin med indhold af sulfitter, og at man fortsat vil kunne vælge at mærke med E-nummer alene. På den baggrund kan V.S.O.D. kun se direktivet som en lettelse i forhold til i dag. Det gældende danske sækrav, som V.S.O.D. går ud fra vil forsvinde senest i forbindelse med direktivets gennemførelse i dansk ret, giver branchen betydelige vanskeligheder. Mange udenlandske leverandører nægter at anføre "Konserveringsstoffer: Sulfitter" på etiketterne, fordi det er i strid med EU-reglerne. Det betyder, at importørerne skal fjerne krympepak, åbne kasser, tage flasker ud, påføre en label og pakke det hele igen, før varen kan gæ videre til kunden. Det betyder en omkostning på typisk 50 øre til en krone pr. flaske og dermed en øget konkurrencefordel for butikkerne syd for grænsen. V.S.O.D. tilføjer, at flere EU-landes producent-organisationer rumler med klager til Kommissionen over de danske særkrav.

Økonomaforeningen kan tilslutte sig forslaget.

Landbrugsraadet har oplyst at Dansk Familielandbrug samt Landbrugsraadet ikke har bemærkninger til forslaget.

Specialarbejderforbundet i Danmark har ingen bemærkninger til forslaget.

Dansk Industri finder, at muligheden for anvendelse af kategoribetegnelser bør videreføres, når blot der mærkes eksplicit med de enkeltingredienser heri, som eventuelt måtte have allergifremkaldende egenskaber, f.eks. "gummibase (indeholder sojaolie) eller "stivelse (indeholder gluten)".

6. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundøkonomiske konsekvenser

En vedtagelse af direktivet skønnes generelt at medføre et højere sundhedsbeskyttelsesniveau, og forbrugerinformationen vil blive forbedret. *For så vidt angår de særlige danske regler om mærkning af vin med sulfid og sorbat, medfører forslaget, at der nu kommer krav om mærkning med sulfid i hele EU. I vin med sulfidtilsætning udgør sulfidindholdet i praksis som altovervejende hovedregel væsentligt mere end 10 mg/l, og undergrænsen forventes derfor ikke at medføre nogen væsentlig ændring i mærkningen. Endvidere bemærkes, at sulfidindhold under denne grænse vurderes som af mindre betydning med hensyn til overfølsomhed. For så vidt angår mærkning med sorbat, forventes forslaget ikke at medføre nogen ændring af de danske mærkningskrav.*

Forslaget nødvendiggør en ændring af ovennævnte bekendtgørelse til implementering af de ændrede mærkningsregler.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser og skønnes ligeledes ikke at have nogen samfundsøkonomiske konsekvenser. *For fødevarer virkninger medfører forslaget dog strammere mærkningskrav (ophævelse af 25% -reglen og krav om mærkning med allergener).*

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Der er fremsendt grundnotat af 4. oktober 2001 og revideret grundnotat af 25. oktober 2001 til Folketingets Europaudvalg.

16. Kommissionens opfølgingsmeddelelse til grønbogen om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union (KOM(2002) 289 endelig udg.)

Revideret notat, ændringer markeret med kursiv

Resumé

Kommissionen offentliggjorde i oktober 2001 en grønbog om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union. Grønbogen omhandler den fremtidige regulering af forbrugerbeskyttelseslovgivningen i EU, navnlig reguleringen af den europæiske markedsføringsret, håndhævelse af forbrugerdirektiverne og styrkelse af det europæiske myndighedssamarbejde.

Kommissionen har den 11. juni 2002 udsendt en opfølgingsmeddelelse til grønbogen om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union. Opfølgingsmeddelelsen indeholder en beskrivelse af resultatet af høringen over grønbogen, en fremtidig handlingsplan for opfølgningen på grønbogen og en beskrivelse af de væsentligste elementer i en fremtidig rammeloavgivning for den europæiske markedsføringsret.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen udsendte den 2. oktober 2001 en grønbog om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union (KOM (2001)531 endelig udg.). Grønbogen omhandler den fremtidige regulering af forbrugerbeskyttelseslovgivningen i EU, navnlig en regulering af den europæiske markedsføringsret, håndhævelse af forbrugerdirektiverne og styrkelse af det europæiske myndighedssamarbejde.

I grønbogen angives to metoder, der kan anvendes med hensyn til den fremtidige reguleringsform. Det drejer sig om den "specifikke metode" (detaljerede regler på særømråder) og den "blandede metode" (brede rammeregler, der kan suppleres med visse sektorregler). Med udgangspunkt i den blandede metode indeholder grønbogen tillige forslag om en generel rammeregulering baseret på generelle regler for virksomheders markedsadfærd, der vil kunne udfylde sig ved hjælp af selv- og samregulering og vejledende retningslinier.

Kommissionen har den 11. juni 2002 udsendt en opfølgingsmeddelelse til grønbogen om forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union (KOM(2002) 289 endelig udg.). Opfølgingsmeddelelsen indeholder en beskrivelse af resultatet af høringen over grønbogen, en fremtidig handlingsplan for opfølgningen på grønbogen og en beskrivelse af de væsentligste elementer i en fremtidig rammeloavgivning for den europæiske markedsfø ringsret.

Resultatet af høringen

Høringen over grønbogen har i hovedpunkter vist,

- at flertallet af høringsparterne, der fremkom med bemærkninger til grønbogen, er enige i, at der er et behov for en reform af EU's forbrugerbeskyttelseslovgivning,

- at flertallet af høringsparterne har givet udtryk for en præference om, at reformen skal ske på grundlag af et rammedirektiv, der skal baseres på god markedsadfærd/rimelig handelspraksis, og
- at de fleste af de parter, som har udtalt sig om grønbogens forslag om håndhævelse og myndighedssamarbejde, kan tilslutte sig Kommissionens forslag om at oprette rammer for et samarbejde mellem de nationale håndhævelsesorganer, der er ansvarlige for forbrugerbeskyttelse.

Den fremtidige handlingsplan

Kommissionen vil i relation til den videre behandling af udfærdigelsen af et rammedirektiv iværksætte en række initiativer. Det drejer sig om følgende:

- Nedsætte en ekspertgruppe med repræsentanter for medlemsstaternes regeringer, der bl.a. skal udveksle synspunkter, bistå Kommissionen med at identificere vigtige grænseoverskridende barrierer, forskellige opfattelser af god markedsadfærd m.v. samt frembringe detaljerede analyser og valgmuligheder for fremtidige foranstaltninger.
- Udveksle erfaringer med eksisterende ekspertgrupper som f.eks. Kommissionens ekspertgruppe om kommerciel kommunikation, OECD og Det Internationale Netværk for Markedsføringstilsyn.
- Nedsætte en videnskabelig gruppe, der kan bistå Kommissionen med en generel sammenlignende undersøgelse af lovgivningen.
- Inddrage berørte parter ved bl.a. at afholde åbne møder i Bruxelles.

Kommissionen vil desuden påbegynde udarbejdelsen af et forslag om oprettelse af rammer for et samarbejde om håndhævelse med henblik på at fremlægge dette inden udgangen af 2002.

Endelig vil Kommissionen påbegynde en generel gennemgang af den gældende forbrugerlovgivning med henblik på at identificere områder, som kan forenkles og styrkes.

Væsentlige elementer i et rammedirektiv

Kommissionen har i opfølgingsmeddelelsen angivet, hvilke væsentlige elementer et rammedirektiv bør indeholde. Disse elementer skal drøftes nærmere i de forskellige fora, som Kommissionen nedsætter.

Rammedirektivet skal tage udgangspunkt i en generalklausul, der omhandler det urimelige ved en given handelspraksis samt en "forbrugerskadetest" (dvs. det forhold, at en given handelspraksis skader/kan skade forbrugeren direkte).

Generalklausulen skal suppleres med en række bestemmelser om f.eks. vildledende handelspraksis, manglende adgang til afgørende informationer ("oplysningspligt"), brug af vold, chikane, tvang og utilbørlig påvirkning, manglende eftersalgsservice og effektiv behandling af klager. Derudover skal direktivet suppleres med en ikke-udtømmende liste med eksempler på generalklausulens anvendelsesområde og de forskellige kategorier af rimelig/urimelig praksis.

Der lægges endvidere op til, at princippet om gensidig anerkendelse skal knæsettes i rammedirektivet (indebærer, at en medlemsstats regler alene kan kræves opfyldt af medlemsstatens virksomheder og ikke af andre medlemsstaters virksomheder). *Derudover nævnes, at der kan udarbejdes vejledninger, og at disse enten kan fremtræde i form af henstillinger/fortolkende meddelelser fra Kommissionen eller udarbejdes efter forhandlinger med medlemsstaternes og erhvervs- og forbrugerorganisationerne. Vejledningerne skal ikke være retligt bindende.*

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse om grønbogen og opfølgingsmeddelelsen foreligger ikke.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Opfølgingsmeddelelsen beskriver - ud over resultatet af høringen og den fremtidige handlingsplan - alene de nøgleelementer en fremtidig rammeregulering bør indeholde. Der er ikke fremsat konkrete forslag, som kan vurderes i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Markedsføringsretlige regler findes i flere love. De mest centrale og generelle regler findes i markedsføringsloven, der bl.a. indeholder en generalklausul om god markedsføringskik og regler om vildledende og sammenlignende reklame.

Der er til udfyldning af markedsføringsloven udstedt en række bekendtgørelser, ligesom Forbrugerombudsmanden har udarbejdet en række retningslinier og vejledninger efter forhandling eller høring af erhvervs- og forbrugerorganisationerne. Derudover har brancherne selv - f.eks. Det Internationale Handelskammer - udarbejdet frivillige aftaler og kodeks, der omhandler markedsføringsretlige emner.

Markedsføringsloven suppleres af speciallovgivning for bestemte varer og ydelser - f.eks. fødevarerloven, kemikalielovgivningen og lægemiddeloven - samt speciallovgivning for brug af særlige reklamemetoder eller medier - f.eks. radio- og tv-loven og e-handelsloven.

For så vidt angår håndhævelsen af de markedsføringsretlige regler fører Forbrugerombudsmanden tilsyn med, at markedsføringslovens bestemmelser overholdes. I speciallovgivningen er der nærmere regler om, hvilken myndighed der påser disse loves overholdelse.

5. Høring

Følgende organisationer har haft bemærkninger til opfølgingsmeddelelsen:

Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Danske Dagblades Forening, FDB, Finansforbundet, Finansrådet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Interne Revisorer, Forsikring & Pension, HORESTA, HTS · Handel, Transport og Serviceerhvervene, Håndværksrådet og TV2/Reklame.

Opfølgingsmeddelelsen har endvidere været behandlet i EU-specialudvalget for forbrugerbeskyttelse med repræsentanter fra organisationerne.

Generelle bemærkninger

Valg af reguleringsmetode

Danske Dagblades Forening, FDB, Forbrugerombudsmanden, Foreningen af Interne Revisorer, HORESTA, HTS, Håndværksrådet og TV2/Reklame støtter Kommissionens konklusion om, at der er behov for en reform, samt at reformen skal ske på grundlag af et rammedirektiv baseret på god markedsadfærd/rimelig handelspraksis. FDB og Forbrugerombudsmanden anfører videre, at det er af afgørende betydning, at direktivet bygger på et ensartet højt forbrugerbeskyttelsesniveau. Forbrugerombudsmanden finder, at et højt beskyttelsesniveau medfører færre betænkeligheder i relation til indførelsen af et afsenderlandsprincip.

Forbrugerrådet hilser et rammedirektiv baseret på en bred generalklausul velkommen, men de er uforstående over for Kommissionens tanker om totalharmonisering, da et rammedirektiv skal ses som et sikkerhedsnet.

Finansforbundet finder ud fra et indre markeds-perspektiv, at en regulering bør baseres på ensartede regler og et højt europæisk forbrugerbeskyttelsesniveau, hvilket tillige vil gøre det muligt at anvende princippet om gensidig anerkendelse.

Dansk Industri er generelt skeptisk over for grønbogen og finder det beklageligt, at Kommissionen ikke har fremlagt en analyse, som godtgør behovet for en ny regulering. Dansk Industri finder således ikke, at der er behov for et rammedirektiv. Dansk Industri finder ikke, at der kan tages stilling til det videre arbejde, førend der er fremlagt en oversigt over, hvilke acquis, som påtænkes at indgå i rammedirektivet.

Finansrådet anfører, at der er behov for en mere klar beskrivelse af "den blandede metode", herunder samspillet mellem et overordnet rammedirektiv, selvregulering, vejledende retningslinier og princippet om gensidig anerkendelse, før der kan tages stilling hertil. Rådet foretrækker, at der fremover reguleres ved brug af direktiv/forordning baseret på totalharmonisering, og hvis det ikke er muligt, at man i stedet bestræber sig på at gøre rammedirektivet så dækkende og detaljeret som muligt. Rådet finder ikke, at der er klarhed over, hvorvidt Kommissionen ved "maksimal harmonisering" mener totalharmonisering, og i givet fald hvordan elementerne om indførelse af et princip om gensidig anerkendelse og brug af selv- og samregulering stemmer overens med denne tankegang.

Håndhævelse

FDB anfører, at der for at skabe tryghed hos forbrugerne bør være nationale instanser, der sikrer en tilstrækkelig håndhævelse og det grænseoverskridende samarbejde, ligesom der bør være en EU-instans. FDB finder, at det bør klargøres, af hvem og hvor klagerne kan indgives, at afgørelserne bør være bindende, og at der bør åbnes mulighed for at rejse kollektiv klagesag.

Forbrugerombudsmanden finder det vigtigt, at der etableres effektive håndhævelsesmekanismer med et formelt/uformelt samarbejde mellem de respektive nationale håndhævelsesmyndigheder. Forbrugerombudsmanden deltager gerne i kommende drøftelser med Kommissionen om formalia og strukturen i et sådant samarbejde samt medvirker til en eventuel justering af det nuværende samarbejde.

Dansk Industri hilser Kommissionens overvejelser om håndhævelse velkommen og ser frem til et direktiv på dette område.

Kommissionens fremtidige handlingsplan

TV2/Reklame tilslutter sig Kommissionens handlingsplan for opfølgningen.

Forbrugerrådet anfører, at den fremtidige proces kræver en tilbundsående undersøgelse af den gældende lovgivning, hvorfor rådet støtter Kommissionens plan om at nedsætte en ekspertgruppe. Forsikring & Pension finder også, at der er behov for at foretage en indgående analyse af området som fundament for en regulering, idet organisationen sætter spørgsmålstegn ved, om begrænsning i omfanget af grænseoverskridende handel for finansielle tjenesteydelser skyldes manglende regelharmonisering.

Dansk Handel & Service, Danske Dagblades Forening, og Forbrugerombudsmanden ser frem til at blive inddraget i en drøftelse af elementerne i et rammedirektiv.

Kommissionens udkast til rammedirektiv

Kommissionen har i opfølgingsmeddelelsen anført, hvilke væsentlige elementer de finder, at et rammedirektiv skal indeholde.

Generalklausul, oplysningspligt m.v.

Dansk Handel & Service er generelt af den opfattelse, at et rammedirektiv alene bør baseres på en regulering af vildledende og svigagtige angivelser i modsætning til den brede regulering baseret på en generalklausul, da en bred regulering kan føre til uensartet praksis. *Organisationen finder, at reguleringen alene bør omfatte de områder, hvor der allerede findes ensartede, praktiske og operationelle regler.* Organisationens forslag dog vil kunne anvendes i praksis uden at føre til usikkerhed og uensartet retspraksis, hvis Kommissionen fastholder de nøje afgrænsede områder, som de lægger op til skal omfattes af reglerne. Organisationens forslag finder det dog uheldigt, at adfærd som vold og tvang er nævnt, da reguleringen heraf henhører under strafferetten og aftaleretten.

Dansk Industri finder ikke, at Kommissionen har formået at dokumentere, hvorledes en generalklausul, udtømmende liste over kategorier, adfærdskodeks m.v. kan føre til forenkling og reel harmonisering af eksisterende regler. Dansk Industri foretrækker - med forbehold for deres betænkeligheder ved en ny regulering - et direktiv, som alene bygger på en regulering af vildledende og svigagtige angivelser frem for en bred generalklausul. Dansk Industri er usikker på, hvorledes en "forbrugerskadetest" skal forstås.

FDB tilslutter sig umiddelbart udkastets overordnede struktur og indhold, dog finder de, at man ved udformningen af et direktivforslag særligt bør understrege vigtigheden af at beskytte børn og andre svage grupper. FDB har fremsat nogle konkrete forslag hertil.

Forbrugerrådet finder, at Kommissionens fire forslag til kategorier for "urimelig praksis" bør suppleres med flere, da kategorierne tilsammen indeholder et mere snævert beskyttelsesniveau end det, der kendes fra nordisk lovgivning, ligesom en udtømmende række af kategorier er i modstrid med det forhold, at en generalklausul skal virke som et sikkerhedsnet. Rådet er positivt indstillet over for Kommissionens forslag om en "forbrugerskadetest" og en øget oplysningspligt, men påpeger dog samtidig, at informationer alene ikke kan afløse den grundlæggende forbrugerbeskyttelse. Rådet er modstander af en indførelse af princippet om gensidig anerkendelse.

Forsikring & Pension anfører, at det vil være begrænset, hvorvidt Kommissionens påtænkte reguleringsplan om at basere regelsættet på en generalklausul samt supplere det med frivillige (typisk nationale) adfærdskodeks vil skabe en mere ensartet retsstilling på området.

HTS tilslutter sig de elementer, som Kommissionen finder et rammedirektiv bør indeholde, men noterer dog samtidig med tilfredshed, at der skal foretages yderligere høringer herom. Organisationen mener, at særligt regler om eftersalgsservice og klagebehandling bør udformes, så det overlades til virksomhederne selv at tilrettelægge deres interne praksis.

TV2/Reklame tilslutter sig de angivne elementer i en rammelovgivning, bortset fra princippet om gensidig anerkendelse, da dette kan medføre konkurrenceforvridning, såfremt en virksomhed kan markedsføre sig i en medlemsstat på en måde, der ikke er tilladt for medlemsstatens egne virksomheder.

Adfærdskodeks og vejledninger

Danske Dagblades Forening er tilfredse med, at der lægges op til, at vejledninger ikke skal være retligt bindende, samt at de kan fremtræde i form af henstillinger/fortolkende meddelelser fra Kommissionen eller udarbejdes efter forhandlinger med medlemsstater og organisationer.

FDB finder, at adfærdskodeks bør være bindende, samt at opfølgning og kontrol hermed med fordel kan lægges hos brancheforeninger.

Finansrådet anfører, at ideen om at udfylde rammedirektivet med selvregulering og ikke-bindende vejledninger ikke bør blive en undskyldning for ikke at arbejde for en høj grad af harmonisering i et fælles rammedirektiv.

Forbrugerombudsmanden anfører, at den fornødne retssikkerhed i relation til, at direktivet sikres et bredt, smidigt og fleksibelt anvendelsesområde, kan opnås ved brug af ikke udtømmende "positiv/negativlister" eller vejledninger og adfærdskodeks.

Forbrugerrådet finder ikke meddelelsens definition af begreberne vejledninger, kodeks og inddragelse af berørte parter klare. Rådet støtter udarbejdelse af vejledninger, og at dette foretages med ligelig repræsentation af erhvervs- og forbrugerorganisationer. Rådet opfordrer til, at vejledninger, kodekser m.v. indgår i et bindende regelsæt, da der ellers er risiko for, at de ikke får den nødvendige effekt til at sikre en tilstrækkelig forbrugerbeskyttelse.

Forsikring & Pension og Finansrådet anfører, at det er uklart, hvorledes rækkevidden og udformningen skal være vedrørende det ansvar, som kodeksindehavere skal pålægges for at sikre, at kodeksene er i overensstemmelse med lovgivningen.

HORESTA peger på vigtigheden af, at regelsæt om markedsføring, salg, eftersalgsservice og klagebehandling, udarbejdes af de enkelte brancher i form af frivillige adfærdskodeks og ikke-bindende vejledninger.

HTS finder brugen af frivillige adfærdskodeks og ikke-bindende vejledninger hensigtsmæssigt.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Da der er tale om en opfølgingsmeddelelse på en grønbog, foreligger der ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da der er tale om en opfølgingsmeddelelse, er de samfundsøkonomiske konsekvenser ikke vurderet.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

For så vidt angår grønbogen har sagen tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. maj 2001, den 9. november 2001, den 22. februar 2002 og den 17. maj 2002. Notater og grundnotat er fremsendt den 17. maj 2001, den 8. november 2001, den 16. november 2001 (fremsendt på ny den 4. december 2002), den 14. februar 2002 og den 8. maj 2002. Høringsnotat er fremsendt den 16. januar 2002, og regeringens høring svar til grønbogen er fremsendt den 14. februar 2002.

Grundnotat om opfølgingsmeddelelsen til grønbogen er fremsendt den 18. juli 2002. Høringsnotat er fremsendt den 19. september 2002, og regeringens høringssvar til opfølgingsmeddelelsen er fremsendt den 18. oktober 2002.